Poštnina plačana v gotovini.

Leto XVIII., št. 139 — Ljubljana, petek 18. junija 1937 — Cena 2 Din

Upravništvo, Ljubljana, Knaflјeva ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2 Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka. Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knaflјeva ulica 5, telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Gosposka ulica 11, telefon št. 2440, Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1, telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Podunavje

Malokatero področje v Evropi se imenuje danes tako pogosto kakor Podunavje. Malokatero področje je imelo v zadnjih mesecih toliko obilico diplomatskih posetov, sestankov ter konferenc ko ta naš predel. Vsekakor je vse to znamenje, da se v sodobnem političnem razvoju neki vozli pletejo prav tu, pa da so hkrati prav tu koncentrirana prizadevanja, da se ti problemi pojasnijo, poenostavijo in likvidirajo. Vidi se tudi, da v tem vozlanju ter razvozlanju sodeluje posredno ali neposredno zelo velik del Evrope. Podunavje je torej danes v političnem pogledu eno najvažnejših področij Evrope.

Podunavje je danes tako rekoč prava srednja Evropa. Ne leži samo v srcu kontinenta, marveč tudi zares sredi med nasprotujočimi si narodi, državami in mednarodnopolitičnimi skupinami. Ta položaj prihaja tem bolj do veljave, ker so v Podunavju samo male in srednje države.

Politični poseti zadnjih mesecev so pokazali najbolj zgovorno, kdo se poteguje za politični vpliv v Podunavju. Grof iCano je podobno kakor obisk italijanskih suverenov pokazal, da želi Italija razširiti kombinacijo rimskih protokolov tudi na balkansko stran. V dobi, ko postaja Sredozemsko morje čimdalje važnejše križišče mednarodnopolitične dinamike, je ta poskus, povezati jugoslovansko-bolgarsko osredje Balkana na ogrodje rimskih protokolov ali posebej na politiko Apeninskega polotoka samega, vsekakor zelo razumljiv.

Neurathovi poseti so pomenili podoben poskus z nemške strani. Tudi tu se kaže poseganje s Podunavja na balkansko področje, je pa pri tem važna razlika v odklanjaju Avstrije, ki predstavlja važen člen v italijanskem sistemu. Oba ta dva interesenta, obe velesili imata skupno potezo, da se odvračata od Češkoslovaške, dasi Nemčija z znatno večjim poudarkom. V odnošajih napram Rumuniji sta obe imenovani državi še nekako rezervirani.

Zato pa se je na rumunsko stran uveljavil močneje drug faktor. Iz Poljske prihajajo živahne pobude v tem pogledu. Posetu zunanjega ministra Becka je sledil obisk samega predsednika poljske republike Moscickega; kakor ne more biti drugače, se uvrščajo med poljske posete obiski predstaviteljev Rumunije v Varšavi. Poljska ima v odnošajih do Podunavja povsem svojevrstno stališče. To področje jo prav za prav malo zanima, saj se je pred leti s poudarkom jela odvračati od podunavskih problemov in svoj čas se je trdilo, da je v znanem berlinskem sporazumu za deset let izjavila svoj desinteresman v podunavskem predelu in specialno glede Avstrije. Vse kakor je Poljska kazala v zadnjih letih vidno brezbrižnost za podunavske zadeve, razen določenih izjem. Ena od njih se tiče Madžarske, ki ji je Varšava vedno kazala neko naklonjenost, dasi se je mogla uveljaviti le bolj v teoretičnem pogledu in v historičnih reminiscencah. Zlasti se je videlo, da za podporo madžarskega revizionizma tudi v Varšavi nimajo smisla, kar se mora vsekakor šteti kot učinek prijateljstva in zavezništva z Rumunijo.

Druga izjema je poljsko nasprotstvo do Češkoslovaške, ki še vedno ne more veljati za stvarno utemeljeno in ki je tudi na Poljskem samem ostalo skrajno nepopularno. Ali kljub vsemu se še do danes ni v bistvu omililo in predstavlja zlasti spričo sporazuma z Nemčijo neprijetno potezo, neljubo tudi v zvezi z najnovejšimi političnimi prizadevanji. Tretja izjema je Rumunija, ki od vseh poljsko politiko veže še najbolj na podunavsko področje. Toda te vezave ne povzroča Podunavje samo, marveč ozir na drugo stran, to se pravi sosedstvo Sovjetske Rusije.

Obnovljena diplomatska delavnost med Bukarešto in Varšavo je sprožila raznovrstne razlage, med njimi tudi take, ki so tolmačile poljsko agilnost kot izraz prizadevanja, da se oslabi Češkoslovaška, da se Rumunija kar moči odvrne od nje ter se zrahljajo medsebojne prijateljske in zavezniške vezi. Niso manjkali glasovi, ki so očitali, da dela Varšava v soglasju z nemškimi tendencami po oslabitvi sedanjega stanja v Podunavju na škodo in račun Češkoslovaške.

Po vsem tem je jako umljivo, da je posetu Cianovemu, Neurathovemu ter Beckovemu sledil obisk predsednika Hodže v Bukarešti, pa da se ta pot zaključi z maloantantnim sestankom pri Kladovu. Praška diplomacija izpričuje, da nikakor ne misli ostati neaktivna, marveč da je trdno odločena udeleževati se tekmovanja, ki naj ji ne le zagotovi dosedanje pozicije, marveč jih še utrdi ter razširi. Praška diplomacija vztraja na tem potu kot po sebi umljivo tem bolj, ker more pri tem računati, da se z njo strinja vsa maloantantna politična javnost. Češkoslovaška diplomacija ni med tistimi, ki bi oplašeno stale ob strani ter prepustile bojišče nasprotnikom. Nasprotno, vedno je kazala, da zna prijeti na pravem kraju in o pravem trenutku. Zato obisk predsednika Hodže ni presenetil in tudi čas se zdi zanj dobro izbran.

Milan Hodža je jako spretno uvedel svoje potovanje, ko se je ustavljal v transilvanskih rumunskih središčih ter tu navezal na spomine iz dobe trdih bojev zoper nekdanje madžarsko zatiranje, bojev, ki so na Ogrskem postavili v skupno fronto Slovake, katerih predstavitelj je Hodža, pa Rumune in Jugoslovene. Saj je to še danes skupna fronta, dasi v drugačnih, vsekakor ugodnejših pogojih in širših razmerah. In ta fronta je in ostane trdna osnova Male antante. Prav nobenega dvoma ni, da bo tudi konferenca državnikov treh zavezniških držav, ki so se včeraj sestali v Kladovu ob Dunavu, to resnico na novo potrdila in manifestirala.

KONFERENCA MALE ANTANTE NA DUNAVU

Včeraj so se sestali pri Kladovu na Dunavu min. predsedniki držav Male antante, da vnovič poudarijo zavezniško solidarnost

Kladovo, 17. junija. AA. Davi ob 7.30 je prispel v Kladovo z ladjo »Karadjordje« predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan *Stojadinović*. V njegovem spremstvu sta njegova kabinetna predstojnika dr. Gašič in dr. Protič in več naših in tujih novinarjev Kmalu po prihodu ladje »Karadjordje« je priplula v Kladovo tudi rumunska ladja »Karol II.« s predsednikom češkoslovaške vlade dr. Hodžo, predsednikom rumunske vlade Tatarescom, rumunskim zunanjim ministrom Antonescom, našim poslanikom v Bukarešti Kasidolcem in s spremstvom rumunskega in češkoslovaškega min. predsednika.

Sprejem v Kladovu

Predsednika vlade dr. Stojadinovića je sprejel ban moravske banovine v družbi več narodnih poslancev, zastopnikov krajevnih oblastev in več tisoč meščanov in kmetov. Po pozdravu župana, so ga pozdravili še zastopniki obrtnikov in trgovskih društev, odposlanci kmečkih občin ter zastopniki sokolskih organizacij iz Kladova. Tekije in drugih krajev.

Posebno navdušeno so zbrane množice sprejele prihod parnika »Karol II.«, s katerega je stopil na suho najprej predsednik češkoslovaške vlade dr. Hodža, ki je pozdravil najprej dr. Stojadinovića ter ga poljubil. Dr. Hodža je vzkliknil v našem jeziku: »Zdravo, dragi gospod Milane!«, nakar mu je predsednik dr. Stojadinović odgovoril: »Želim, da bi se dobro počutili v naši državi!«. Tudi predsednik rumunske vlade Tatarescu se je zelo prisrčno pozdravil z dr. Stojadinovićem. Nato so vsi stopili na breg, da pozdravijo navzočno množico, ki je vsa razigrana vzklikala: Živeli! Satraescat! Nazdar!, kar je očitno zelo globoko ganilo dr. Hodžo in Tatarescu.

Predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović se je za tem vkrcal s svojim spremstvom in z jugoslovenskimi novinarji na ladjo »Karol II.« ter se odpeljal s predsednikoma češkoslovaške in rumunske vlade v Bazias, odkoder bodo s posebnim vlakom krenili v Vršac, kjer se bodo poslovili drug od drugega in se odpeljali vsak v svojo prestolnico.

Na vožnji iz Kladova v Bazias so predsedniki vlad razpravljali o perečih mednarodnih političnih vprašanjih.

Dr. Hodža o svojih razgovorih v Bukarešti

Bukarešta, 17. junija. AA. Snoči je predsednik češkoslovaške vlade dr. Hodža sprejel v češkoslovaškem poslaništvu zastopnike listov in jim izjavil, da je z uspehi svojega obiska v Bukarešti zelo zadovoljen. Načrti, ki sta jih v Pragi s Tatarescom zasnovala o sodelovanju med obema narodoma, so postali sedaj stvarnost.

V Mali antanti, je dejal dr. Hodža, nisko nastale nobene izpremembe. Zato odpadejo vse senzacije. Mala antanta nadaljuje jo svojo pot.

Dr. Hodža je nato navedel nekaj dogodkov iz svoje mladosti. L. 1913 je kot poslanec madžarskega parlamenta prvič obiskal Rumunijo, kjer so ga predstavili tedanjemu zunanjemu ministru pokojnemu Majorescu in notranjemu ministru Take Jonescu, ki sta ga s svojim temeljitim znanjem o mednarodnem položaju in o stanju v Avstroogrski prijetno presenetila.

Nato je omenil, kako globok vtis je napravila nanj osebnost tedanjega kralja Karola I. s svojimi izrednimi državniškimi vrlinami.

O razgovorih, ki jih je imel te dni s Tatarescom in Antonescom, je izjavil, da so bili izredno prisrčni. Uredili so finančna, politična in gospodarska vprašanja, pa tudi o dobavi orožja rumunski vojski so se popolnoma sporazumeli. Dr. Hodža je pri tej priliki naglasil, da v Bukarešti niso sklepali o nobenem vprašanju, ki zanimajo posamezne članice Male antante. O tem bodo govorili in sklepali na sestanku s predsednikom jugoslovenske vlade dr. Stojadinovičem na Dunavu. Prepričan je, da se bodo razgovori na Dunavu končali s popolnim uspehom in da se bo tudi pri tej priliki pokazala popolna vzajemnost Male antante.

Ob koncu je predsednik češkoslovaške vlade opozoril na pomen preureditve Podunavja na podlagi regionalnih dogovorov, ki sta jih Velika Britanija in Francija že potrdili. To bo eno izmed glavnih vprašanj, o katerem bomo razpravljali na Dunavu, je dejal dr. Hodža.

Ob 20. se je predsednik češkoslovaške vlade udeležil večerje v češkoslovaškem poslaništvu, ki mu jo je priredil odpravnik poslaništva Korec. Navzoči so bili tudi Tatarescu s člani rumunske vlade, člani diplomatskega zbora, osebje češkoslovaškega poslaništva, ob 22. pa je bil svečan sprejem.

Ob 24.30 so dr. Hodža, Tatarescu, Antonescu in jugoslovanski poslanik v Bukarešti Kasidolac odpotovali s posebnim vlakom v Turn Severin, kamor so v spremstvu rumunskih novinarjev prispeli davi ob 7.30 in odkoder so se s parnikom »Kralj Karol II.« prepeljali na jugoslovensko stran v Kladovo.

Rumunski listi pripisujejo sestanku min. predsednikov Male antante izreden pomen. Tako piše »Adeverul«: Poročilo, ki bo izšlo o tem posvetu, bo izredno važna listina o nadaljnjem razvoju politike držav Male antante. **Priprave za ta posvet kažejo, da je enotnost Male antante popolna in da se pričenja z jutrišnjim dnem za Malo antanto nova doba še globlje vzajemnosti med njenimi članicami.**

Politika Male antante ostane neizpremenjena

Beograd, 17. junija. AA. Z današnjim sestankom žele min. predsedniki treh držav Male antante vnovič dokazati popolno soglasje, ki vlada med našimi prijateljskimi državami. Ta sestanek bo nedvomno mejnik nove etape v razvoju vzajemnega dela držav Male antante, ki je ostala dosledna svoji mirovni politiki v vseh dramatskih zapletljajih evropske politike v zadnjih letih. **V najhujših urah evropske politike so države Male antante dokazale, da nimajo vzroka izpreminjati svoje dosedanje politike prisrčnega sodelovanja in tesnega prijateljstva, lojalnosti in korektnega razmerja do ostalih držav. Obenem so si države Male antante prizadevale, da urede tudi mednarodne odnošaje, ki se tičejo njih samih.**

Jugoslavija je vprašanja, ki se tičejo nas samih, uredila na čim poveljnejši način in je prestala vse peripetije mednarodne politike in raznovrstnih specifičnih interesov, imajoč vedno pred očmi sodelovanje in koristi Male antante. To sta v ostalem pravilno razumeti tudi Rumunija in Češkoslovaška, katere predsednik vlade dr. Hodža je izjavil: **Kdor trdi, da bi zboljšanje razmerja med Jugoslavijo in njenimi sosedi moglo zdrobiti Malo antanto, dokazuje neverjetno naivnost.**

Sprejem novinarjev

Moldava, 17. junija. p. Konferenca ministrskih predsednikov Male antante, ki se je vršila na ladji Karol II. med vožnjo po Donavi, je trajala vse do večera. Prekinili so jo le ob času kosila. Po kosilu so vse tri ministrske predsednike ter rumunskega zunanjega ministra Antonesca, ki prav tako sodeluje na konferenci, filmali. Tedaj je imel ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović kratek pomenek o namenu današnje konference. Proti večeru se je ladja pričela bližati Moldavi, kjer se je ustavila. V pristanišču se je zbrala velika množica ljudi, ki je z viharnimi manifestacijami sprejela vodilne predstavnike zaveznških držav. V Moldavi so ministrski predsedniki sprejeli tudi novinarje in jim izročili komunike o današnji konferenci.

Komunike

Po končanih razgovorih je bil izdan naslednji službeni komunike:

Sestanek predsednikov vlad držav Male antante gg. dr. Milana Hodže, dr. Tataresca in dr. Milana Stojadinovića ter rumunskega zunanjega ministra dr. Antonesca, ki se je vršil na krovu parnika »Karol II.« med vožnjo po Dunavu, je prožil priliko za razgovore, pri katerih so razpravljali o vseh političnih in gospodarskih problemih, ki se tičejo držav Male antante.

Ugotovili so popolno soglasje v vseh vprašanjih, ki so bila predmet njihovega proučevanja in soglasno željo, da še bolj okrepe vezi, ki družijo vse tri države, z intenzivnim sodelovanjem na vseh poljih, kar tako odlično odgovarja duhu solidarnosti vseh treh držav.

Pri tej priliki so ob enem potrdili cilje političnih akcij držav Male antante, ki ostanejo nepokolebljive in nespremenljive: ohranitev miru in obramba meja v okviru njihovega zavezništva in prijateljstva.

Sporazumeli so se, da nadaljujejo svojo skupno akcijo za gospodarsko ozdravljenje podunavskih držav ob sodelovanju z vsemi zainteresiranimi državami.

Trije šefi vlad so našli za potrebno, da ponovno naglasijo svojo globoko in neomajno privrženost paktu Društva narodov, čigar načela tvorijo osnovo njihovega skupnega sodelovanja in njihovih odnošajev do drugih držav. Države Male antante ne bodo pristale, če pride do tega, da bi se pakt kakorkoli spremenil, če to ne bi pomenilo njegove okrepitve.

Trije šefi vlad so ugotovili enodušnost svojih pogledov in so srečni, da lahko naglasijo, da se je med državami Male antante tudi pri tej priliki pokazala popolna zavezniška solidarnost, ki stremeč za svojimi miroljubnimi cilji, predstavlja važen doprinos za konsolidacijo miru.

Prepričani v koristnost svoje akcije so sklenili, da se bodo odslej češče sestajali. Sestanek na Dunavu je ponovno potrdil enotnost, vpliv in stalnost Male antante.

Nemčija išče izhoda

Londonska sodba o ozadju Neurathovega obiska Nemška pričakovanja

London, 17. junija. b. Po včerajšnjem povratku Italije in Nemčije v londonski odbor za nevmešavanje v španske zadeve zasledujejo tu z veliko napetostjo razvoj dogodkov v razmerju zapadnih velesil. **Danes prevladuje že splošno prepričanje, da tvori napoved Neurathovega obiska v Londonu izredno važno etapo v tem razvoju. V uradnih krogih ne taje, da se Anglija zavzema ne le za čimprejšnjo rešitev španskega problema, temveč tudi za nadaljevanje pogajanj za zaključitev novega zapadnega pakta.** Trenutek se ji zda ugoden zlasti zaradi tega, ker se po današnjih komentarjih nemškega časopisja k napovedanemu Neurathovemu obisku da jasno razbrati, da želi tudi Nemčija pripomoči k iskanju izhoda iz sedanjega zapletenega mednarodnega položaja, ki ovira ureditev nekaterih perečih evropskih vprašanj, na katerih je sama živo zainteresirana.

V informiranih političnih krogih zatrjujejo, da se trenutno močno zavzemajo za zbližanje z Nemčijo nekatere posamezne, a vplivne politične osebnosti, izmed katerih navajajo zlasti bivšega premiera **Baldwina** in lorda **Halifaxa**, ki baje močno pritiska na Foreign office, da bi pokazal primerno pripravljenost za nadaljevanje pogajanj z Nemčijo. **Toda v uradnih krogih okoli angleškega zunanjega ministrstva stoje na stališču, da zahteva sedanji mednarodni položaj nekaj več kakor samo sklenitev ali obnovitev nekakšnega pakta četvorice, kakor si to predstavljata Italija in Nemčija, ker se vprašanje ureditve odnošajev med štirimi glavnimi evropskimi velesilami postavlja v Londonu samo kot prvi korak k ureditvi vseh visečih evropskih vprašanj.**

Angleška vlada se je v tem pogledu postavila na stališče, ki ga zagovarja tudi Francija: **mir v Evropi ne more biti toliko časa zagotovljen, dokler obstoja najmanjša negotovost glede nadaljnje usode srednje in vzhodne Evrope, kjer je danes jedro vseh evropskih sporov večjega formata. Zato pričakujejo v angleškem zunanjem ministrstvu v prvi vrsti, da bo nemški zunanji minister Neurath uporabil priliko svojih neposrednih razgovorov z angleškimi državniki predvsem v ta namen, da bo Edenu in Chamberlainu brez prikrivanja razložil nemške načrte v srednji in vzhodni Evropi. Neurath bo zlasti naprošen, da pojasni ozadje in namene svojega pravkar zaključenega potovanja po evropskem jugovzhodu. Zdi se, da kaže sedaj Nemčija večjo pripravljenost dokončne razjasnitve tega važnega vprašanja, kakor je bilo to mogoče opaziti lansko leto, ko na angleška vprašanja glede vzhodne in srednje Evrope niti odgovorila ni.**

Uganko, da se je nemški zunanji minister odločil za obisk v Londonu prav v sedanjem trenutku, si v poučenih krogih razlagajo z naslednjimi ugotovitvami:

1. Nemčija se bolj in bolj zavzema za sporazum v španskem vprašanju, ker opaža, da se državljanska vojna vleče v nedogled, ne da bi bilo mogoče presoditi, na čigavo stran se bo končno odločila sedanja napeta borba, ki traja že 11 mesecev. Ker se prav sedaj hip na hip pričakuje padec Bilbaa, mislijo v Berlinu, da bo mogoče to pomembno Francovo zmago izkoristiti za večji pritisk v Londonu in Parizu, da se na osnovi obstoječega stanja doseže časten kompromis. To pričakovanje je po mnenju londonskih političnih krogov pospešilo tudi italijanski in nemški povratek v londonski nadzorni odbor.

2. Nemčija računa tudi s sedanjim notranjepolitičnim razvojem v Sovjetski uniji, ki ga jemlje za svarilo o stalnem pojemanju zunanjepolitičnega vpliva Moskve.

3. Veliko je razen tega nemško upanje, da se bosta Anglija in znabiti tudi Amerika spričo resnih naporov za razčiščenje meglene evropske situacije končno vendarle odločili za podelitev primernih kreditov, ki so Nemčiji v njenem sedanjem gospodarskem položaju zelo potrebni.

4. Sklepi britanske imperialne konference, ki so med drugim izzveneli tudi v klic po ločitvi versajskega mirovnega dogovora od pakta Društva narodov, za kar se je Nemčija še kot članica DN vedno borila, vzbujajo nadaljnje nemške nade v možnost konkretnega sodelovanja in sporazuma z Anglijo. Sporazum z Anglijo pa je bil, kakor znano, eden izmed glavnih ciljev nemške zunanje politike tudi tedaj, ko se je Nemčija zaradi zavarovanja svojih širših evropskih interesov navezala na Italijo na osi Rim—Berlin.

5. V Berlinu so izpremembo v vodstvu angleškega kabineta spremljali že od prvega dne z največjim zanimanjem, kakor so to pokazali številni in značilni komentarji nemškega tiska. Nemci pričakujejo, da bo zunanja politika Chamberlainovega kabineta bolj jasna in odločna kakor je bila zunanja politika vlade, ki ji je stal na čelu Baldwin.

General Beck v Parizu

Pariz, 17. junija. br. Snoči je prispel v Pariz načelnik nemškega generalnega štaba general **Beck**. Na kolodvoru so ga sprejeli svetnik nemškega poslaništva Förster, nemški vojaški ataše general Kühlental ter zastopniki nemške kolonije. Dopoldne je **general Beck obiskal načelnika francoskega generalnega štaba generala Gamelina, s katerim je imel daljši razgovor. Opoldne je general Gamelin priredil na čast nemškemu gostu kosilo, ki so se ga udeležili tudi člani francoskega vojaškega sveta.**

V francoskih uradnih krogih naglašajo, da gre le za uljudnostni obisk, ki pa je vendar dal priliko za razgovore. **Ti razgovori dokazujejo obojestransko stremljenje po zbližanju** med Francijo in Nemčijo ter so **se pri tej priliki dotaknili tudi problemov, ki se tičejo omejitve oboroževanja.** Razgovori so potekli v prijateljskem duhu.

Dr. Schacht na Dunaju

Poskus za poglobitev gospodarskih stikov med Nemčijo in Avstrijo ter preprečenje medsebojne konkurence

Dunaj, 17. junija. br. Davi je prispel z letalom na Dunaj predsednik nemške državne banke in gospodarski minister dr. Hjalmar **Schacht**. Oficielno poročajo, da gre za uljudnostni obisk, s katerim želi dr. Schacht vrniti nedavni obisk predsednika avstrijske Narodne banke dr. Kienböcka v Berlinu. Kljub temu pripisujejo zlasti v gospodarskih krogih temu obisku veliko važnost, ker bodo pri tej priliki razpravljali o poglobitvi medsebojnih trgovinskih odnošajev. aZ Avstrijo je to velike važnosti, ker ji grozi huda konkurenca nemške industrije, če ne pride do primernega sporazuma. Avstrija je mnogo upala v izvoz v Abesinijo in druge italijanske kolonije, toda Nemčija jo je prehitela in okupirala zase skoro vsa ta tržišča.

Dr. Schachta so na letališču pozdravili v imenu vlade trgovinski minister Taucher z višjimi uradniki zunanjega ministr. predsednik Narodne banke dr. Kienböck in drugi odličniki ter zastopniki nemškega poslaništva in nemške kolonije na Dunaju. Po kratkem odmoru v nemškem poslaništvu je dr. Schachta sprejel v daljši avdijenci predsednik Miklas, nato pa se je dr. Schacht odpeljal v predsedništvo vlade, kjer ga je pričakoval kancelar dr. Schuschnigg. Po pozdravu sta se dr. Schacht in dr. Schuschnigg umaknila v poseben kabinet, kjer sta ostala v intimnem razgovoru nad pet četrt ure.

Kolikor se je moglo izvedeti, sta podrobno razpravljala o obstoječih gospodarskih stikih med Avstrijo in Nemčijo ter o možnosti njih poglobitve. To naj bi se zgodilo tudi v pogledu zunanje trgovine, tako, da si Nemčija in Avstrija druga drugi ne bi konkurirali. Dr. Schacht je dal dr. Schuschniggu v tem pogledu nekatera zagotovila, vendar pa do kakega obveznega dogovora še ni prišlo.

Opoldne je kancelar dr. Schuschnigg priredil na čast nemškemu ministru kosilo, ki so se ga udeležili člani vlade, predstavniki gospodarskih krogov in nemški poslanik Papen. Po kosilu je dr. Schachta obiskal državni podtajnik za zunanje zadeve dr. Schmidt, nato pa se je sestal s predsednikom avstrijske Narodne banke dr. Kienböckom. Razpravljala sta zlasti o plačilnem prometu med obema državama ter razmotrivala razna vprašanja, ki se tičejo sodelovanja obeh državnih emisijskih bank.

Dr. Schacht se bo jutri vrnil v Berlin.

Avstrijski industrijci v Nemčiji

Berlin, 17. junija. br. Pruski ministrski predsednik Göring je danes sprejel večjo skupino avstrijskih industrijcev, ki potujejo po Nemčiji, da bi navezali tesnejše stike z nemškimi industrijci. General Göring je z njimi dalje časa razpravljal o poglobitvi medsebojnih gospodarskih odnošajev in izrazil upanje, da bo v bližnji bodočnosti prišlo do čim najtesnejših medsebojnih stikov. Zvečer je priredil Göring na čast avstrijskim gostom banket.

Preiskava o dogodkih v Senju

Beograd, 17. junija. r. Z zanesljive strani poročajo, da je preiskava o dogodkih v Senju dne 9. prejšnjega meseca končana in da je sedaj proti nekaterim organom disciplinski in sodni postopek v teku. Tisti, ki jim dokažejo krivdo, bodo zadele zakonske posledice.

Šolska ladja „Jadran“ v Napoliju

Beograd, 17. junija. AA. Italijanske pomorske oblasti v Napoliju so včeraj 16. t. m. priredile za častnike, gojence in posadko kr. ladje »Jadran« izlet v Herkulane, Pompeje in na Vezuv.

Strela v tiskarni

Novi Sad, 17. junija. o. V pretekli noči je strela udarila v tiskarno tukajšnjega nemškega dnevnika »Deutsches Volksblatt«. Uničila je vse telefonske aparate in deloma tudi tiskarniške stroje. Davi je list izšel s precejšnjo zamudo in v precej omejenem obsegu.

Veselje v Bolgariji

Po sofijskih vesteh bo krstni boter novorojenega bolgarskega prestolonaslednika Simeona naš mladi kralj

Sofija, 17. junija. p. V sofijskih političnih krogih se je razširila vest, da bo Nj. Vel. kralj Peter II. za botra bolgarskemu prestolonasledniku Simeonu. Prestolonaslednik je bil snoči na slavnostni seji vodstva zveze bolgarskih Junakov imenovan za častnega člana organizacije.

Slavnosti in manifestacije navdušenja ob rojstvu prestolonaslednika se nadaljujejo po vsej državi. Člani sv. sinoda so dopoldne v katedrali sv. Aleksandra Nevskega opravili svečano službo božjo. Navzoči so bili kralj Boris, člani kraljevske družine, ministri, diplomatski zbor, sofijski župan, generaliteta, višji častniki in višje uradništvo. Oddelki čet sofijske garnizije z godbo, patriotske in strokovne organizacije, skavti in šolska mladina so napolnili prostor pred katedralo in napravili špalir ob poti med dvorom in katedralo. Po službi božji so uradne osebnosti čestitale kralju, ki je nato izvršil revijo čet med navdušenim vzklikanjem vseh prisotnih. Na poti do dvora je bil kralj predmet viharnih ovacij prebivalstva. Tudi drugod v Bolgariji so bile slovesne službe božje.

Mnogo zastopstev okoliških vasi in z dežele je defiliralo po ulicah s kmetskimi godbami noseč razna darila, cvetje in drugo, da jih izroče prestolonasledniku.

Mestna občina je danes priredila kosilo za več tisoč ljudi iz vseh okrajev prestolnice, uprava dvora pa je razdelila med ljudstvo več tisoč litrov vina, da ga popijejo po narodni šegi na zdravje prestolonaslednika. Ljudje so se ves dan zbirali na trgih in plesali kolo. Zvečer je sofijsko gledališče priredilo brezplačno predstavo pod milim nebom.

Stavkovni val v Ameriki

Število stavk in stavkujočih se množi iz dneva v dan
Nevarnost splošne rudarske stavke s 600.000 delavci

Newyork, 17. junija. br. V Ameriki se opaža v zadnjem času sličen pokret, kakor se je letošnjo pomlad pojavil v Franciji. Stavkovni val zavzema vedno večji obseg. Kljub prizadevanju in posredovanju oblasti se stavke vedno bolj širijo, da grozi čimdalje hujši gospodarski zastoj, ki ga spremljajo naraščajoči socialni nemiri. Stavkovni pokret se je začel najprej v kovinski industriji, kjer se rapidno širi in prehaja tudi že na druge industrijske panoge. V 10 državah je ustavljeno delo v vseh kovinskih industrijah, tako da so morala ustaviti obratovanje tudi mnoga industrijska podjetja za predelavo polfabrikatov. Danes je pričelo stavkati 9.000 delavcev newyorških ladjedelnic, ki se jim bo pridružilo najbrže tudi vse pristaniško delavstvo. Grozi tudi stavka rudarjev. Vrhovna organizacija rudarjev je predložila delodajalcem zahteve po povišanju mezd in skrajšanju delovnega časa. Če tem zahtevam ne bo ugodeno, napovedujejo splošno rudarsko stavko, pri kateri bo prizadetih 600.000 rudarjev. Guvernerji posameznih držav so se sedaj obrnili na predsednika Roosevelta in ga prosili, naj posreduje, ker utegne priti sicer do hudih nemirov. Že sedaj je v mnogih krajih prišlo do krvavih spopadov med stavkujočimi in delavoljnimi odnosno med policijo. Po dosedanjih bojih je bilo že 32 mrtvih in 192 ranjenih.

Znani ameriški skladatelj Mark Blitz Vine je skomponiral opero o sedanji stavki v kovinski industriji. Pri krstni predstavi so dobili vse vloge nezaposleni operni pevci in igralci, toda vlada zvezne države New-York je predstavo v interesu miru in reda prepovedala. Delavski sindikati so se zato pritožili pri sodišču, češ, da je prepoved nezakonita.

Stalin zapira generale

„Čiščenje" v rdeči armadi se še vedno nadaljuje — Nov proces proti skupini vodilnih generalov

London, 17. junija. o. Kakor poročajo današnji angleški listi, se bo pred vrhovnim vojaškim sodiščem v Moskvi še ta mesec pričel proces proti generalom Turovskemu, Levandovskemu, Kuzmičevu, Korbačevu in Pfefferju ter še 15 drugim višjim oficirjem. Po informacijah »Daily Heralda« so bili že imenovani nasledniki pred dnevi justificiranih generalov. List ugotavlja, da so vsi iz vrst bivšega carskega oficirskega kadra. Mobilizacijski resor so zaupali generalomu Zapošnikovu in Jegorovu, ki sta bila nekoč prav tako v carski službi. Vojno ministrstvo je nadalje sklenilo nemudoma izdelati nov vojni načrt, ker so stari načrti, kakor vse kaže, dejansko v rokah nekih tujih sil. Ob priliki včerajšnjega raporta pri Stalinu je šef GPU baje zahteval aretacijo komisarja za zunanje zadeve Litvinova. Stalin je to odklonil. Gotovo pa je, da spričo tega Litvinov v bodoče zlepa ne bo mogel več v inozemstvo.

Po vesteh, ki prihajajo iz Varšave, je rusko-poljska meja popolnoma zaprta. Ruske obmejne straže so bile v zadnjih dneh znatno ojačene. Na nekaterih krajih stražijo mejo oddelki rednega vojaštva. Po teh vesteh je pričel Stalinov režim sedaj čistiti položaj v Beli Rusiji. Aretiranih je baje že več sto oficirjev, ki so bili pod vplivom maršala Tuhačevskega. Obdolženi so, da so organizirali široko zasnovano vohunsko organizacijo, ki je delovala baje v korist Poljske. Poleg tega je GPU odkrila veliko sabotažno akcijo po državnih podjetjih in zlasti v avtomobilski industriji. Sabotaže pa niso odkrili samo v beloruskih podjetjih nego tudi v Moskvi. Tamkajšnja avtomobilska tovarna bi morala izdelovati po 100 avtomobilov na dan. V zadnjem času pa iz te tovarne ni prišel noben nov voz. Tudi v Gorkem delavstvo tamkajšnje avtomobilske tovarne sabotira delo. Mesto po 600 avtomobilov na dan je bilo v tej tovarni v poslednjih dneh izdelanih le okrog 40.

Varšava, 17. junija. w. Od merodajne strani izjavljajo, da so vesti, da je pošlni promet med Poljsko in Sovjetsko unijo prekinjen, brez vsake podlage.

Železniški popusti za invalide, sirote, nezaposlene delavce i. t. d.

Beograd, 17. junija. AA. Na osnovi čl. 4 uredbe o ugodnostih na železnicah in ladjah v državni upravi je prometni minister sporazumno z ministrom za socialno politiko in s soglasjem finančnega ministra izdal pravilnik o ugodnostih socialnega značaja na železnicah in ladjah v državni upravi. Pravilnik določa tele nove ugodnosti:

1) Vojni invalidi. Dovoli se jim vse, kar določa invalidski zakon, razen tega se pa zviša število zasebnih potovanj po polovični ceni s 6 na 12 na leto.

2) Nepreskrbljene in pohabljene sirote, ki so brez zaščite, in pohabljena siromašna deca, ki zaradi telesnih hib ne more sama hoditi, bodo v primerih, kadar jih ministrstvo za socialno politiko in ljudsko zdravje ali pa banske uprave pošljejo na zdravljenje itd. uživale polovično voznino (otroci do 10 let pa 75%). Iste ugodnosti bodo deležni tudi spremljevalci otrok.

3) Nezaposleni in sezonski delavci. Med tem ko so doslej uživali nezaposleni in sezonski delavci 50% popust od redne voznine samo tedaj, kadar so odhajali z doma, da ej poiščejo dela, se jim ta ugodnost dovoli tudi za vrnitev.

4) Izseljenci in povratniki dobe odslej popust 50% od redne voznine tudi za svoje žene in otroke, razen tega je pa nameravan popust 50% od redne voznine tudi za prtljago in selitvene stvari, ki jih izseljenci na povratku v domovino pripeljejo s seboj iz tujine. Javne borze dela in njihove podružnice, izpostave in poverjeništva lahko izjemno v upravičenih primerih dado nezaposlenim in sezonskim delavcem in izseljencem, ki se vračajo v domovino, izkaznice za znižano vožnjo za 75% od redne voznine.

Pravilnik določa način izdajanja izkaznic, glavno delo pri tem bo pa imela stalna komisija pri osrednji upravi za posredovanje dela v ministrstvu za socialno politiko in ljudsko zdravje.

Določila tega pravilnika stopijo v veljavo 60 dni po objavi v Službenih novinah. Ugodnosti, ki jih je doslej dajalo nezaposlenim delavcem generalno ravnateljstvo državnih železnic, bodo po uveljavitvi tega pravilnika podeljevale izključno javne borze dela ali pa njih podružnice v smislu novega pravilnika.

Nov papežev govor nemškim katolikom

Rim, 17. junija. b. Papež je v svoji poletni rezidenci v Castel Gandolfu sprejel včeraj nanovo posvečene nemške duhovnike, ki so se izšolali v nemškem in madžarskem kolegiju v Rimu, ter večje število nemških romarjev. V svojem nagovoru nanje je poudaril med drugim da so sedanje ure posebno bridke za nemške katolike. Opozoril je na tako zvano »pozitivno krščanstvo«, ki ima posebno v Nemčiji vse polno pristašev, in v tej zvezi izjavil, da je samo rimsko katoliška cerkev nositeljica odrešenja in zaščitnica slavnega zaklada resnice.

Razdelitev Palestine

London, 17. junija. AA. »Daily Herald« se bavi z načrtom o razdelitvi Palestine v arabsko in židovsko državico. Po predlogu preiskovalnega odbora za Palestino bi obsegala židovska državica ozemlje od Sirije do Gaze, arabska pa na severu do jezera Genezaret in na jugu do Barsabe. Krščansko ozemlje Jeruzalema in Betlehema bi tvorilo poseben mednarodni pas pod angleškim mandatom. Prav tako bi se Veliki Britaniji priznale v pristanišču Haife posebne pravice. Židovska državica bi prišla pod angleško pokroviteljstvo, arabska pa bi postala docela samostojna s transjordanskim emirom Abdalahom na čelu.

Upor Kurdov zatrt

London, 17. junija. o. Šele sedaj so prispele iz Turčije prve vesti o tajinstvenih vojaških ekspedicijah proti uporniškim Kurdom. Borbe proti vstašem so trajale cele tri mesece. Proti Kurdom se je borila cela armada, ki je štela 25.000 mož, je bila moderno opremljena ter je razpolagala tudi z letali in tanki. Snoči je bilo v Ankari izdano lakonsko uradno poročilo, ki pravi, da je bil sedaj upor Kurdov po 3 mesecih zatrt in da so bili voditelji upornikov večinoma ujeti, v manjšem številu pobiti, nekateri pa da so pobegnili v inozemstvo. Po informacijah, ki jih je objavil »Daily Mail«, je bilo v teh borbah ubitih okrog 5.000 ljudi. Kakor poroča list, so se Kurdi uprli zaradi preveljkih davkov.

Egiptski kralj pri Lebrunu

Pariz, 17. junija. AA. Predsednik francoske republike Lebrun je danes priredil kosilo na čast egiptskemu kralju in kraljici-materi.

Umor malega dečka v Nemčiji

Berlin, 17. junija. br. Uradno poročajo, da so v bližini samostana Unterbirna davi našli umorjenega 12-letnega šolarja. Kot osumljenca so aretirali nekega samostanskega patra-pripravnika. Preiskava se še nadaljuje. Dogodek je izzval med prebivalstvom veliko razburjenje.

Sokolstvu v dravski banovini

Zastopniki sokolskih župa Celje, Kranj, Ljubljana, Maribor in Novo mesto, zbrani na medžupni seji v Ljubljani dne 17. junija 1937, po vsestranskem razmotrivanju sedanjega položaja

UGOTAVLJAJO

1. Sokolstvo dravske banovine ni v nobenem primeru zapustilo sokolske idejne in delovne smeri in ni v nobenem primeru prekoračilo delovnega področja, določenega mu v zakonu o Sokolu kraljevine Jugoslavije, statutu in pravilnikih, in ni kršilo načel, postavljenih v idejnem očrtu »Pota in cilji Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije«;

2. vrednost sokolske vzgoje, posvečene vsemu narodu, namenjene krepitvi državne skupnosti, nujno nalaga dolžnost v vsakem času braniti čistost sokolske misli, varovati čast sokolske organizacije in čuvati sokolsko imetje;

IN POZIVAJO

vse sokolske pripadnike, da disciplinirano in dostojanstveno izvršujejo odrejene dolžnosti, ki jim jih nalaga sokolsko delo.

V Ljubljani, dne 17. junija 1937

Sokolske župe: Celje, Kranj, Ljubljana, Maribor, Novo mesto.

Beležke

Opozorilo Sokolstvu

Iz sokolskih vrst smo naprošeni za objavo naslednjega opozorila:

»Na članek v »Slovencu« z dne 17. t. m. z naslovom »Sokol in politika« ne odgovarjajte nikakor in z ničemer. Ohranite mirno kri! Poskrbeli bodo za odgovor poklicani sokolski činitelji.«

Kako potvarjajo resnico

Pod tem naslovom polemizira »Slovenec« z mojim pismom prijateljem nacionalistom, ki sem ga objavil 12. t. m. Dejstvo, da moje pismo ni mogio v časopisje, zlorablja sedaj glavno slovensko glasilo JRZ v to, da prikazuje njegovo vsebino netočno in potvorjeno. Javnost je bila zadnje dni priča še povsem drugih potvorb. V primeri z njimi je »Slovenčev« »obračun« z mojim pismom prava — akoravno karakteristična — malenkost.

Tudi »Slovenčev« poskus da bi z naknadno izumetničeno interpretacijo popravil vtis lastnih izjav in povsem jasnih načelnih besed, se ne bo obnesel. Še manj seveda njegov izgovor, da notoričnih dejstev »ni nihče videl, ne slišal«.

»Slovenec« navaja iz mojega pisma ugotovitev, da je bila povodom organiziranih izgredov najete tolpe oskrunjena državna zastava in zasramovana državna himna ob pasivnosti varnostne oblasti, ter označuje to ugotovitev za neresnico in izmišljotino. Značilno zanj je, da se mi ne upa naravnost očitati, da sem *jaz* povedal nekaj neresničnega in izmišljenega. V tem primeru bi namreč glasilo JRZ dobilo priliko, da svoje trditve dokaže. Zato previdneje dolži »letak« — ki ne more tožiti.

Kar se tiče okoliščin, ki so povzročile smrt nesrečnega mladega dijaka, pa ima »Slovenec« prav: sodna preiskava in sodna razprava bosta razjasnili zadevo ter razkrili ne le neposredne udeležence, temveč tudi tajne organizatorje žalostnih dogodkov prošlega tedna. — *Dr. Albert Kramer.*

Izjava posl. Rajka Turka

Ker me komunike kr. banske uprave dravske banovine z dne 13. junija t. l. spravlja v zvezo s požigom paviljona na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola, izjavljam, da sem bil v času, ko je izbruhnil požar, v družbi prijateljev na velesejmskem prostoru, za kar imam na razpolago sto in sto prič. Kakor mnogi drugi, sem tudi jaz takoj, ko je švignil plamen na letnem telovadišču, ki je komaj 100 korakov oddaljeno od velesejma, pohitel na lice mesta. Tu sem bil priča ogorčenja in ob enem manifestacij za Sokola, ki jih je izzval zlonamerni požig sokolskega objekta v množici, ki se je nabrala okoli gorečega objekta ter brez ozira na politično opredeljenost glasno obsojala gnusni akt napram plemeniti, z državnim zakonom ustanovljeni ustanovi, kateri načeluje sam vladar, Nj. Vel. kralj Peter II.

Ker je policija začela z aretacijami manifestantov, ki so dajali duška svojemu ogorčenju, sem posredoval pri navzočem upravniku policije, da se izpuste aretirane osebe, nakar se mi je posrečilo pomiriti razburjeno množico ter je bil mir v prav kratkem času zopet vpostavljen. Proti vsem, ki drugače predstavljajo moje nastopanje povodom opisanega dogodka, ali pa me hočejo spravljati v kakršnokoli zvezo s samim požigom, bom brez ozira na položaj, ki ga zavzemajo, nastopal sodno. **Rajko Turk**, narodni poslanec.

„Plačana ideologija"

V včerajšnjem »Slovencu« čitamo tudi naslednji stavek:

»Vsiljena, protinarodna in plačana ideologija je jugoslovenski centralizem in unitarizem, ki je nasprotnik slovenskega duha in ki ga zato slovenski narod odločno odklanja.«

Malo prehuda je ušla ognjevitemu slovenskemu člankarju izpod peresa. Kar se tiče centralizma, z njim ne bomo razpravljali, ker smo že dostikrat povedali svoje stališče. Ugotovimo naj samo, da je bila in je JNS ne le v teoriji, marveč tudi v praksi manj centralistična kakor JRZ. **Kar pa se tiče unitarizma, je dejstvo, da spada to načelo med osnovne in najsvetejše točke programa JRZ, torej programa one stranke, katere glasilo je tudi »Slovenec«.** Ako torej »Slovenec« smatra unitarizem za »vsiljeno, protinarodno in plačano ideologijo«, veljajo vse te lepe označbe za njega samega in za njegove ljudi.

Vrbaski ban o jugoslovenskem edinstvu

V torek 15. junija je bil nadvse slovesno otvorjen sokolski dom v Banjaluki. Otvoritev se je pretvorila v eno najbolj veličastnih nacionalnih manifestacij kar se jih je odigralo poslednja leta v vrbaski banovini. Med drugimi je govoril tudi ban vrbaske banovine dr. Bogoljub Kujundžić, ki je med silnim odobravanjem navzočih narodnih množic ugotovil, »da je jugoslovenska misel brezkompromisna in večna, kakor resnica ,da smo samo eno. In to ne zato, ker moramo biti eno, nego ker smo in ker hočemo biti eno. Tej misli narodnega edinstva je služil naš prvi Sokol veliki kralj Zedinitelj, kateremu je dom posebej posvečen. Recite vsem in vsakomur, da je jugoslovenska misel močnejša od zgodovinskih meja in naše nas raziivajajoče preteklosti. To je misel, ki nam jo je zapustil tudi neznani junak na Avali.«

Tragedija Baskov

Francova vojska nadaljuje obkoljevanje baskovskega glavnega mesta

Pariz, 17. junija. k. Bilbajska tragedija se polagoma bliža svojemu zaključku. Baski se v poslednjih jarkih pred mestom sicer branijo z vso silo, videti pa je, da se je pretežni del vojske že umaknil v gore zapadno od reke Nervion in bilbajskega zaliva ter da se pred Bilbaom nahajajo samo še zadnje straže. Kljub temu se morajo nacionalisti hudo boriti za vsako ped zemlje, o čemer najbolj priča dejstvo, da so morali še predsnočnjim po precejšnjih uspehih angažirati 80 svojih letal, da so uničila zadnji odpor Baskov in preprečila njih morebitni protiudarec, zlasti v smeri proti Galdacanu. Ta letala so odvrgla na redko posejane baskovske postojanke nič manj kot 50 ton bomb.

Koncentrična ofenziva Francove vojske proti Bilbau je tudi včeraj dovedla do precejšnjih uspehov. Severna kolona, ki je prodirala vzdolž obale po cesti iz Plencije proti Bilbau, je do večera prodrla do Las Arenas, ki leži že neposredno ob bilbajskem zalivu, blizu izliva reke Nervion nasproti Portugalete, v kateri se je zbralo precej baskovskih oddelkov, ki pa so se umaknili čez tamkajšnji železni most, katerega so takoj nato razdejali. Okrog 21. so prednji oddelki omenjene nacionalistične kolone zavzeli še vasico Lejono, ki leži četrt ure dalje ob cesti proti Bilbau. Srednja kolona, ki je dan prej zavzela Galdacano, je imela manj sreče.

Tretja nacionalistična kolona je pri Galdacanu prekoračila reko Ibalzabal in na nekem mestu zasedla cesto Medina—Bilbao, tako da so bili Baski prisiljeni umakniti se nekoliko južneje Amurrija proti Valmasedi na jugozapadu Bilbaa. Ta kolona je proti večeru zavzela po vrsti vasi Taracavo, Arrigoriago, Barmaego in končno Lareto. Tako so nacionalisti snoči sklenili svoje vrste okrog Bilbaa od Lejone na severozapadu do Larete na jugu Bilbaa. Baski so se med tem že pričeli na novo utrjevati v gorah zapadno in jugozapadno od Bilbaa, tako zlasti na pobočjih Ereze in Ganecogorte, ki so proti vzhodu zelo strma in lahko obranljiva.

Bilbao izpraznjen

Bilbao sam se je med tem malone izpraznil. Po cestah in trgih ni opaziti žive duše. Mesto je kakor izumrlo. V ponedeljek je pobegnilo 20.000 ljudi večinoma še po cesti proti Santandru, ki so jo včeraj nacionalistična letala razdejala, tako da reden promet na njej ni več mogoč. V torek se je to število skoraj podvojilo. Včeraj je pobegnilo iz mesta še okrog 15.000 ljudi.

Beg baskovskih voditeljev

Zvedelo se je, da so tudi politični voditelji Baskov med tem že zbežali v inozemstvo. Predsednik baskovske vlade Aguirre, njegova soproga in sestra so se z eno izmed poslednjih francoskih ladij odpeljali v Bayonne. V njegovem spremstvu sta tudi šef bilbajske policije in bilbajski župan Leguetio. Davi je priplulo v Bayonne, Saint Jean de Luz in druge francoske luke zadnjih 10 angleških, francoskih in španskih ladij z več tisoč begunci iz Bilbaa. Zanimivo je, da je v Saint Jean de Luz sredi med njimi priplula tudi bilbajska pristaniška policijska ladja z vso oboroženo posadko na krovu, ki je včeraj popoldne v naglici in v hudem ognju iz nacionalističnih topov zbežala iz Las Arenas na odprto morje.

Komunike nacionalistov

Spričo nasprotujočih si vesti o zavzetju Bilbaa je nacionalistično vrhovno poveljstvo izdalo komunike, v katerem kratko poudarja, da je general Franco sklenil **vkorakati na čelu svoje vojske v Bilbao šele, ko bosta v posesti nacionalistov oba bregova reke Nervion.** Ta odločitev je bila tudi povsem utemeljena, ker bi bili drugače nacionalisti na desni strani reke močno izpostavljeni topniškemu ognju baskovskih baterij na vrhovih zapadno Bilbaa.

Novi uspehi frankovcev

Baskijska fronta, 17. junija. w. Potrjujejo, da obstreljuje nacionalistično topništvo cesto med Bilbaom in Santandrom v dolžini nad 10 km. Nacionalisti, ki so v sredo zasedli kraja Zaratamo in Arrigorriago, južno-vzhodno od Bilbaa, so sedaj vdrli v selo Besauri na jugu baskovske prestolnice. Obkoljevanje Bilbaa po nacionalistih se nadaljuje.

Nacionalisti so včeraj ob 17. močno bombardirali hribe na južnem robu tik pred Bilbaom.

Arhiv baskovske vlade v Franciji

Pariz, 17. junija. w. Angleški parnik »Thurston« je prispel iz Bilbaa v Rochefort na francoski zapadni obali. Po izjavi poveljnika ima na krovu 2065 zabojev z arhivi baskovske vlade.

Republikanska ofenziva pri Huesci

Madrid, 17. junija. o. Po informacijah agencije »United Press« republikanska ofenziva proti Huesci naglo napreduje. Motorizirani oddelki republikanske vojske so se približali mestu na 2 km. Na tem bojišču operira tudi zelo mnogo letal in tankov. Vladna letala so včeraj popoldne popolnoma razdejala zadnje nacionalistične postojanke pred Huesco. Nacionalistična letala so se jim spočetka upirala, po kratki borbi, katere se je udeležilo na vsaki strani po 20 letal, pa so se morala naglo umakniti proti severozapadu. Pet nacionalističnih letal je bilo sestreljenih.

Barbastro, 17. junija. AA. Včeraj so boji dosegli največjo ogorčenost v odseku pri Huesci. Začeli so se ob 2.20 na vsej fronti. Del vladnih čet je napadel postojanke nasprotnikov na pobočjih severno od Huesce, druga kolona, ki jo je vodil oddelek tankov, pa je hudo pritiskala na sovražne postojanke pri Chimillasu Aleru in v krajih med Huesco in Jaco. To akcijo vladnih čet je krepko podpiralo topništvo, toda vladne čete so iz lastnega nagiba ves čas teh operacij prizanašale mestu Huesci samemu tako pri letalskem kakor pri topniškem ognju. Edino posiopja, kjer je samostan salezijancev, pred katerimi so nasprotniki postavili svoje baterije, so vladna letala bombardirala.

Republikansko vojno poročilo

Madrid, 17. jun. AA. Uradno poročilo obrambnega odbora pravi: Na sredni fronti se je malo streljalo iz pušk in topov. Na vzhodnem bojišču se je razvila huda bitka pri Huesci, kjer so republikanske čete zavzele vasi Cilimasa, Lallomo, De Los Martinos in Toras. Naše čete še prodirajo.

Vloga italijanskih prostovoljcev pri Guadalajari

Milan, 17, junija. AA. »Popolo d' Italia« zavrača klevete nekaterih tujih listov proti italijanskim prostovoljcem na španskem. List podrobno opisuje boje od 8. do 18. marca na guadalajarski fronti. Poudarja silne terenske težkoče, s katerimi so se morali boriti italijanski prostovoljci, prav tako pa tudi neugodne vremenske razmere. Članek pravi, da so italijanski prostovoljci prodrli prve dni 40 km daleč, ko je obramba Madrida vrgla proti njim 15 do 20 tisoč mož iz mednarodnih brigad. List naglaša junaštvo bataljona črnih srajc, ki je v boju izgubil vse svoje častnike, pa je vendar junaško obranil svoje postojanke. V bojih ob Guadalajari so italijanski legijonarji ponovno prestali srdite boje na nož.

Članek pravi dalje, da so se legijonarji naposled umaknili na izrečno povelje španskega nacionalističnega vrhovnega poveljstva, in poudarja, da je bilo to povelje o umiku velika napaka. Članek končuje, da so se italijanski prostovoljci borili kakor levi in da niso bili premagani.

Nov incident v španskih vodah

London, 17. junija. br. Reuterjev urad poroča iz Gibraltarja, da je prispel davi tjakaj italijanski tovorni parnik »Madare«, ki je bil na poti iz Genove v Glasgow. V višini Orana ga je napadlo in bombardiralo več vojnih letal valencijske vlade. Vrgla so na ladjo okrog 20 bomb, izmed katerih jih je 5 zadelo parnik na sprednjem delu. Parnik je hudo poškodovan in je močno zajel vodo. Zatekel se je v gibraltarsko luko in se je na površini vzdržal le z neprestanim črpanjem vode iz trupa. K sreči ni bil izmed mornarjev nihče resneje ranjen.

O dogodku so bili takoj obveščeni poveljniki francoske, angleške, nemške in italijanske vojne mornarice v španskih vodah ter londonski odbor za nevmešavanje. Mislijo, da se bo moral sedaj prvič izvajati sporazum štirih velesil glede skupne akcije proti napadalcu. Ker ne gre za parnik, ki sodeluje pri pomorski kontroli, se bo morala Italija omejiti zgolj na to, da bo preko londonskega odbora zahtevala od valencijske vlade odškodnino.

Zaplenjeni ruski ladji

Gibraltar, 17. junija. g. Nacionalistične vojne ladje so včeraj ustavile dve ruski tovorni ladji in sicer »Kuban« ter »Transbalto«. Obe so odvedli v Ceuto.

Nove nemške ladje v španskih vodah

Berlin, 17. junija. br. Danes sta odplula v španske vode nemški križarki **»Nürnberg«** in **»Karlsruhe«** v spremstvu treh rušilcev. Nemčija želi na ta način povečati svojo vojno mornarico v španskih vodah, da bi se mogla čim strožje izvajati pomorska kontrola.

Pogreb žrtev „Deutschlanda"

Wilhelmshafen, 17. jun. AA. Popoldne je bil slovesen pogreb žrtev s križarke »Deutschland«. Govorila sta poveljnik »Deutschlanda« in admiral Carls. Vseh 31 žrtev so prenesli na častno pokopališče in se je sprevod razvijal v dolžino 5 km. Ob robu ceste so stali narodnosocialistični omladinci s prižganimi baklami.

Sestanek londonskega odbora

London, 17. junija. br. Prvič po incidentu pri Ibizi, kjer je bila napadena nemška križarka »Deutschland«, se bo jutri sestal londonski odbor za nevmešavanje. Seje se bodo udeležili tudi zastopniki Italije in Nemčije. Na dnevnem redu je predvsem poročilo o sporazumu Anglije, Francije, Nemčije in Italije glede preureditve pomorske kontrole, nato pa bo odbor razpravljal o predlogih za humanizacijo španske državljanske vojne. V razpravo bo prišel tudi predlog Belgije, naj bi se poleg kontrole na morju in na kopnem uvedla kontrola v zraku.

Posvetovanje zemljoradnikov

Beograjski listi pišejo, da bodo sedaj za davidovićevci sklicali tudi zemljoradniki se jo najširšega vodstva svoje stranke iz vseh srbskih pokrajin države. Seja bo najbrž sredi julija. Na njej bodo razpravljali o bodoči politični taktiki, zlasti pa o odnošajih do obeh ostalih skupin beograjske združene opozicije, do davidovićevcev in do staroradikalov. Poskusili bodo precizirati tudi svoje stališče, kako naj se reši hrvatsko vprašanje.

Vremenska napoved

Zemunska. Po večini oblačno vreme s plohami. Ponekod nevihte. Toplota bo še padla.

Zagrebška: Zmerno hladno, precej oblačno, pričakovati pa je, da se bo nebo kmalu razvedrilo.

Dunajska: V južnih Alpah boljše vreme, v splošnem bo hladno in izpremenljivo vreme še trajalo.

Zemlja ni vsem blagoslovljena

Zagonetna smrt Lojzeta Kladnika vpije po pojasnitvi

Slovenske Konjice, 17. junija.

Konjice in vsi kraji v zgornji Dravinjski dolini so zadnji čas polni dogodkov in senzacij, ki kar prehitevajo druga drugo, da si človek s težavo išče odnosa do njih. Spričo dogodka, kakršen je bil spopad med nacionalističnimi omladinci iz Maribora in klerikalnimi študenti iz Ljubljane s tragično smrtjo akademika Rudolfa Dolinarja, se morajo manjše manj razburljive novice kajpak umakniti v pozabo, a našle bi se vendarle reči, ki so po pravici vredne javnega zanimanja in ki mečejo precej značilno luč na duha, iz katerega rastejo gesla zadnjih dni. Pozornost, ki jo je neki del javnosti posvetil smrti Rudolfa Dolinarja, prehaja običajno mero. Svečani manifestaciji, s katero je ta del javnosti skušal poveličati njegov pokop, bi od neke strani radi dali trajen pečat. Tako nam poročajo, da so se cerkveni krogi iz Slovenskih Konjic, ki jim ne moremo odrekati iniciativnosti v političnih zadevah, začeli živo zanimati za nakup Leskovarjeve njive v Prelogah, kjer so naslednje jutro po pretepu našli mrtvega študenta. To njivo nameravajo baje proglasiti za »svet kraj« in v spomin na »veliki dan 8. junija 1937.« naj bi se na tem kraju sezidala kapela, ki bo še v pozne čase pričala ljudem, »kako zna slovenski narod ceniti svoje junaške žrtve«.

Kako je umrl Lojze Kladnik

Ta iskrena vnema, ki jo kažejo naši cerkveni pa tudi laiški katoliški krogi za smrt nesrečnega dijaka, je vredna toliko večjega občudovanja, ker smo tako pogostokrat priče dejstva, kako malo je marsikje smisla za najsvetejše, najintimnejše strani človeškega življenja in smrti. Za primer naj navedemo žalostno zgodbo 58-letnega hlapca Lojzeta *Kladnika* iz Loške gore pri Zrečah, ki je pred dvema mesecema umrl tragične smrti, pa mu ni bilo dano, da bi legel v blagoslovljeno zemljo. Našli so ga obešenega, in ker je bil siromak, so ga brez ceremonije in brez časti zagrebli v neposvečeni kot za samomorilce. Toda kmalu po njegovem pogrebu so se začele po okoliških vaseh razširjati govorice, na osnovi katerih je orožniški narednik Avgust Živičnjak, ki mu gre mnogo zasluge, da se vse kriminalne afere na področju konjiške orožniške postaje po navadi tako hitro razmotajo, začel intenzivne poizvedbe. Mnoga znamenja so namreč kazala, da nesrečni Kladnik ni umrl od svoje roke, temveč da je bil zavratno umorjen. Eden izmed mož, ki je pomagal truplo snemati z vrvi, je vedel po pogrebu pripovedovati, da je imel pokojni na prsih veliko rano od noža. Sodišče je na orožniško ovadbo odredilo odkop. Raztelesenje, ki sta ga izvršila sreski sanitetni referent dr. Rudolf in šef konjiške bolnišnice dr. Goričar, je v resnici izpričalo, da je bil Kladnik najprej zaklan, nato pa obešen, da bi morilci s fingiranjem samomora zabrisali sled za seboj.

Moralna propalost

Sodna preiskava je kmalu spravila na dan strahotne reči, ki zgovorno pričajo o tem, koliko moralne propalosti je tudi med prebivalstvom po onih bolj oddaljenih krajih, kjer duhovščina kljub novotarijam časa še ni izgubila svojega odločujočega vpliva. Posestvo, na katerem je služil pokojni Lojze Kladnik, spada med najlepša daleč naokrog. Stari Jože Pačnik, kakor se je pisal njegov gospodar, je imel razen polja tudi obsežen, bogat gozd, poleg tega pa je imel v hranilnici naloženo lepo vsotico denarja. Toda v družini ni bil deležen kdo ve kakšne sreče. Edini sin, ki naj bi bil njegov dedič, je padel na fronti. Ostala mu je samo še hčerka Marija, ki ji je zdaj okrog 35 let, a je v telesni in duševni rasti tako zaostala, da ji ne bi rad sami prepustil posestva. Lojze Kladnik je pri hiši služil 19 let in gospodarju je njegova skrbnost in delavnost tako ugajala, da se je odločil, da mu prepusti do smrti užitek polovice posestva, pod pogojem, da bo po vesti skrbel tudi za hčerkin del. Stari Pačnik je bil zadnje čase zelo slab in je malo potem, ko so Kladnika našli obešenega, umrl tudi sam. Ljudje so raznesli govorico, da je pri vsem svojem bogastvu umrl od siromaščine in gladu, ker mu lastna družina ni izkazovala nobene prisrčne pozornosti. A še preden je za hlapcem umrl stari gospodar, so mnoge priče začele zatrjevati, da je zaradi Pačnikove odločitve o posestvu zavladala v hiši strašna mržnja proti Lojzetu Kladniku in da mora biti s to mržnjo v vzročni zvezi tudi njegova smrt.

Uspešna preiskava

Razen Kladnika je služil pri Pačnikovih tudi 32-letni Ignac *Lamut*, ki je iz premožne, ugledne katoliške družine iz oplotniške župnije doma. Njegov brat Ivan je bil na listi JRZ izvoljen tudi v občinski odbor in je politično precej delaven mož. Proti Ignacu, hčerki Mariji in njeni materi se je začel kupičiti sum, da so sporazumno spravili Lojzeta Kladnika s poti, da se okoristijo z deležem njegovega užitka. Ignaca sta imeli obe ženski precej radi, saj je bil z malo, duševno in telesno zaostalo Marijo zelo ljubezniv in ji je znal, če treba, nadomestovati moža. Ugotovitvam pri ekshumaciji je sledila aretacija Ignaca Lamuta, ki je bil osumljen, da je Kladnika umoril, in mlade Marije Pačnikove, ki je bila osumljena, da je zasnovala zločin. Na posestvu je ostala samo še 78-letna mati Marija, ki je sama pač le s težavo vodila gospodarstvo. Lamut in mala Marija sta vztrajno tajila, toda oklep indicev se zmerom tesneje sklepa okrog njiju, tako da se je sodišče končno odločilo, odrediti še aretacijo stare Pačnikove. Skrbnemu prizadevanju preiskovalnih organov gre zasluga, da bo zagonetna smrt Lojzeta Kladnika kmalu nehala biti uganka. Nad Pačnikovim posestvom je začasno postavljen sekvester.

V neblagoslovljenem grobu

Nič manj zanimiva kakor kriminalna stran tega dogodka pa je zadeva s pokopom Kladnikovega trupla. Ko je pri eshumaciji sodna komisija ugotovila, da je bil pokojni hlapec zavratno umorjen, je preiskovalni sodnik opozoril zreškega župnika Josipa Bezjaka, ki je znan daleč naokrog in je tudi dober prijatelj konjiškega arhidijakona, da bi bilo treba dati Lojzetu Kladniku zdaj, ko je pojasnjena njegova žalostna usoda, neko zadoščenje pred bogom in ljudmi. Biti pokopan na neblagoslovljenem delu pokopališča, je pač največja sramota, ki lahko zadene človeka v očeh podeželskih ljudi, in takšno sramoto je pač najmanj zaslužil nekdo, ki je padel kot žrtev zločinskega pohlepa po imetju in je bil tako opeharjen za plačilo, ki mu ga je bil a njegovo zvesto delo namenil gospodar. Sodnik je s svojo pripombo sprožil misel, da bi bilo treba Lojzetu Kladniku prirediti krščanski pogreb in njegovo truplo prenesti na blagoslovljeni del pokopališča. Župnik pa je to misel zavrnil s kratko besedo, da ni nikogar, ki bi plačal račun, nakar so pozemske ostanke bednega hlapca zagrebli nazaj v njegov stari zavrženi grob...

Oplenjena trgovina v Škofji Loki

Vlomilci so izpraznili trgovino Franca Šifrerja

Škofja Loka, 17. junija.

Trgovina Franceta Šafrerja v Novem predmestju, tik Kolodvorske ceste je bila deležna v noči na sredo izredno predrznega vlomilskega obiska ki ga po svojem obsegu v Škofji Loi sploh še ne pomnimo. Neznanci, ki so jim morale biti domače razmere znane, so se utihotapili v trgovino in jo izropali. Odnesli so ono blago, ki je predstavljalo čim večjo vrednost, dočim se manjvrednega blaga niti dotaknili niso. Šifrerjevi so opazili tatvino čisto slučajno že ob štirih zjutraj. Sinko Milan iz II. razreda je namreč hotel na šolski izlet, pa so zato vstali, da mu pripravijo zajtrk. Kolikšno pa je bilo, njih zaprepaščenje, ko so stopili iz prvega nadstropja v pritličje!

Tatovi so odpeljali novo moško kolo Silna je škoda, ki so jo naredili pri usnju. Celi zavitki usnja v črni, rjavi, rdeči in beli barvi so šli z njimi. Skupno okrog 100 kož (boks, ševro in kombiniranega blaga), kar znese v tisoče škode, saj stane ena koža tudi do 400 dinarjev. Nesreča je hotela, da je gospodar vprav pred par dnevi kupil vrhnjega usnja za 8000 din, ki je izginilo sedaj do zadnjega koščka. S tatovi je šlo nadalje za okrog 2000 dinarjev strojnih čevljarskih šivank, potem 50 moških svilenih, navadnih in sportnih srajc, kopica moških nogavic itd. Izpraznili so obe blagajni z okrog 500 dinarji drobiža. Še sreča, da niso prišli do ostalega denarja, ki je bil spravljen tudi v trgovini. Ves plen je vreden nad 50.000 din, ki mu ne bodo z ničemer povrnjeni, ako storilcev ne izslede. Trgovec je zavarovanje opustil vprav zadnje čase.

Tatvina je dokaj zagonetna. Orožniki vodijo vsestransko preiskavo, daktiloskop ljubljanske policije pa je vzel odtise prstov Obupani gospodar sam pa je tudi s svoje strani že zgodaj zjutraj hitel s kolesom na vse strani, da morda le dožene kake sledi. Uganka je, kako so mogli priti tatovi v hišo. Vsa spodnja vrata so bila dvakrat zaklenjena, za stražo pa je bil postavljen hud pes, ki pa se to noč ni prav nič oglasil. Zjutraj so ga dobili nekako omamljenega v veži, a vrata so bila odprta... Zato sodijo, da se je moral svedrovec skriti v hišo že v teku dneva, ponoči pa je dobil pomagače ki so potem izropali trgovino. Domnevajo, da imajo tatvino na vesti ljudje, ki se razumejo na čevljarsko obrt, sum pa leti tudi na nekega hrvatsko govorečega moškega, ki se je pred dnevi potikal tod okoli. Pri tatvini so morali biti najmanj trije, da so mogli odnesti nakradeno robo. Za spomin so pustili v bližnjem kozolcu kup papirja, ki je bilo vanj zavito usnje.

Zaradi nepremišljene igre z vžigalicami sta pogoreli dve domačiji do tal

Št. Lambert, 17. junija.

Ves hribovski okoliš okrog Sv. Gore je pod vtisom nesreče, ki je zadela majhno vasico Jarše pri Št. Lambertu. Nepremišljenost dveh otrok je spravila na beraško palico dvoje kmetov: starše obeh otrok in sosedove.

Boriškovi so bili pri spravljanju mrve, doma sta ostala le 6-letni Ivan s triletno Dragico. Otroka sta iz dolgočasja šarila po kuhinji in sta našla na omari škatlico vžigalic. Hudo vesela sta stekla na skedenj in sta začela prižigati. Goreča vžigalica je padla v kup mrve, kjer sta sedela. Bliskoma je bilo vse v ognju, fantek in deklica sta bila kakor iz uma. Zbala sta se in sta stekla na drugi konec skednja, kjer sta se skrila za orodje.

Ogenj je naglo zajel tudi sosednja, Boriškova poslopja. Začel je goreti hlev, bližnja gospodarska poslopja, svinjak, hiša. Boriškovi so imeli lepo zaokroženo domačijo. Prvi je opazil ogenj Boriškov sosed Ivan Grošelj, ki je prišel domov malo po dvanajsti uri pripravljat kosilo. Zbežal je po vasi, klical na pomoč, da je spravil nekaj domačinov k reševanju. V Št. Lambert, kjer imajo najbližjo gasilsko četo, je poslal sla po gasilce. Medtem pa so domačini ročno gasili, kar se je še dalo rešiti. V poslednjem trenutku, ko se je že udiralo tramovje v skednju, je eden izmed vaških otrok opazil do smrti prestrašena fantka in deklico, ki sta ždela v gorečem skednju. Po njih bi bilo, ko bi jih pravočasno ne potegnili iz pogorišča.

Kljub vsemu prizadevanju vaščanov in šentlambertskih gasilcev Boriškove domačije ni bilo mogoče več rešiti. Vso skrb so vrgli na reševanje sosednih hiš. Boriškovim je zgorelo z domačijo tudi vse pohištvo, obleka, živež, vsa imovina. *Nesrečna družina ima škode za 100.000 din, zavarovani pa so bili le za malenkostno vsoto 5.000 din.*

V strahu, da se ne bi požar razširil iz tlečih ogorkov Boriškove domačije, so Jaršani, šentlambertski gasilčičin okoliški kmetje storili vse, da zadušijo žerjavico. Do večera in še v noč so donašali vodo. Naslednji dan pa je nastopilo vetrovno vreme. V prepričanju, da je vsaka nesreča preprečena, so odšli kmetje zjutraj na delo. Pa je zla usoda našla v pepelu še žerjavico, veter jo je razpihal in iskra je odletela v slamnato streho Groboljskove domačije. Doma je bila le gospodinja Marija, ki je pričela klicati na pomoč. Preden pa so pritekli sosedje s travnikov in polj in preden so spet prihiteli šentlambertski gasilci z brizgalno, je bila Groboljškova domačija že upepeljena do tal. Vse prizadevanje gasilcev in reševalcev je šlo za tem, da ubranijo pred nesrečo sosede. Hud veter je namreč stalno metal ogorke na sosednja poslopja, bilo je treba obilo požrtvovalnosti in naporov, da so jih rešili. Tudi Groboljškova trpi veliko škodo, saj ji je zgorelo vse. Z malenkostno zavarovalnino 800 din si ne bo mogla postaviti prav ničesar.

Upepelitev dveh domačij da veliko misliti. Pod vtisom strašne nesreče je pač težko biti sodnik nepremišljeni deci. Nizke zavarovalnine, ki spričo velike škode ne pomenijo prav nič, dokazujejo, da je treba nujno pozvati prebivalstvo, naj se času primerno zavaruje. Kmet težko plačuje zavarovalne premije, zato bo treba misliti na znižanje zavarovalnih prispevkov.

Ponovna gostovanja naše opere v Italiji

Zanimive posledice uspeha v Trstu in na Reki

Uspeh, ki ga je dosegla ljubljanska opera na gostovanju v Trstu in na Reki, je seveda močno odjeknil tudi v italijanskih umetniških krogih in zbudil je tudi pažnjo službenih krogov. Vsi italijanski listi so po gostovanju obširno poročali, kakor sami priznavajo, o nenadejano velikem uspehu Ljubljančanov, o katerih niso pričakovali tolikšne stopnje umetniške višine. Izmenjavo kulturnih dobrin med Italijo in Jugoslavijo so listi sicer zabeležili kot hvalevredno, vendar na gostovanje italijanskih umetnikov v Jugoslaviji niso polagali posebne važnosti. Šele triumf jugoslovenskih pevcev v Trstu in na Reki je značil popoln preokret in je povzročil odgoditev turneje italijanskih pevcev v drugi polovici junija.

Poročali smo že, da bi morali priti italijanski operni pevci v Jugoslavijo takoj po končanem gostovanju ljubljanske opere in bi najprej nastopili v Ljubljani, nato v Beogradu in na povratku v Zagrebu. Določeni so že bili solisti, ki naj bi jugoslovenski gledališki publiki predvajali italijansko umetnost.

Italijanski minister za propagando g. Alfieri je pa kmalu po povratku naše opere v Ljubljano odgodil gostovanje italijanskih pevcev, češ, da se ga v tem času ne bi mogli udeležiti najboljši italijanski umetniki, ki bi v resnici mogli dostojno reprezentirati italjansko gledališko in glasbeno umetnost. Gostovanje je bilo odgodeno na jesen, ministrstvo bo pa do takrat izbralo najboljše gledališke umetnike, kajti gostovanje ljubljanske opere je pokazalo, da je jugoslovenska umetnost na odlični, nepričakovani višini ter da je jugoslovensko gledališko občinstvo zelo razvajeno. Zaradi tega ne bi bilo na mestu, da bi v Jugoslaviji nastopilo le nekaj prvorazrednih pevcev, dočim bi bila večina ostalega ansambla drugorazredna. Iz vsega tega je šele prav razvidno, kolikšen je bil uspeh in dojem, ki ga je zapustila naša opera v Italiji. Zdaj se je zvedelo, da so obema tržaškima predstavama prisostvovali prominentni glasbeni strokovnjaki iz Milana in drugih glasbenih središč, ki so poročali o svojih vtisih na pristojnih mestih. Naše operno občinstvo bo moralo torej počakati na italijanske pevce do jeseni, imelo bo pa takrat priliko poslušati v resnici najodličnejše italijanske soliste.

Glede jesenskega gostovanja ljubljanske opere v Italiji je že podpisana pogodba, po kateri bo Ljubljana gostovala v Italiji v drugi polovici septembra in prvi polovici oktobra. Prvotno je bilo gostovanje namenjeno mesec dni prej, a so morali termin izpremeniti, ker bo ljubljanska opera potrebovala avgust za priprave na turnejo. Dokončno so že določena gostovanja v Benetkah, Vidmu, Milanu, Torinu in Rimu. Verjetno, vendar še ne gotovo pa je, da se bo turneja razširila še na Bologno, Genovo in mogoče Firenco. V vsakem mestu bodo uprizorili več predstav, ne samo po dve, kakor tokrat v Trstu in na Reki, ko je bil napravljen le poizkus. Repertoar še ni določen, gotovo je le, da se bodo predvajale izključno slovanske opere in to naše, češke in ruske. V mislih imajo predvsem »Borisa Godunova«, »Kneza Igorja«, »Pikovo damo«, »Evgenija Onjegina«, »Katarino Izmajlovo«, »Jenufo« in najbrž tudi »Prodano nevesto«. Te predstave bodo seveda zahtevale izredno število skušenj in priprav, ki sedaj, ko še traja sezona, niso mogoče. Skušnje se bodo začele takoj, ko bo sezona v Ljubljani končana in ko bo repertoar turneje dokončno določen.

Šolska kuhinja kraljice Marije

je spet zaključila leto blagodejnega dela

Ljubljana, 17. junija.

Šolska kuhinja kraljice Marije, ki posluje s podporo Nj. Vel. kraljice Marije pod okriljem državne šolske poliklinike in pod vodstvom šefinje dr. Lunačkove, je pravkar zaključila svoje delo v šolskem letu 1936/37. Iz poročila povzemamo, da je letos razdelila najpotrebnejšim izmed dijakov 24.449 obedov in 5959 večerij. Brezplačno so bili najbolj siromašni izmed srednješolcev deležni 6859 kosil, izmed učencev osnovnih šol pa 1207. A tudi ostali, ki jedo za svoj denar, plačujejo za hrano tako nizke cene, da lahko smatramo kuhinjo kraljice Marije pač za najbolj dobrotljivo v tej vrsti ustanov.

Največ podpirancev je takih, da plačujejo obede po 1 Din, nekateri pa po 2.50 din. Takšen obrat je možen pač samo z izdatno podporo velikodušne vladarice, ki prispeva iz lastnega računa vsak mesec po 5000 Din. Razen tega je tudi lani nakazala banska uprava 22.000 din za prehrano šolske dece brezposelnih, nekaj živil je nabralo društvo za telesno kulturo »Atena«, mestna občina pa daje kuhinji prostore brezplačno na razpolago. Opoldne je menza postregla vsak dan 158 dijakom, zvečer pa 30. Pri izbiri prosilcev uživajo prednost oni, ki se z vlaki vozijo v Ljubljano in bi brez dobrote Nj. Vel. kraljice Marije ostajali brez obeda, za njimi pa prihajajo na vrsto najbolj siromašni izmed onih, ki stanujejo v Ljubljani. Letos je kuhinja uvedla tudi dijetno hrano za bolne na prebavilih in bolnim študentom je hrano dostavljala tudi na dom. Prošnje za podelitev hrane v prihodnjem šolskem letu je treba vložiti do 31. julija pri vodstvu državne šolske poliklinike v Ljubljani, Gledališka ulica 7.

Pri tej priliki smo naprošeni tudi za objavo, da je bilo v prostorih kuhinje v Prečni ulici pred nekaj dnevi vlomljeno v knjižnico, ki je študentom na razpolago v razvedrilo ta čas, ko v čitalnici čakajo odhoda svojih vlakov. Neznanec je odnesel iz omare kompletne zbirke Cankarja, Jurčiča in Tavčarja, medtem ko je knjige, ki so izven kompletov, pustil pri miru. Knjižnica trpi za okrog 2000 din škode. Vodstvo državne šolske poliklinike svari pred nakupom knjig, ki so opremljene z žigom šolske kuhinje kraljice Marije.

Maršalu Soubiseu, poveljniku francoskih čet ob porazu pri Rossbachu so upravičeno očitali, da se pri naglem umiku svojih vojakov ni mudil pri njih, temveč da se je kopal. Ves svet se je tedaj smejal temu junaku in na Holandskem je celo izšla kolajna, ki je na eni strani predstavljala bitko pri Rossbachu, na drugi strani pa princa Soubisea v kopalni kadi. Pod njo je bilo čitati napis: »General, ki se je umil!«

Pri motnjah v prebavi, napihnjenosti, vzpehanju in zgagi, povzročeni po trdi stolici, je najbolje vzeti zvečer pol čaše naravne **»Franz-Josefove«** grenčice in zjutraj na tešč želodec isto količino. Prava **»Franz-Josefova«** voda se je vedno izkazala za popolnoma zanesljivo sredstvo za iztrebljanje črevesja.

Ogl. reg. S. br. 15.485/35.

Slovenski izletniki, h kočevskim Slovencem!

Osamljeni kraji in rojaki vabijo na Kočevsko

Spet je tu čas, ki vabi izletnike izza mestnih obzidij na podeželje. Na prelepe hribčke z belimi stavbami, ki živo spominjajo na tlako, ki jo je naš težko preizkušani kmetski življ doprinašal fevdalcem tuje krvi; v tiste tihe hrame, ki zaudarjajo po plesnobi in v katerih trohne spomini, ki so oblikovali našo narodno zgodovino; v tihe, zasanjane gaje, kamor ne seže trušč mestnega življenja; na visoke planine, kamor streme vsi oni, ki hočejo svoje drobceno in brezpomembno življenje primerjati s silo tihe in veličastne narave.

Vse hiti venkaj iz zatohlih stanovanj. In ni je danes skoro pri nas železniške proge, ki bi ne bila oblagodarjena z nedeljskim izletniškim vlakom; tolika je potreba izletov, ki jih je nov čas uvrstil v ritem našega življenja.

Pa sem oni dan govoril s starim možakarjem v oddaljeni kočevski vasici in mi je takole potožil: »Ljudje? Mi jih ne vidimo. Redki so, ki se nas spomnijo. Če se ne motim, je bil zadnji tujec pri nas neki gospod od Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Lejte, ga ni danes skoro kraja v Sloveniji, kamor bi ne stopila noga slovenskega izletnika. Dolenjska vabi, Bela Krajina s svojim Zelenim Jurjem, metliškim kolom in vinsko trto zna primamiti izletnike, gorenjske planine in bogate gorenjske vasi tekmujejo za čim številnejši izletniški obisk... le Kočevska je pozabljena. Na kočevsko deželico se nihče več ne spomni, le javkajo in trdijo, da se kočevski Slovenci potapljamo pod nemški jezikovni otok in pozabljamo na naš jezik, naše šege in navade. Pa ga ni k nam človeka, ki bi pogledal naše reve in težave in nas potolažil in vlil poguma z bodrilno besedo...«

Smrknil je in utihnil. Ampak pravilno je povedal, grča stara! Res, ni ga človeka, ki bi v osamljeni kočevski vasici obiskal Slovence in jim vlil zavest, da njihov rod ni obdan od samih kočevskih Nemcev, ampak da še živijo ljudje, ki govore in pojejo njih jezik.

Pa bi bili prav ti ljudje bolj ko katerikoli drugi potrebni večje pozornosti in obiska, saj so v kočevski deželici, pomešani med gospodarsko močnejše kočevske Nemce, stražarji naše slovenske besede. In veliko poguma in mnogo samozatajevanja in neizmerne ljubezni do naše besede jim je treba, da ne vtonejo v tujem jezikovnem narečju, da ohranijo sebi in rodovom, ki prihajajo, svojo prvobitnost in svoje slovensko ime.

Le tista slovenska »javnost«, ki za mizami in pri čašah cvička rešuje naš narodni problem, le tista javnost, ki je poklicana, da našo besedo oplaja in bodri one, katerim so nastavljene vse mogoče pasti, ki bi jih vjele v tuje, nam vsem, našemu jeziku, naši kulturi in našim navadam tuje mreže, le tista javnost pozablja, da za devetimi in devetimi hribi samevajo bratje njihove krvi in jezika! —

Kako drugače skrbe v tem pogledu za »svoje ljudi« Nemci! Iz leta v leto prihajajo, zlasti v velikih šolskih počitnicah, med kočevske Nemce, med to »narodno manjšino«, otovorjeni z glasbili in navduševalnimi besedami — ljudje iz »rajha«! Vse mogoče starosti izletniki prihajajo med kočevske Nemce: od študenta s kitaro ali violino preko pleč do osivelega gospoda. Pa mislite, da jih vabi na dolgo pot samo kočevska zemlja? Da doma v »rajhu« nimajo takšnega pogozdenega kotička, kakor je naša Kočevska? Ne, iz njih vedenja in po sledovih, ki jih pustijo v srcih ljudi, kamorkoli stopi njih popotna noga, moremo sklepati, da ni kočevska zemlja tista, ki bi jih privabljala, ampak da jih mikajo predvsem ljudje, ki govore njih jezik.

Eh, o tem bi se dalo napisati še marsikaj. Toda ni namen tega članka prikazovati naše narodnostne zablode na Kočevskem, bolj hočem opozoriti vse one, ki se nedeljo za nedeljo privoščijo izlete po naši zemlji, na lepote, ki jih skriva kočevska deželica, naša slovenska Švica. Na njene lepote in zapuščenost naših ljudi!

Kočevarski jezikovni otok se prične pri Stari cerkvi in sega na jug skoro do Kolpe, na vzhod do bližine Hinj nad Žužemberkom, na zapadu pa se onstran Borovca in Brige izgubi v nepregledne kočevske gozdove.

V srednjem veku so vsi veliki pokreti ljudskega gibanja zašli k nam iz Nemčije. Ne samo protestantizem, ki ni bil samo versko, ampak še bolj gospodarsko reformatorno gibanje, tudi kmečki punti so se porodili v Nemčiji že kakih dve sto let pred slovenskimi kmetskimi upori. In menda ni samo slučaj, da so se prvi kmetski upori iz leta 1515. pri nas pričeli na Kočevskem, saj so bili ti najprvi uporniki potomci puntarjev iz Thurinške, Bavarske in Tirolske, ki so podedovali od svojih, iz nemških dežel na Kočevsko pregnanih dedov uporniško kri. Odtod je razumeti tudi zadnje ostanke starega nemškega narečja, ki je ohranjen še danes med kočevskimi Nemci.

Črnožolta reakcija je te pregnance iz nemških dežel skozi stoletja protežirala, ker se je zavedala, da ima na tem jezikovnem otoku oporišče za nadaljnje podvige ponemčenja naših ljudi. Odtod tudi presenetljivo nasprotje, da so kočevski Nemci danes sami posestniki, ki so gospodarsko popolnoma nezavisni, dočim so naši ljudje v najemniškem razmerju do njih. Če ne verjamete, pridite sami in se prepričajte!

Možnost izletnih poti je po Kočevskem kaj izbirna. Če pridete z vlakom v Staro cerkev, ne pozabite si ondi ogledati starinsko cerkev, ki je zidana na prav tistem mestu, kjer je bila nekoč prva lesena cerkvica na Kočevskem. Povzpnite se tudi v zvonik in si oglejte malo zvonče z zagonetnim napisom, ki je bil dolga leta nerazrešljiva uganka raznim zgodovinarjem in znanstvenikom, dokler ni v prejšnjem letu univ. profesor dr. Jozef Ahlhaus iz Würzburga rešil zagonetko s sledečo razlago: Juva, Maria, consolatrix, regina sanctorum!

V bližini Stare cerkve je vas Koblerji z dokaj zanimivo podzemsko jamo in velikimi ohranjenimi kapniki. Komaj nekaj minut stran izvira rečica Rinža, kjer je že v zgodnji pomladi topla in prijetna kopel.

Iz Gorenj, vasi poleg Stare cerkve, kjer vam pokažejo hunsko grobišče, je s kolesom prekrasna vožnja skozi Stari log proti Žužemberku ali skozi Polom na Struge in Dobrepolje.

Druga pot vas popelje iz Stare cerkve v Kočevje, v mesto, ki ima polno zgodovinskih zanimivosti. Oglejte si starinski grad kneza Auersperga, kjer so sedaj nastanjeni uradi sreskega načelstva in sodišča. Poleg nemških ima mesto tudi številne, čisto slovenske trgovine, kar le izpričuje, kolikšen je v poslednjih letih prirastek Slovencev v Kočevju in njegovi okolici. Oglejte si tudi kočevarski muzej in razmišljajte, koliko so gotove stvari v njem, zlasti narodne noše, prinešene s predniki kočevskih Nemcev na našo zemljo in koliko je izposojenega od Slovencev, zlasti od sosednjih Belokrajincev.

Kdor ljubi nižine in podzemsko temo, naj se pogrezne v kočevski premogokop. Prijazni uradniki TPD mu bodo gotovo v vsem naklonjeni. Komur pa so višine bolj pri srcu, naj se ne pozabi povzpeti na hrib Fridrihštajn, ki se dviga nad mesto Kočevjem. Ne bo mu žal, saj bo poleg užitka lepe in kratke ture v senci košatega gozda, deležen na vrhu tudi lepega razgleda in pogleda na starinske zidine nekdanjega gradu Fridrihštajna, ki ga je grof Friderik, sin mogočnega Hermana II. Celjskega sezidal za svojo drugo ženo Veroniko Deseniško.

Od Kočevja vas vodi pot dalje proti Željnam, kjer si lahko spet ogledate podzemsko jamo s prekrasnimi podzemskimi tvorbami. Omembe vredno je, da je ta jama večja od one v Koblerjih. Pogumnejši izletniki in zlasti oni s kolesi, jo lahko uberejo skozi prijazni Koprivnik proti Majerlu in Črnomlju, v prelepo belokrajinsko kotlino, posejano z neštevilnimi vinogradi in zidanicami in polno bogatih pripovedk o pravljičnem svetu, ki je zares samo ob Kolpi mogoč.

Tretja tura vas popelje skozi Livold v Štalcerje, Kočevsko Reko, Gotenico in Grčarice nazaj v Staro cerkev, Dolenjo vas ali šegavo Ribnico.

Povsod boste med kočevskimi Nemci našli pomešane Slovence, ki se ubijajo s trdim življenjem na najemniških njivah bogatih Kočevarjev. Mnogi možje so v Franciji ali Ameriki, doma pa garajo žene z otroci in se borijo za svoj jezik in svojo pesem.

Da, nemški študenti iz »rajha«, ki je oddaljen od nas, prihajajo med kočevske Nemce »rojake dramit in budit«. Le kje ste vi, slovenski študentje, nada bodočih naših pokolenj? Kje ste rojaki z naših tal, da ne pridete med svoje ljudi? Pridite mednje in bodrite svoje rojake, da bodo vztrajali na mrtvih stražah naše slovenske materinščine.

Lojze Zupanc.

Domače vesti

* **Češkoslovaški poslanik dr. Girsa kot zdravnik.** Na ulici sredi Beograda je postalo slabo nekemu mlademu človeku in brez zavesti se je zrušil na tla. Takoj se je zbrala okrog njega gruča ljudi, ki je razmišljala, kje je najbližji zdravnik. Zdravnika pa ni bilo treba iskati, zakaj skozi gručo se je preril starejši gospod in nudil bolniku potrebno zdravniško pomoč. Ko je mladeniča obudil k zavesti in ga izročil s potrebnimi navodili v varstvo nekih njegovih znancev, se je ravno tako hitro, kakor je prihitel na pomoč, spet odstranil. Šele čez čas se je izvedelo, da je bil ta zdravnik sam češkoslovaški poslanik v naši prestolnici g. dr. Vaclav Girsa, kateremu je naključje nudilo priložnost, da se je za nekaj minut vrnil v svoj prvotni zdravniški poklic, katerega je pred leti zapustil, da bi svojo državo zastopal v inozemstvu kot njen poslanik. Njegov nepričakovani pacijent je pozneje šele iz listov doznal, kdo mu je nudil zdravniško pomoč.

* **Jubilej smederevskega pevskega društva »Sloge«.** Med najstarejše pevske organizacije v naši državi spada smederevsko pevsko društvo »Sloga«, ki se pripravlja na slovesno proslavo svoje 75-letnice. Po iniciativi najuglednejših smederevskih trgovcev je bilo še pod turškim gospostvom to društvo ustanovljeno leta 1861 z namenom, da budi narodno zavednost ter neguje cerkveno petje in narodno pesem. Svetovna vojna je seveda prekinila za nekaj let uspešno delovanje te pevske organizacije in uničen je bil tudi njen arhiv, ki je vseboval mnogo važnih dokumentov. Od leta 1930 ima društvo tudi svoj orkester in svojo glasbeno šolo.

Peliconov sladoled

mora vsak poskusiti; priznano najboljši.

ČAŠICA 4 VRSTE ZA 1 DIN

Wolfova ulica št. 14 — Telefon št. 31-47
PODRUŽNICA, KONGRESNI TRG št. 19

* **Žrebanje državne razredne loterije v Zagrebu.** Ravnateljstvo državne razredne loterije je sklenilo, da bodo žrebanja tudi v Zagrebu in ne vedno v Beogradu. Prvo žrebanje državne razredne loterije v Zagrebu bo letos od 30. avgusta do 14. septembra. Takrat bodo izžrebane srečke V. razreda 34. kola. Žrebanje bo v veliki dvorani Glasbenega zavoda, ki je v sredini mesta in ima tudi veliko galerijo. Žrebanju bo tako lahko prisostvovala velika množica gledalcev. V Zagrebu bo izžrebanih kakih 35 do 38 milijov, kam bodo šli ti milijoni, je pa seveda v rokah usode in sreče. Številke srečk bodo vlekli baje najmlajši gojenci iz zavoda za vzgojo slepe mladine v Ilici.

* **Uspešno delovanje rudarske šole v Knjaževcu.** Z lepimi uspehi je rudarska šola v Knjaževcu končala drugo leto svojega tretjega tečaja. Slušatelji te šole, ki so stipendisti državnih in privatnih rudnikov, se pripravljajo za poklic nadzornikov v rudnikih. Poleg strokovnih predmetov se v šoli poučuje tudi nacionalna skupina predmetov. Drugi letnik je imel 21 slušateljev. Osem jih je končalo letnik z odličnim izpitom, 9 s prav dobrim, trije z dobrim in samo eden ima ponavljalni izpit iz mehanike. Ob zaključku šolskega leta so se slušatelji podali na 10-dnevno poučno ekskurzijo. Obiskali bodo Skoplje, Kosovo, rudnik Trepčo ter rudnike v ibarskem okraju.

Eno srce — ena RADENSKA.

* **V Slov. Konjicah je spet gorelo.** Poročajo nam: Komaj so si konjiški gasilci oddahnili od razburjenja in dela pri požaru v torek zvečer, že so morali snoči spet intervenirat. Gorela je baraka delavca Antona Černiča na Blatu in samo njihovemu trudu gre zasluga, da je bil ogenj hitro udušen in se ni razmahnil v večjo nesrečo. V zvezi s poročilom o požaru na obrtniških zgradbah sestre narodnega poslanca Gajška smo zaprošeni za ugotovitev, da je zamudo pri gašenju zakrivila samo kalna voda Dravinje, zaradi katere se je zamašil črpalnik na motorki. Vodstvo gasilske čete v Konjicah je povsem na mestu in zmerom izpolni svojo dolžnost; za pomanjkljivosti, ki jih povzroči višja sila, pa seveda ne moremo klicati na odgovor nobenega izmed živih ljudi.

* **Poneverbe in zlorabe sreskega podnačelnika.** Pred sodiščem v Bihaču se vodi razprava proti Radivoju Zeljkoviću, bivšemu predstojniku sreskega urada v Veliki Kladuši. Mož je poneveril preko 98.000 din uradnega denarja. Na razpravi prihajajo na dan še razni drugi grehi tega čudnega organa na važnem upravnem mestu. Med pričami je bil tudi neki učitelj, ki je prej služboval v Veliki Kladuši. Obtoženca je učitelj takole opisal: Ne spominjam se, da je bil kdaj trezen, kadar pa se je hudo napil, je zapiral tudi svoje najboljše prijatelje.

* **Dekliški zavod »Vesna« v Mariboru** sprejema v internat tudi učenke srednjih šol. Nudi dobro oskrbo, vestno nadzorstvo in skrbno pomoč pri učenju. Informacije daje ravnateljstvo zavoda.

* **V vlaku je rodila dvojčke.** Na železniški progi Sombor—Senta je kmetica Marija Poturićeva rodila dvojčke. S svojim možem je bila namenjena v mesto k zdravniku, ker je občutila, da je pred porodom. Ko je bil vlak nekaj kilometrov od Sente, so jo napadli porodni krči in v prenapolnjenem kupeju je rodila dvojčka. Oče je potegnil za zavoro in vlak je ustavil. Plačati je moral 500 Din globe, a je to rad storil. Kmalu je našel voz ter odpeljal ženo in dvojčka domov v Sento.

* **Neurje v Bosni.** Že nekaj dni divjajo v okolici Sarajeva in v vzhodni Bosni nevihte s hudimi nalivi. Oni dan, ko se je nad Ovčar banjo utrgal oblak, so hudourniki s planin navalili na železniško progo nad 2.000 kubikov zemlje, peska in kamenja. Čuvaj proge je še pravočasno ustavil potniški vlak. Plaz zemlje in kamenja se je med nevihto vsul tudi na progo blizu Višegrada. V planinskih naselbinah je strela upepelila nekaj domačij in staj, ubila je tudi nekaj živine, človeških žrtev pa k sreči ni bilo.

* **Izletniški avtobus iz Kranja na Jezersko** vozi od 13. t. m. dalje ob nedeljah in praznikih. Odhod iz Kranja ob 8.25, odhod z Jezerskega ob 19. Cena povratni karti Din 25. V eno smer Din 20.

* **Izletniški avtobus iz Kranja na Jezersko** vozi od 13. t. m. dalje, ob nedeljah in praznikih. Odhod iz Kranja ob 8.25, odhod z Jezerskega ob 19. Cena povratni karti 35. din. V eno smer 20 din.

Iz Ljubljane

u— **Pogreb učiteljice Hilde Krušičeve.** Včeraj popoldne ob 17. je bil iz mrtvašnice ljubljanske državne bolnišnice na viško pokopališče pogreb Hilde Krušičeve, učiteljice v Šmartnem pri Litiji. Obred ob krsti je opravila viška duhovščina. Skozi mesto se je razvil žalni sprevod, v katerem so šli svojci pokojnice, prijatelji, znanci in lepo število učiteljev in učiteljic. Tragedija idealne učiteljice je zlasti ob pogrebu zapustila v vseh udeležencih najturobnejši vtis. Številni venci, ki so jih poklonili prijatelji in znanci, so pričali o veliki njeni priljubljenosti. Ko je duhovščina na pokopališču opravila poslednje pogrebne obrede, ni bilo očesa, ki se ne bi orosilo.

Avstrijski Kajak-Verband, ki je postavil olimpijske prvake, potrjuje, da je TSCHAMBA FII izvrstno sredstvo proti solnčnim opeklinam. — Drogerija Gregorič dr. z o. z. Ljubljana, Prešernova ulica 5

u— **Častno priznanje inž. Bartlu.** Zveza slovanskih plinarn, vodarn in zdravstveno tehničnih udruženj je poslala direktorju ljubljanske plinarne inž. Bartlu lično izdelano diplomo, s katero je bil imenovan za njenega častnega člana. Diploma se glasi: »Redna seja Zveze 4. junija 1937. v Pragi Vas je soglasno imenovala za častnega člana Zveze slovanskih plinarn, vodarn in zdravstveno tehničnih združenj za Vaše dolgoletno delovanje v njen prospeh kakor tudi za Vaše zasluge za slovansko misel in za pobratenje slovanskih tehnikov«. Na diplomi je štampiljka Zveze in signirana je s podpisom predsednika in tajnika. K odlikovanju tudi naše čestitke!

u— **Promenadni koncert vojaške godbe** dravske divizije bo v nedeljo 20. t. m. na Ljubljanskem gradu otvoril letošnjo kresno prireditev Rdečega križa. Na drugem koncu obširne Grajske planote bo svirala godba ljubljanskih poštarjev naše lepe narodne pesmi. Med prireditvijo bo srečolov z lepimi dobitki. Zabave in veselja bo dovolj po vsej grajski planoti.

Sirotica Metka, laži in demonstracije

Nekaj resnice o „Slovenčevi" ganljivi zgodbi

Ljubljana, 17. junija

Včerajšnji »Slovenec« je prinesel nad vse ganljivo zgodbico, kako je pred nekaj dnevi zalotil policijski stražnik bosonogo sirotico Metko pred glavnim kolodvorom. Revica je po »Slovenčevih« informacijah pobegnila od doma nekje na Dolenjskem ter ubežala svojemu hudemu očimu, ki jo je sleherni dan samo pretepal, da ji ni bilo doma več obstanka. Seveda je poromalo bosonogo dekletce od doma v veliko belo Ljubljano, da bi si poiskalo kakšno službo. toda kakor za nalašč: imelo ni niti toliko, da bi plačalo vlak. Usmiljena gospa se je dekletca v vlaku usmilila in ji plačala celo vožnjo. Toda, ko se je bosonoga Metka znašla na ljubljanskih ulicah, je blodila po njih, ne da bi vedela, kam. Pozorno oko moža postave, ki je bilo sicer že precej utrujeno od zadnjih dogodkov v Ljubljani, jo je ljubeznivo pobaralo, kam in kako, in ko je stražnik dobil pojasnilo, je odvedel dekletce na policijo da jo ta izroči skrbnim staršem nazaj v varno naročje. In še tole je vedelo povedati včerajšnje ganljivo napisano »Slovenčevo« poročilo, ki ve sicer zmerom tožiti o brezprizornih po ljubljanskih ulicah, da bosonoga sirotica Metka ni prišla v Ljubljano zato, da bi poskušala demonstrirati in da je prav zavoljo tega bila deležna na policiji nad vse ljubeznivega sprejema, čeprav so tam možje od zadnjih težkih borb že kar mrko gledali predse. Kaj čuda, da jih je razveselilo bosonogo dekletce, čigar ganljiva zgodba je v nemali meri podobna tisti o siroti Jerici, ki ji mačeha doma reže neslan in trd kruh.

V resnici je zadevica s siroto Metko precej drugačna. Metka se namreč ni pripeljala od nikoder z Dolenjskega v Ljubljano, ampak je v soboto proti večeru pobegnila od svojega strica nekje v Koleziji in se odpravila na potep. Tu v Koleziji je devetletna Metka bivala že od šestega leta in jo je hotel stric, ki nima otrok, vzeti za svojo, seveda, če bo pridna in mu ne bo nagajala. Hodila je v osnovno šolo pri Sv. Jakobu in je zdaj na koncu šolskega leta dosegla tako lep uspeh, da je bila med prvimi učenkami. V soboto jo je gospa poslala v bližnjo trgovino po krmo za ptiče. Metke pa ni hotela priti s krmo od nikoder ne pozno v soboto zvečer, ne v nedeljo. Stric je zato prijavil zadevo policiji. Uboga Metka je sicer še pozno zvečer v spremstvu starejšega moškega prišla domov, toda ko jo je hotel ta izročiti, je brž izginila za vogalom in je ni bilo več na spregled. Kod se je potepala nato v nedeljo, ponedeljek in torek, bo težko ugotoviti, ker je dekletce lažnivo in se je tudi na policiji pošteno nalagalo. Kakor so nam povedali v Koleziji, se je Metka že večkrat na tak način potepla od doma. Ker je rodbina v Koleziji zdaj ni hotela več sprejeti k sebi, je policija Metko začasno spravilo na odgonski postaji mestne občine ter jo v resnici poslala hudemu stricu na Dolenjsko. V toliko se nam je zdelo potrebno popraviti historijo blagega »Slovenca« ki sicer tako rad očita solznodolinstvo drugim. Še zlasti pa je bilo treba resnico povedati zato, ker »Slovenec« žilica ne da miru, da ne bi še tako nedolžne zgodbe meš[illegible] notranjepolitičnimi prilikami pri nas. Nu, vse kaže, da bo še v marsikateri zgodbici iz zadnjih dni ki se resnično tiče notranje politike, postavljen na laž.

u— **Podpornemu društvu za gluhonemo mladino** je poklonil kegljaški klub pri »Šestici« znesek 100 Din, učiteljstvo gluhonemnice pa je darovalo v počastitev spomina blagopokojne ge. Vere Novak-Dostalove, profesorice iz Maribora, znesek 100 Din. Plemenitim darovalcem najiskrenejša hvala!

u— **Poziv!** Ugledni naš rojak iz Amerike, ki je po dolgih letih spet obiskal svojo staro domovino, je doživel nekaj neprijetnega, ko se je v soboto 12. t. m. odpeljal z dolenjskim vlakom. Izgubil je svojo listnico, v kateri je bilo poleg precejšnje gotovine tudi nekaj dokumentov, ki so zanj dosti važnejši od denarja. V imenu uglednega rojaka pozivamo in prosimo človeka, ki je na kakršenkoli način prišel v posest te listnice, naj jo čimprej odda v našem uredništvu. Če jo odda z vso vsebino, to je tudi z denarjem, bo dobil lepo nagrado. Pristavljamo v imenu rojaka, da predstavljajo zanj največjo važnost dokumenti, od kateri nihče drug ne more imeti kake koristi.

KINO IDEAL

Harry Baur, Danielle Darrieux

v velefilmu

TARAS BULJBA

Danes ob 16., 19. in 21.15 uri

u— **Prva sklepna produkcija gojencev ljubljanskega drž. konservatorija** bo prihodnji ponedeljek ob četrt 7. v veliki filharmonični dvorani. Na produkciji nastopijo iz solopevskega oddelka: Rueh, Hvastija, Pavlovčičeva, Rakovec, Sokova in Ko rencanova. Iz klavirskega oddelka Osana, Sagadin, Kruljčeva, Eiletz, Prinčičeva ter iz violinskega oddelka Demšar in Žižmond, ki nastopi z godalnim orkestrom drž. konservatorija in Orkestralnega društva Glasbene Matice. Dirigira absolvent Prevoršek Uroš. Podrobni spored se dobi v knjigarni Glasbene Matice po 3 Din. Druga sklepna produkcija bo v sredo 23. in tretja v petek 25. t. m.

u— **Udruženje diplomiranih tehnikov,** sekcija Ljubljana priredi ogled novogradnje cestišča Ljubljana—Kranj v odseku Ljubljana—Jeprca. Ogled bo s kolesi, odhod izpred kavarne Evrope v soboto 19. t. m. ob 14.15. Vabimo članstvo.

u— **Obvestilo o sprejemnih izpitih na II. državni realni gimnaziji** (na Poljanah) se izpremeni v toliko, da se bodo sprejemali tudi dečki, ne samo deklice.

u— **Pojasnila za vpis v jadralno šolo na Blokah,** ki se otvori 1. julija 1937, daje pisarna Gradišče 7, dvorišče levo in sicer vsak dan od 8. do 10. predpoldne.

u— **Mestna ženska realna gimnazija, sprejemni izpit.** Prijave za sprejemni izpit, ustne in pismene, sprejema ravnateljstvo v dneh 18., 19. in 22. junija v dopoldanskih urah. Prošnje je kolkovati z 10 Din, priložiti je šolski izkaz in rojstni list. Sprejemni izpit bo v sredo, 23. junija ob 8. uri.

u— **Turški kanon so prodajali za staro železo.** Pred kratkim je baron Codelli, ki ima v svoji graščini urejen majhen zgodovinski muzej, prijavil policiji, da mu je iz zbirke izginil star turški kanon, ki je prava redkost med starinami te vrste in je po baronovi cenitvi vreden okrog 50.000 din. Policija je tatvini kmalu prišla na sled, ko je po mestu nekdo ponujal topič, ki je vlit iz brona, na prodaj za staro železo. Policija je aretirala nekaj sumljivcev.

u— **Sleparski agentje prodajajo konfekcijo »Special importa«.** Iz Čabra je ljubljanska policija prejela več ovadb, da se je prve dni maja mudil tam neki trgovski zastopnik in pregovarjal ljudi, da so naročali obleke od tvrdke »Specialimport, Sokljč & Co« v Ljubljani. Čeprav poteka že pol drugi mesec, odkar so ljudje naročili blago in agentu odšteli lepe zneske kot naplačilo, ni od »Specialimporta« ne obleke ne kakšnih pojasnil. Policijska uprava v Ljubljani je ugotovila, da tvrdka »Specialimport« že sedem let več ne obstoji in da se je njen glavni lastnik preselil v Zagreb. Vsa znamenja kažejo, da se je njenih tiskovin polastil neznan slepar in z naročilnicami zdaj cigani ljudi po deželi.

u— **Obleke in klobuke** kemično čisti barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich. 2

u— **Včeraj popoldne sem na Večni poti izgubil** listnico z več legitimacijami. Najditelja naprošam, naj jo odda proti nagradi v upravi »Jutra«.

Iz Celja

e— **Visok obisk.** Znani nacionalni delavec in odlični predstavnik pravoslavne cerkve, podpredsednik arhierejskega sinoda in sedanji zastopnik bolnega patriarha g. Varnave, mitropolit zagrebški g. Dositej bo prispel v nedeljo 20. t. m. ob 9.36 dopoldne po cerkvenih poslih v Celje. Ob 9.36 bo sprejem na kolodvoru, nato bo v pravoslavni cerkvi v Celju služba božja, ki jo bo opravil g. mitropolit. Odličnemu gostu, propovedniku miru in krščanske ljubezni ter znanemu nacionalnemu borcu, želimo dobrodošlico ter prijetno bivanje v lepem in nacionalnem Celju. V znak hvaležnosti za njegovo požrtvovalno nacionalno delo naj bi se čim večje število pravih nacionalistov, ki cenijo sleherno narodno in državno delo, udeležilo sprejema, da bo visoki gost čutil, da je prišel v kulturno in nacionalno središče, s čimer se je Celje že od nekdaj odlikovalo.

e— **Na II. deški narodni šoli v Celju** bo vpisovanje novincev v torek 22. in sredo 23. t. m. od 8. do 12. Po zakonu o narodnih šolah morajo biti novinci zdravniško pregledani. Starši šoloobveznih otrok se pozivajo, da pripeljejo ob navedenih dneh dečke v II. deško narodno šolo k zdravniškemu pregledu in vpisu. Kdor bi se odtegoval tej dolžnosti, bo kaznovan po zakonskih odredbah.

Aerodinamično letalo

Po naročilu angleškega letalskega ministrstva so izdelali novo letalo z aerodinamičnimi linijami. To je obenem kopno in vodno letalo s kolesi, ki se dado potegniti v notranjost trupa.

Krilna razpetina znaša 30 m in štirje motorji imajo skupaj 1600 k. s. Posebnost so še štirje tanki za gorivo. Letalo je namenjeno namreč za polete preko Atlantskega oceana, kjer je treba računati pogostoma z najhujšimi nasprotnimi vetrovi, kar potrebuje [illegible] goriva in je dobilo da je na [illegible] posebna rezerva. Povprečno bo letelo z brzino 320 km, lahko pa leti tudi s 400 km na uro.

e— **Tatvina nakita v vlaku.** V ponedeljek dopoldne se je peljal zagrebški trgovec B. po obisku ljubljanskega velesejma z vlakom v Maribor. V vagonu je imel svoj kovčeg, v katerem je bil raznovrsten cenen nakit v skupni vrednosti 8.000 din. Trgovec je med vožnjo od Zidanega mostu do Celja zadremal. To priliko je izrabil 22-letni brezposelni zasebni uradnik Henrik W., nemški državljan, ki se je vozil v istem vagonu. Prilastil si je trgovčev kovčeg, zapustil v Celju vlak, shranil ukradeni kovčeg v garderobi na celjskem kolodvoru in odšel v mesto. Oškodovani trgovec je še pred Celjem opazil tatvino in je izstopil v Celju, kjer je prijavil zadevo policiji. Kmalu so ugotovili, da je ukradeni kovčeg v kolodvorski garderobi. Policijski organi so napravili pri garderobi zasedo in okrog 15.30 aretirali Henrika W., ko je prišel po kovčeg in se hotel z njim odpeljati v Gradec. Pri zaslišanju je W. sprva trdil, da je kovčeg njegova last, pozneje pa je izjavil, da je našel kovčeg v vlaku in da ga je hotel izročiti železniški upravi. Aretiranca, ki ima najbrž še več kaznivih dejanj na vesti, so izročili okrožnemu sodišču. Henrik W. se je izdajal v Celju in drugih krajih za nemškega emigranta, ki je moral zaradi svojega katoliškega prepričanja pobegniti iz Nemčije. Razne katoliške organizacije so mu nasedle in so mu dale podporo v prepričanju, da imajo opravka z »mučenikom«.

e— **Umrla** je v sredo na Miklavškem hribu štev. 13 v Celju v starosti 75 let vdova po čevljarskem mojstru ga. Neža Pelkova, tašča trgovca g. Videnška in orožniškega narednika g. Gorjupa v Celju. Pokojni bodi ohranjen blag spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

e— **Kino Union.** Danes ob 16.15, 18.30 in 20.30 velefilm »Kralj gangsterjev« z E. G. Robinsonom in tednik.

KINO METROPOL, prinaša danes ob 16.15, 18.15 in 20.30 **»ROSE MARIE«** (Jeanette Mac Donald).

VSAK JUTROV NAROČNIK JE ZAVAROVAN ZA PRIMER SMRTNE NEZGODE ZA 10000 DIN

Iz Maribora

a— **Uprava pravoslavne parohije** obvešča vernike, da bo v soboto 19. t. m. ob 9. v pravoslavni vojaški kapeli zadušnica za vse pokojne. Po obredu bo g. paroh na mestnem pokopališču blagoslovil grobove pravoslavnih vernikov. Svojci pokojnikov naj počakajo g. paroha na pokopališču. — Za duhove (binkoštne praznike) bo sv. liturgija v nedeljo 20. t. m. ob 9. v ponedeljek 21. t. m. pa ob 9.30. Za šolsko mladino je udeležba obvezna.

a— **Promocija Mariborčana.** Na zagrebški agronomski fakulteti je bil te dni promoviran znani sokolski delavec g. Branko Lovše, sin upravitelja mariborskega Učiteljskega doma. Čestitamo!

a— **Cercle Francais.** Odbor francoskega krožka v Mariboru vabi vse člane in prijatelje društva, posebno pa roditeljske kroge z malo deco na zaključno slavnost otroških francoskih tečajev, ki bo v soboto 19. t. m. ob 17. uri v Vesni. Vstopnine ni.

a— **Zastopniki vseh sokolskih žup v državi** bodo prisostvovali župnemu zletu v Mariboru 26. in 27. t. m. Sodeč po pripravah bo zlet veličastna manifestacija sokolske in nacionalne misli.

a— **Na Ranci je gorelo.** V noči na četrtek je zgorelo posestniku Ignaciju Mačku na Ranci pri Pesnici gospodarsko poslopje s hlevi. Domnevajo, da je ogenj podtaknila zlobna roka.

a— **Posestna izpremememba.** Mestna občina je prodala za 20.325 dinarjev zadrugi »Mariborski dom« parcelo v Sodni ulici, kjer bo navedena zadruga zgradila ozko, 4 nadstropno poslovno in pisarniško poslopje, ki ga prično graditi že meseca julija.

a— **Strela ubila konja.** Na Vasi v Dravski dolini je udarila strela v hlev posestnika Renata in ubila konja. Po srečnem naključju je ostala nepoškodovana dekla, ki je ob tem času molzla v hlevu krave.

a— **Brez sledu je izginila.** 22letna Magdalena Mažirjeva, stanujoča v Vetrinjski ulici 4. Svojci se bojijo, da se ji je kaj pripetilo. Je velike postave, kostanjevih las, okroglega obraza ter ima na sebi rjavo krilo in svetlomodri plašč.

Iz Trbovelj

t— **Predavanja o obrambi pred napadi iz zraka:** Tukajšnji občinski odbor Rdečega križa bo v prihodnjih dneh organiziral več predavanj o obrambi pred napadi iz zraka s predvajanjem filma. Predavanja s predvajanjem filma o obrambi pred napadi iz zraka bodo 16. junija ob 19. uri v Delavskem domu za odrasle, 17. junija ob 17. uri v Društvenem domu za deško in dekliško šolo Trbovlje in šolo Sv. Katarina, 18. junija ob 20. uri pa istotam za odrasle. Vstopnine ni, ker je film kulturno-prosvetnega značaja. Vsebino filma bodo tolmačili za to določeni strokovnjaki.

t— **Letošnji nabori** v naši dolini bodo 18. julija za mladeniče pristojne v občino Hrastnik-Dol, dne 19. julija za mladeniče rojene leta 1916 in 1917, 20. julija za mladeniče letnikov 1912, 1913, 1914 in 1915, ki so bili pri zadnjem pregledu spoznani začasno nesposobnim, kakor tudi za one, ki še niso bili pregledani. Dne 21. julija so nabori za mladeniče, rojene leta 1910, 1911 in 1906, ki so začasno nesposobni, in za one, ki niso pristojni v Trbovlje, žele pa biti v Trbovljah rekrutovani. Naborniki naj prineso k naboru predpisane dokumente. Dne 21. julija bo zaprisega za vse one obveznike operativne in rezervne vojske, ki doslej še niso položili prisege zvestobe Nj. Vel. Kralju Petru II. Rekrutovanje se bo začelo vsak dan točno ob 7. uri.

t— **Tržne cene.** Živilski trg je bil v torek po dolgem času zopet dobro založen. Bil je plačilni dan, zato je pripeljalo na trg svoje pridelke mnogo kmetov iz Savinjske doline in spodnjega Zasavja. Na trgu je bilo zlasti veliko domačih češenj, ki so jih kmetje prodajali večinoma po 4 Din kg. Le bosanske in banatske češnje, ki jih prodajajo na trgu razne branjevke, so imele višjo ceno in sicer 6 do 8 Din kg. Jagode so še vedno drage in so jih kmetice prodajale po 5 Din liter, borovnice ap po 2 Din. Nekaj je bilo na trgu tudi gob in so prodajale suhe po 3 Din liter, sveže pa po 5 Din kg. Posebno veliko je bilo sočivja. Luščen grah so kmetice ponujale po 5 do 6 Din lit., v stročju pa po 3 Din. Novi krompir stane 3 Din kg, kaže pa, da se bo v kratkem pocenil, ker se obeta letos dobra letina in so ga kmetice danes prvič prinesle na trg. Mnogo je bilo na trgu tudi svinj, ki so jih pripeljali kmetje iz Bučke in Savinjske doline. Prodajali so 9 tednov stare po 150 Din, 9 mesecev stare pa op 500 do 550 din.

KINO

TEL. 21-24 MATICA

ANA STEN v velikem ljubavnem filmu

OSAMLJENA ŽENA

Kronanje v Londonu — Tehnikolor film v naravnih barvah.

TEL. 27-30 SLOGA

Willy Birgel — Lida Baarova

IZDAJALCI

Dodatek: Domač kulturni film: **S kajakom po savskih brzicah in Cerkniškem jezeru.**

TEL. 22-21 UNION

PREMIERA!

PAT in PATACHON

v najnovejši veseli komediji

OTOK SMEHA

(Propadlo nasledstvo)

Sodelujejo še: Lucie Englisch, Tibor v. Halmay in drugi

Najnovejši žurnali: **Poroka vojvode Windsorskega itd., itd.**

Predstave danes ob 19.15 in 21.15 uri

RADIO

Petek, 18. junija

Ljubljana 11: Šolska ura: Mak preživlja tisoče prebivalcev vardarske banovine (g. V. Kunst). — 12: Po slovanskem jugu (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, obvestila. — 13.15: Vesele popevke od vseh strani (plošče). — 14: Vreme, borza. — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Otroci slov. izseljencev v Nemčiji in njihovo šolanje (g. Jože Premrov). — 20: Bernhard: Kmochiada, venček (plošče). — 20.10: Popolna prehrana — vir bolezni (gdč. Št. Grudnova). — 20.30: B. Ipavčeva spevoigra »Tičnik«, D. Bučarjeva »Na Trški gori« in Vodopivčev-Schönherrjev »Kovačev študent«. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.30: Angleške plošče.

Sobota, 19. junija

Ljubljana 12: Plošče. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Pester program s plošč. — 14: Vremenska napoved. — 18: Za delopust igra Radio orkester. — 18.40: Pojmovanje podzavesti v psihoanalizi (prof. E. Hrovat). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Pregled sporeda. — 20: O zunanji politiki (dr. A. Kuhar). — 20.30: Idrijski večer. Sodelujejo: gdč. Leni Lapajne, ga. Štagljar Kogojeva, gdč. Poldka Rupnikova, g. Valo Bratina, moški pevski oktet in Cimermanov trio. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Za vesel konec igra Radio orkester.

Beograd 17.20: Čelo. — 18.30: Lahka godba. — 19.50: Narodna glasba. — 20.40: Orkester. — 21.40: Havajske kitare. — 22.15: Lahka in plesna muzika. — **Zagreb** 17.15: Orkester. — 20.30: Kompozicijska ura. — 21: Koncert orkestra in solistov. — 22.20: Lahka godba. — **Praga** 19.55: Lahka godba. — 21.05: Skladbe za orkester in čelo. — 22.20: Lahka in plesna muzika. — **Varšava** 19: Lahka glasba. — 21.05: Koncert mornariške godbe. — 22: Orkestralen in pevski koncert. — **Dunaj** 12: Koncert orkestra. — 15.15: Zborovsko petje. — 16.20: Skladbe po željah. — 17.55: Prenos Wagnerjeve opere »Somrak bogov«. — **Berlin** 18: Lahka glasba s plošč. — 19.20: Serenade. — 20.10: Zabaven program. — 22.30: Lahka godba in ples. — **München** 18: Ura pestre muzike. — 19: Gornji Bavarci skrbe za zabavo. — 21.10: Plesni orkester. — **Stuttgart** 19: Melodija in ritem (plošče). — 20: »Vsaka pesem je samo enkrat lepa«. — 22.30: Prenos iz Münchena. — 24: Nočni koncert.

Vremenska poročila

Dozdevno vreme v juniju po stoletnem koledarju

P. 18. Efrem	krajevne nevihte
S. 19. Julijana	vlažnotoplo, sončno
N. 20. Silverij	vlažnotoplo, sončno
P. 21. Alojzij	oblačno, ponekod dež
T. 22. Ahacij	deževno
S. 23. Agripina ščip ob 23.59	oblačno in deževno
Č. 24. Janez Kr.	pooblačeno, kraj. dež
P. 25. Viljem	sončneje, ponekod dež
S. 26. Vigilij	lepo, sončno
N. 27. Ladislav	lepo, sončno
P. 28. Vidovdan	ponekod nevihte
T. 29. Peter in Pavel	lepo, sončno
S. 30. Sp. sv. P.	oblačno

Poročilo Meteorološkega zavoda na univerzi

17. junija

Ljubljana 7. 760.5, 13.6, 82, S2, 10, dež, 43.5;
Maribor 7. 759.3, 13.0, 90, W4, 10, dež, 18.0;
Zagreb 7. 760.2, 15.0, 90, SSW3, 10, dež, 33.0;
Beograd 7. 757.8, 19.0, 90, O, 10, —, —;
Sarajevo 7. 758.0, 18.0, 90, O, 6, dež, 10.0;
Kumbor 7. 757.1, 22.0, 80, O, 6, dež, 12.0;
Split 7. 757.6, 20.0, 70, O, 7, dež, 0.1;
Rab 7. 758.9, 17.0, 60, E4, 6, dež, 1.0.

Temperature: Ljubljana 18.0, 12.8; Maribor 25.0, 11.0; Zagreb 22.0, 14.0; Beograd 28.0, 17.0; Sarajevo 24.0, 14.0; Skoplje 19.0, —; Kumbor —, 18.0; Split 25.0, 19.0; Rab —, 15.0.

Gospodarstvo

Državni dohodki od poslovnega davka

Dohodki od davka na poslovni promet so se v zanjih letih prav občutno dvignili in so po najnovejših podatkih finančnega ministrstva v preteklem letu dosegli rekordno višino *600 milijonov Din*. Kakor je znano, je prvotno znašal poslovni davek 1% od vsakega prometa. Pozneje je bil način pobiranja tega davka reformiran na ta način, da se je uvedel skupni davek, ki se pobira pri producentu za vse poznejše faze prometa skupaj. Potem je bil osnovni odstotek v teku krize povišan na 2% in lani na 2.5%.

Donos se je v zadnjem letu pred krizo prvikrat dvignil na višino preko 200 milijonov Din, potem pa je padel zaradi krize na okrog 150 milijonov letno in se je pričel šele dvigati, ko se je povečala osnova. V letu 1935. je znašal ves donos davka na poslovni promet 472.3 milijona Din, v lanskem koledarskem letu pa je dosegel 599.8 milijona Din, *in znaša torej povečanje nasproti prejšnjemu letu 127.5 milijona Din ali 27%*. Od te skupne vsote odpadejo naslednji zneski na skupni davek pri uvozu in na skupni davek plačan pri davčnih upravah.

poslovni davek:	1935.	1936.	razlika
plačan pri uvozu	191.8	236.0	+ 44.2
plačan pri davč. upr.	280.5	363.8	+ 83.3

Povečanje donosa skupnega davka pri uvozu znaša 23%, povečanje skupnega davka, plačanega pri davčnih upravah v notranjosti države, pa skoro 30%, iz česar sledi, da se je pobiranje davka pri davčnih upravah poostrilo (pri uvozu se kakor znano davku ni mogoče izogniti). Še vedno pa razmerje med plačilom davka pri uvozu in plačilom davka pri davčnih upravah ne ustreza dejanskemu stanju prometa in je verjetno, da se da donos tega davka kolikor se plačuje pri davčnih upravah še znatno povečati, brez povečanja davčne stopnje. To nam potrjuje tudi okolnost, *da se je pri davčnih upravah v dravski, savski, dunavski banovini ter Beogradu lani pobralo preko 300 milijonov Din ali 83% vsega donosa, pri davčnih upravah v moravski, vardarski, zetski, vrbaski in primorski banovini pa le 72.8 milijona Din ali 17%*.

Kakor je iz donosa poslovnega davka v posameznih banovinah razvidno, je strožja kontrola pri pobiranju poslovnega davka v onih banovinah, kjer se to pobiranje ni redno vršilo, vendar prineslo nekaj uspehov. Tako se je v Beogradu lani donos povečal od 28.4 na 40.1 milijona Din, t. j. za 11.7 milijona Din ali za 41%. Tudi v zetski in vrbaski banovini se je povečal donos za 42%, vendar pa je znašal navzlic temu povečanju v zetski banovini le 3.8 milijona Din in v vrbaski le 4.4 milijona Din. V moravski banovini se je donos povečal od 13.9 na 18.8 milijona Din ali za 35% in v primorski od 5.1 na 6.6 milijona Din ali za 23%. V ostalih banovinah pa je odstotno povečanje donosa manjše.

Dravska banovina plača 24%

Dravska banovina je tudi v lanskem letu plačala relativno največ poslovnega davka, *saj je bilo pri davčnih upravah v Sloveniji plačano za poslovni davek 87 milijonov Din (v prejšnjem letu 75.4). Teh 87 milijonov Din pa predstavlja 24% vsega donosa poslovnega davka v naši državi* (po prebivalstvu predstavlja Slovenija le 8% skupnega prebivalstva Jugoslavije). Tudi v savski banovini je bil donos zelo velik, namreč 99.5 milijona Din (prejšnje leto 84.3 milijona Din) in je lani odpadlo od skupnega plačila 30% na savsko banovino. Na savsko in dravsko banovino skupaj pa je lani odpadlo 57% vsega donosa. V dunavski banovini je bil donos prav tako znaten in je lani znašal 74.4 milijona Din (prejšnje leto 61.5), v drinski je znašal 17.3 milijona Din (15.7), in v vardarski 11.9 milijona Din (10.4).

Elektrarna Fala

Te dni je imela elektrarna Fala v Mariboru svoj 14. redni letni občni zbor. Iz poročila, ki je bilo izdano za ta občni zbor, je razvidno, da je proizvodnja električnega toka po znatnejšem dvigu v letu 1935. lani zopet nazadovala za 19.4 na **138.0 milijona kilovatnih ur.** To nazadovanje pa je pripisati izključno okolnosti, da so Tvornice za dušik v Rušah, ki potrošijo velik del proizvedene električne energije, lani odvzele 22.6 milijona kilovatnih ur manj nego v prejšnjem letu, medtem ko kaže ostali konzum (brez Ruš) nasproti prejšnjemu letu povečanje za 3.2 milijona kilovatnih ur. Tudi priključna vrednost splošnega konzuma se je lani povečala od 48.978 na 50.450 kilovatov, medtem ko je priključna vrednost električnih peči Tvornice za dušik v Rušah nazadovala od 18.000 na 10.000 kilovatov. Zaradi manjšega odvzema toka v Rušah so tudi obratni dohodki nekoliko nazadovali in so znašali 27.7 **milijona din**, to je za 2.4 milijona din manj nego v prejšnjem letu. Gibanje proizvodnje električnega toka in obratnih dohodkov je bilo v zadnjih letih naslednje:

	el. tok milj. kilov. ur	obr. dohodki milj. Din
1927	180.5	26.5
1930	177.3	29.8
1933	128.7	26.3
1934	130.4	27.2
1935	157.3	30.1
1936	138.0	27.7

Če je navzlic nazadovanju dohodkov družbi uspelo pokriti svoje obveznosti za obresti kapitala, najetega v Švici, in to v enaki meri kakor prejšnje leto, je to pripisati predvsem devalvaciji švicarskega franka, zaradi katere so se v dinarjih zmanjšala plačila za obresti. To je razvidno tudi iz računa izgube in dobička, ki izkazuje za obresti 10.7 milijona din izdatkov (nasproti 12.2 milijona din v prejšnjem letu) poleg računa tečajnih diferenc, ki znaša 4.2 milijona din (prejšnje leto 4.3). Na davkih in dajatvah je družba lani plačala 4.4 milijona din (prejšnje leto 4.7, leta 1934. 1.2, leta 1933. 1.4). Obratni izdatki so znašali lani 5.5 milijona din (prejšnje leto 5.85), za odpise pa je družba porabila 3 milijone din, kakor v zadnjih dveh letih.

Bilanca zaključuje preteklo leto z izgubo 42.000 din, medtem ko znaša prenos izgube iz prejšnjih let 427.000 din. Bilanca sama je nepregledna. Knjižna vrednost naprav je izkazana z zneskom 114.8 milijona din; v tej vsoti pa je upoštevano — očitno po predvojni pariteti — 30.3 milijona švicarskih frankov. Prav tako znaša knjižna vrednost obveznosti družbe le 123.2 milijona din, čeprav je v tej vsoti upoštevan dolg v višini 32.2 milijona švicarskih frankov. Samo ta dolg v švicarskih frankih pa predstavlja v naši valuti 355 milijonov din.

Kakor zatrjuje letno poročilo, je znašalo lani obrestovanje kapitala, izposojenega v Švici, 3.4%. Nadalje navaja letno poročilo, da je državni svet v znatni meri ugodil tožbi družbe zaradi odmere davka in izraža upanje, da davčne dajatve, četudi so visoke, ne bodo več imele značaja konfiskacije substance.

Gospodarske vesti

= **Še o železniških gradnjah.** Na trditve narodnega poslanca g. Koceta v »Slovencu« češ da ni res, da bi bil že sklenjen sporazum glede proge Kraljevo—Čačak—Valjevo, smo preteklo soboto objavili sporočilo agencije Avale, ki pravi, da so za progo Kraljevo - Čačak - Valjevo - Tuzla - Banjaluka končane že vse potrebne študije in da je kraljevska vlada sklenila čim prej pričeti z gradnjo te proge. Nadalje pravi to sporočilo da je prometni minister že dobil dovoljenje za najetje posojila za gradnjo te proge. Ponudbe za gradnjo in financiranje gradnje pa se bodo sprejemale do 15. julija. — Po najnovejših informacijah bodo z gradnjo odseka Čačak—Kraljevo že v kratkem pričeli. Beograjski »Jugoslovenski kurir« namreč poroča, da je finančni minister g. Dušan Letica že dal svoje soglasje, da se prometnemu ministrstvu odobri kredit 30 milijonov Din za gradnjo železnice Kraljevo—Čačak. Ta železnica se bo gradila v državni režiji. Kredit na [illegible] me še svobodnega in nerazdeljenega kredita za javna dela v višini 82.5 milijona Din. S tem je zasigurana gradnja tega dela proge. Čačak bo še letos dobil poleg ozkotirne železnice zvezo z normalnotirnim železniškim omrežjem.

= **PAB bo revidirala denarne zavode.** Iz Beograda poročajo, da bo Privilegirana agrarna banka v prihodnjih tednih izvršila revizijo glede poslovanja s kmečkimi dolgovi pri vseh bankah, ki so ji izročile te dolgove. To revizijo bodo izvršili uradniki banke na osnovi čl. 7 uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov, ki pooblašča banko, da preko svojih organov izvrši pregled knjig in dokumentov pri bankah in ostalih ustanovah (zadrugah), ki so dolžne izročiti banki svoje terjatve in vse podatke o nepremičninah dolžnikov. Namen pregleda pa je, da Privilegirana agrarna banka ugotovi pravilnost prijav.

= **Privilegirana agrarna banka bo zopet pričela dajati menična posojila.** Iz Beograda poročajo, da bo Privilegirana agrarna banka zopet pričela dajati kmetom menična posojila z rokom 9 mesecev do enega leta, in sicer po obrestni meri 6% na leto. Lani banka ni dajala meničnih posojil in je odobravala le delne prolongacije starih meničnih posojil pri primernem odplačilu. Sredstva za dajanje novih meničnih posojil bo banka najbrž dobila od Narodne banke v obliki reeskonta menic. Narodna banka pa sme reeskontirati le kmečke menice z najdaljšim rokom 9 mesecev. Menice z daljšim rokom bo Privilegirana agrarna banka očitno držala v svojem portfelju in jih bo šele pozneje reeskontirala pri Narodni banki.

= **Naraščanje uvoza.** Naglo naraščanje carinskih dohodkov nam v zadnjem času kaže, da se naš uvoz nadalje dviga. V prvih dveh mesecih tekočega proračunskega leta (april, maj) so znašali državni carinski dohodki 170.4 milijona Din, to je za 40 milijonov Din ali za 30.5% več nego v istih dveh mesecih lanskega leta. V prvih 10 dneh tekočega meseca pa so po najnovejših podatkih znašali carinski dohodki 26.4 milijona Din, to je za 8.5 milijona Din ali za 47.5% več nego lani.

= **Iz naše tekstilne industrije.** Že včeraj smo poročali, da bodo Jugoslovenske tekstilne tvornice Mautner d. d. za preteklo leto plačale 15% dividende nasproti 9% v prejšnjem letu. Sedaj nam je na razpolago tudi bilanca te družbe za pret. leto iz katere je razvidno, da je lani znašal čisti dobiček 3.58 milijona Din nasproti 2.20 milijona Din v prejšnjem letu. Družbene investicije znašajo 64 milijonov Din in so po odbitku sklada za zmanjšanje vrednosti vnešene v vsoto 29.4 milijona Din (prejšnje leto 32.9). Terjatve znašajo 15.0 milijona Din (13.6), zaloga blaga pa 26.2 milijona Din (13.6), zaloga blaga pa znaša 26.2 milijona Din (26.3). Upniki so se nekoliko povečali na 44.9 milijona Din (42.7), rezervni skladi pa so narasli od 10.1 na 10.3 milijona Din. Kosmati dobiček je lani znašal 24.0 milijona Din. Od izdatkov odpade na amortizacije 4.5 milijona Din (prejšnje leto 3.5), na davke 5.7 milijona Din (4.9), na obresti 4.5 milijona Din (4.9), na odpise dubioznih terjatev 0.6 milijona Din (0.2) in na razne stroške 5.4 milijona Din (5.3).

= **Kongres zveze obrtniških združenj.** Glavna zveza obrtniških združenj bo imela 26. t. m. v Beogradu svoj kongres. Nanj so bil povabljeni tudi zastopniki bolgarskih obrtnikov. Na kongres bo prišlo 16 Bolgarov.

= **Ukrepi češkoslovaške in Poljske proti podražitvi papirja.** V Češkoslovaški se že dalj časa vleče spor med kartelom papirnih tvornic in časopisnimi podjetji zaradi povišanja cen rotacijskemu papirju. Navzlic ugovoru organizacije časopisnih podjetij je papirni kartel ponovno zvišal ceno papirju, čeprav je bila cena zadnja leta znatno nad uvozno pariteto zaradi zaščitnih ukrepov od strani vlade (uvoz rotacijskega papirja je vlada omejila na minimum s predpisom uvoznega dovoljenja za rotacijski papir). Da zaščiti časopisna podjetja je sedaj češkoslovaška vlada ukinila vse omejitve glede uvoza rotacijskega papirja. — Še odločneje je nasproti papirnemu kartelu nastopila poljska vlada, ki ni dopustila podražitve surovin za izdelavo papirja in je ukinila s takojšnjo veljavnostjo uvozno carino na celulozo, obenem pa je razpustila papirni kartel.

= Dotok zlata v Ameriko. Monetarne rezerve zlata [illegible] v Zedinjenih državah prekoračile 12 milijard in znašajo sedaj 12.027 milijonov dolarjev. (600 milijard dinarjev), to je za 1618 milijonov dolarjev več nego pred enim letom. Zadnje tedne je znašal dotok zlata tedensko po 50 milijonov dolarjev in vse to je moral odkupiti ameriški zakladni urad ter v ta namen zaradi sterilizacije zlata najeti kratkoročna posojila na denarnem trgu. Doslej je ameriška vlada odkupila in sterilizirala za 912 milijonov dolarjev zlata.

= **Uradni tečaji za sprejemanje kavcij v obliki državnih papirjev.** Na osnovi § 12., točke 5. tekočega finančnega zakona je finančni minister odločil, da se imajo od 20. t. m. pa do preklica uporabljati pri državih ustanovah in samoupravnih telesih naslednji tečaji, kadar se državne obveznice na osnovi posebnih zakonov, uredb in pravilnikov sprejemajo za jamstvo (kavcijo) po borznem tečaju: 2.5% obveznice za vojno škodo 410 Din za 1000 Din nominala; 7% investicijsko posojilo 88 Din za 100 Din nom.; 4% agrarne obveznice iz leta 1934. 52 Din za 100 Din nom; 6% begluške obveznice 75 Din za 100 Din nom.; 6% dalmatinske agrarne obveznice 73 Din za 100 Din nom.; delnice PAB 200 Din za 500 Din nom.; 7% stabilizacijsko posojilo 87 frankov za 100 frankov nom. (francoski franki se imajo preračunati v dinarje po tečaju 222.45 Din za 100 frankov). Po gornjih tečajih določena vrednost obveznic ostane v veljavi ves čas trajanja jamstva, obračunanega po tej vrednosti. Z novo odločbo finančnega ministra preneha veljati odločba od 10. oktobra 1936.

Borze

17. junija

Na ljubljanski borzi so danes avstrijski šilingi za malenkost popustili in so se trgovali po 8.21, medtem ko je bilo za angleške funte povpraševanje po 238. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8.1650, v angleških funtih po 238 in v grških bonih po 34. Nemški klirinški čeki stanejo v Ljubljani 12.72, v Beogradu 12.6646 in v Zagrebu 12.75, odnosno za konec junija 12.68 in za 15. sept. 12.7250.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je vojna škoda pri stalni tendenci trgovala po 408 (v Beogradu po 408.25—408.50). Nadalje je bil promet v 7% Seligmanovem posojilu Drž. hip. banka po 99 in v 7% Blairovem posojilu po 8.75 (v Beogradu po 86.25).

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2392.67 — 2407.26, Berlin 1742.53 — 1756.41, Bruselj 734.45 — 739.51, Curih 996.45 — 1003.52, London 214.51 — 216.57, Newyork 4318.51 — 4354.82, Pariz 193.59 — 195.03, Praga 151.69 — 152.79, Trst 228.44 — 231.53.

Curih. Beograd 10. Pariz 19.43, London 21.5475, Newyork 436.50, Bruselj 73.70, Milan 23, Amsterdam 240.05, Berlin 174.95, Dunaj 81.80, Stockholm 111.0750, Oslo 108.25, København 96.1750, Praga 15.2250, Varšava 82.65, Budimpešta 86.25, Atene 3.95, Bukarešta 3.25.

Efekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 407.50 — 408, za julij 405 den.; za avgust 406 den., 4% agrarne 52.50 den., 4% severne agrarne 52 den., 6% begluške 76 den., 6% dalm. agrarne 74 den., 7% invest. 88 den., 7% stabiliz. 86.25 den., 7% Drž. hip. banka 99 — 100, 7% Blair 85.75 — 86.12, 8% Blair 95.75 — 96; delnice: Nar. banka 7150 den., PAB 195.50 den., Trboveljska 250 — 270, Šećerana 180 — 200, Osiječka ljevaonica 180 — 190, Dubrovačka 380 den., Oceania 250 den., Jadranska 375 — 425, Danica 50 den.

Zagreb. Vojna škoda 408.25—408.50 (408.25—408.50), **4% agrarne 52.50—52.75, 4% severne agrarne 52 den., 6% begluške 76.50—76.75, 6% dalm. agrarne 7450—75 (74.60), 7% invest. 89.—90 (89.50), 7% drž. hip. banka 100 den., 7% Blair 86.25—86.50 (86.25), 8% Blair 95.25 den., Narodna banka 7150—7160, PAB 198.50—199 (198.50—199).**

Blagovna tržišča

ŽITO

+ **Chicago,** 17. junija. Začetni tečaji: **pšenica: za julij 110.75, za sept. 109.75, za dec. 111.875; koruza: za julij 111.75, za sept. 99.375, za dec. 75.625.**

+ **Winnipeg,** 17. junija. Začetni tečaji: **pšenica: za julij 122.50, za okt. 116.25, za dec. 114.625.**

+ **Novosadska blagovna borza** (17. t. m.) Tendenca nespremenjena. **Pšenica:** baška, sremska in slavonska 164 — 166, baška, potiska 170 — 172. **Oves:** baški, sremski, slavon. 101 — 103. **Ječmen:** baški in sremski 64 kg 120 — 122.50. **Rž:** baška 144 — 146. **Koruza:** baška in sremska 91 — 92, banatska 89 — 90. **Moka:** baška in banatska »0g« in »0gg« 255 — 265, »2« 235 — 245, »5« 215 — 225, »6« 185 — 195, »7« 155 — 165, »8« 112.50 — 117.50. **Otrobi:** baški, banatski 88 — 94.

BOMBAŽ

+ **Liverpool,** 16. junija. Tendenca dobro vztrajajoča. Zaključni tečaji: za junij 6.82 (prejšnji dan 6.69), za okt. 6.78 (6.66), za dec. 6.73 (6.72).

+ **Newyork,** 16. junija. Tendenca stalna. Zaključni tečaji: za julij 11.93 (11.89), za okt. 11.99 (11.95), za dec. 11.96 (11.92).

1/2 Sek. nepremaknjeno

Premaknjene slike bodo skoro imele ceno redkosti, kajti novi gumb na oklopu »KODAKOVE VOLLENDE« 620 omogoča tudi daljša trenutna snetja iz roke — a vendar nepremaknjena! Čudovito praktično: obe roki držita aparat, pogled skozi iskalo, kot sam od sebe se znajde kazalec na gumbu — lahen pritisk — in slika je Vaša! Sedaj lahko snimate tudi v rokavicah.

Kodak Junior

Različne izvedbe!

Zahtevajte ponudbe od Vašega fototrgovca ali naravnost od

KODAK

D. S O J.

ZAGREB, ILICA 24

Številka sedem

Ni moči oporekati, da imajo v vesoljstvu številke veliko vlogo. Vsepovsod v prosti naravi kakor tudi v našem življenju je vse polno skrivnosti in dogajanj, ki jih niti ne opazimo, ki jih vsak dan gledamo, a samo vidimo, ne da bi jih razumeli. Vse od elektrona do popolnosti stvarstva— človeka, je utelešenje ideje, misli ali volje.

Najvažnejše številke so 7, 4, 3 in 1. »Ena« je simbol pravolje, je centralna točka. Iz prvega duhovnega razodetja se je iz enote rodila trojica: volja, ljubezen in umnost (oče, sin in sveti Duh). Pramaterija je trojico sprejela vase, iz česar je nastala »štiri« kot drugo razodetje, ki tvori v zvezi s prvo trojico »sedmico«. Številka 7 je koreno, iz katerega, so vznikle vse duhovne in otipljive stvari vesoljstva v čudovito šareni raznolikosti. Številka 7 se pojavlja od pamtiveka v zgodovini, nanjo naletimo v naravi, na nebu, sedmico obhajamo, jo častimo, slišimo jo in občudujemo, omenjamo v govorici in jo molimo. Samo nekaj primerov:

Nesrečni nosilec nebesne oboka Atlas je skril svojih sedem hčera pred preganjalcem Orionom na nebo (Plejade).

Bilo je tudi sedmero čudes na svetu, med njimi kolos na Rodu, viseči vrtovi Semiramis i.t.d. Stari Grki so imeli sedem modrijanov, Solona itd. Toda ozrimo se nazaj, v pradavnino. Bog je ustvaril svet v šestih dneh, sedmi dan pa je počival in ga posvetil. Pri nas ne beremo sv. maše samo ob nedeljah, temveč tudi ob sedminah; te dni tudi več jemo in pijemo. Premnogokrat slišimo cvetko: čez sedem let pride vse prav. Za kronanske svečanosti v Londonu je bilo razposlanih 7700 vabil. Na Krfu je 77 grobišč, v Južni Srbiji 77 izvorov.

Imamo tudi sedem zakramentov: najbolj imeniten se nam zdi sedmi: sveti zakon — dokler nismo v kurniku. Obujmo si pa sedmeromiljske nemške škornje, pa stopimo na Sedmograško, kjer so v 13. stoletju Nemci menda sezidali sedem znamenitih gradov. V srednjem veku je bilo mistikom in alkimistom sedem zvezd simbol za princip razsvetlitve, božanstva, materije, občutja, živalstva, uma in razuma. Sedem zvezd pomeni tudi sedem tonov ali barv nemote. Ker smo že pri glasovih in barvah, naj omenimo, da ima sončni pramen sedem barv: sinjo, žolto, indigo, rdečo, oranžno, vijoličasto ter zeleno; poslednja je najvažnejša, ker je temeljna barva rastlinstva.

Imamo pa tudi v glasbi sedem tonov: g, e, a, c, d, h in f. In zopet je sedmi ton f temeljni v naravi, ker so v njem zapopadeni vsi drugi.

Najznačilnejši pomen ima sedmica v budističnl filozofiji. Toda obrnimo se raiše zopet v naše verstvo. Po neki legendi je pobegnilo sedem kristijanov pred Deciem iz Efeza. Skrili so se v neko jamo, kjer so spali 207 let. Ko so se prebudili, 447 je bila kristijanska vera razširjena že vsepovsod. Egiptovski Jožef je razlagal faraonu sanje o sedmih debelih in sedmih mršavih kravah. V starem testamentu imamo tudi sedem svečnikov. V vseh verstvih je sedmica sveta številka. Sedem je tudi naglavnih grehov, med njimi je sedmi lenoba, vseh grdob grdoba; dočim imamo sedem darov sv. Duha in je sedmi dar strahu božjega. Ali ni tudi sedem astroloških planetov? Sedmi je Saturn. Sedem je tudi naših notranjih organov in sedem je čutov, kakor intuicija, čut za svetlobo, sluh, čutilo, vid, okus in vonj. Sedem je tudi glavnih kovin in sedem menda tudi praelementov. Med njimi, je sedmi ogljik. Polh spi sedem mesecev, po tej pametni lastnosti ima med Nemci tudi svoje ime. Sedem pik ima tudi pika polonica. Sedmica je važna v obdobju rasti vseh organizmov, v obtoku življenjskih navad, v bolezni, v vročici, pri valenju ptic. Ni je šesterooglate stvari na svetu, ki ne bi imela tudi sedme lastnosti kot osrednje točke, kakor pri kristalih in snežinkah.

Sicer otožna, toda vere polna je ona na vasi: Čez sedem kratkih let se bova videla spet.

Nanjo se spomniš, kadar čuješ pesem, ki je nasprotje narodni. To je pesem slovesa in tuge, ko si boginja ljubezni v nemi bolečini zastira obraz.

Sedem si rož porezala mi,
sedem si rož povezala mi
v šopek rdeč.
Sedem si let ljubila me,
sedem si let tolažila me,
zdaj te ni več.
Jaz pa bom vrtec ogradil si,
rožic bom sedem nasadil si,
tebi v spomin.
Ko zadehtel na pomlad bo cvet,
pa se bom spomnil vseh sedem let,
poln bolečin.
Sedem si rož povezala mi
v šopek rdeč,
za spomin.

Te je pesem o ljubezni dveh src, a tudi o vekovečni resnici, da je vse na svetu varljivo in minljivo. Sedem let sta bila srečna! Sedem dehtečih, zelenih pomladi, sedem vročih oranžnih poletij, sedem otožnih solznih jeseni in sedem belih, kristalnih zim. Vsako razočaranje, vsaka prevara je v življenju mnogo bolj gorjupa kakor jo je moč popisati. Dekle je šlo po srečni, toda brezupni ljubezni brez cilja po svetu, novi sreči naproti. Jo bo našla? Ne. Srce ji je presunilo sedem mečev. O, žena sedem žalosti!

In ko si Zor. dragi, smeli lovec prezanada strelial v lastno srce, obžarjeno od sedmero barv in tonov sončnega pramena, si pozval nesrečnega pesnika, naj ti nasuje nanj nekaj žarečega oglja iz svojih nebes in pekla prepolnih prs. Dala sta vročih, srčnih kapljic: sedem jih je kanilo na eolino, da so se pordečile strune. In zdaj pojo pesem o sedmih rožah vsepovsod. Oko se megli, srce umira ob spominu na sedem let minule sreče, ki se je sesula ko črešnjev cvet.

Anton Adamič

Šahovski turnir v Rogaški Slatini

Rogaška Slatina, 17. junija

Danes se je odigralo V. kolo mednarodnega turnirja, ki je bilo značilno po nervoznosti igralcev. Več izmed njih je imelo že popolnoma dobljene partije, pa so igre izgubili zaradi hudih napak. Rezultati so bili naslednji:

Schreiber je z boljšo igro premagal dr. Drezgo, Nedeljković je remiziral z Bröderjem, Vuković je imel proti Tomoviću že popolnoma dobljeno igro, a je napravil hudo napako, tako da je Tomović zmagal. König je v partiji nasproti Foltysu dosegel prednost, partija pa je bila kljub temu remis. Sämisch je zašel v igri z Matvejevim v popolnoma nevzdržno pozicijo. Matvejev pa je spregledal celo figuro in izgubil. Kostić je gladko premagal dr. Kalabarja. Gereben in Trifunović sta končala neodločno. Najdaljša je bila partija Pirc—Najdorf. Pirc je imel že popolnoma dobljeno igro, a je napravil napako in se je moral končno boriti za remis.

V včeraj prekinjeni partiji je Nedeljković v nadaljevanju premagal dr. Kalabarja.

Stanje po V. kolu: Sämisch 4, Najdorf, Foltys, dr. Trifunović 3 in pol, Vuković, Tomović, Bröder 3, Pirc, Gereben, Drezga 2 in pol, König, Matvejev, Schreiber 2, Kostić, Nedeljković 1 in pol, dr. Kalabar 0.

Jutri igrajo v 6. kolu Foltys proti Pircu, Kostić s Königom, Najdorf z Matvejevim, Sämisch s Schreiberjem, Drezga z Nedejkovićem, Bröder s Trifunovićem, Gereben proti Vukoviću in Kalabar proti Tomoviću.

Poslovilna avdienca poslanika Grisogona

Varšava, 17. jun. AA. Predsednik republike Moscicki je včeraj sprejel v poslovilni avdijenci jugoslovanskega poslanika dr. Grisogona, ki odhaja iz Varšave.

Kongres bivših francoskih bojevnikov

Beograd, 17. junija. p. V Parizu bo od sobote do ponedeljka nacionalni kongres francoskih rezervnih oficirjev in bojevnikov. Kongresa se bo udeležila tudi delegacija naših bivših bojevnikov s predsednikom Bogdanovićem na čelu.

Iz državne službe

Beograd, 17. junija. AA. Imenovan je za veterinarskega pristava v 8. skupini v drž. vet. bakteriološkem zavodu v Ljubljani dr. Simon Žibert, tajnik oddelka za veterinarstvo pri kmetijskem ministrstvu v ostavki.

Beograd, 17. junija. p. Upokojena sta višji davčni kontrolor v 6. položajni skupini Ivan Stupar v Ljubljani in davčni kontrolor v 7. položajni skupini Alojzij Jagodic v Celju.

Upokojen je strojevodja Franjo Zorjan, nameščen pri direkciji državnih železnic v Ljubljani.

Vatikanska Bela knjiga o odnošajih do Nemčije

Rim, 16. junija. b. Iz zanesljivega vira se doznava, da namerava Vatikan v najkrajšem času izdati že večkrat napovedano »Belo knjigo« o svojem razmerju do tretjega rajha in o položaju katoliške cerkve v Nemčiji. Knjiga bo vsebovala med drugim tudi vse polno dokumentov o razvoju medsebojnih odnošajev v zadnjih letih. Vatikan želi s to knjigo dokazati pravilnost svojega stališča.

Zbiranje sil v Prednji Aziji

Bagdad, 16. junija. b. Parlament Iraka je soglasno odobril sporazum s Turčijo, da se sporazumno odpove pogodba, sklenjena dne 5. junija 1926 med Anglijo Turčijo in Irakom. Takoj nato pa je parlament razpravljal o pogodbi med Irakom in Jemenom, ki predvideva pristop Jemena k že sklenjeni pogodbi med Irakom in Ibn Saudovo Arabijo.

Za matere in otroke

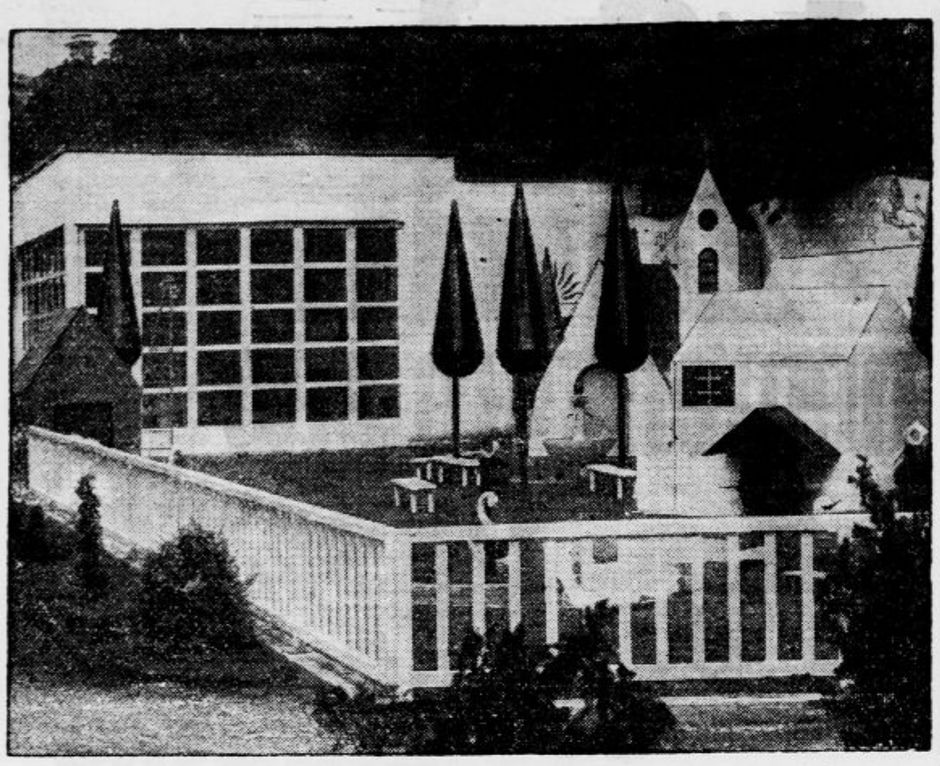

Na pariški svetovni razstavi stoji tudi paviljon, namenjen materam in otrokom
Obiskovalci ga s pridom ogledujejo

Zemlja, kovinasta goba

Nova teorija ameriškega univerzitetnega profesorja

Na nekem predavanju v Ameriški geofizikalni družbi je prof. J. Lynch s Fordhamovega vseučilišča razlagal svojo novo teorijo, po kateri zemeljska notranjost ni trda ali tekoča, kakor so domnevali doslej, temveč jo je primerjati s kovinasto »gobo«.

Lynch je prišel do tega zaključka, ko je v zvezi s svojimi mnogoletnimi raziskovanji potresov skušal reproducirati potresne valove in je pri tem ugotovil, da niti trdo niti tekoče zemeljsko jedro ne more teh valov prevajati dalje na takšen način, kakor se to v resnici dogaja. Nasprotno pa so mu pokazali poskusi z redko kovino paladijem, da so se v njem širili valovi na isti način, pod pogojem, da je kovina absorbirala znatno množino plina in učinkovala potem kakor gobasto telo.

Ta sposobnost je dana paladiju v veliki meri. Vsrka lahko namreč devetdesetkrat toliko plina, kolikor znaša njegova lastna prostornina, ne da bi se pri tem njegov obseg povečal. Lynch pravi, da pomeni njegova teorija nekakšen most med prejšnjimi domnevami in priznava zemeljskemu jedru lastnosti, ki bi jih ne moglo imeti niti kot trdo niti kot tekoče telo.

V ostalem so že dosedanje raziskave pokazale možnost za obstoj takšnega jedra, ki bi njegov premer znašal polovico vsega zemeljskega premera in ki bi bilo okroglo 5.5krat tako gosto kakor voda ali 4krat tako gosto kakor zemeljska površina. Seveda s tem ni rečeno, da sestoji najgloblja zemeljska notranjost res iz paladija. Sestavljena je lahko iz železa ali nikla, le da sta ti dve kovini potem prepojeni z velikimi množinami plina.

Vlak v dve nadstropji

V breslavski tvornici za vagone izdelujejo zdaj vlak, ki bo imel dve nadstropji. Vozil bo na progi Lüben—Büchen

Serum proti kugi

List »Java Bode«, poroča, da se je ravnatelju Pasteurjevega zavoda na Javi dr. Ottenu posrečilo odkrit serum, s katerim je mogoče zdraviti bolnike s kugo.

Že pred časom so listi poročali, da so odkrili zaščitno cepivo proti kugi in znanost bi ne bila znanost, če bi se potem ne trudila najti tudi pripomoček, s katerim bi se lahko borila proti bolezni, ki se je že vgnezdila v telo.

Z novim Ottenovim serumom proti kugi je uspelo že v dveh različnih bolnišnicah rešiti tri bolnike. Zdi se pa, da more ta serum učinkovati le v začetnem štadiju bolezni in da ga je treba uporabiti najpozneje v prvih dveh, treh dneh po obolenju. Nekega evropskega inženerja z Ottenovim serumom niso mogli več rešiti, ker so ga oddali v bolnišnico šele šesti dan po obolenju in se je bila bolezen med tem že preveč razvila.

Mary Pickfordova se je vnovič omožila

Iz Hollywooda poročajo, da je znana filmska igralka Mary Pickfordova, bivša žena Douglasa Fairbanksa, sporočila dokončni datum svoje poroke z Buddyjem Rogersom. Ta poroka bo 24. t. m.

ČUVAJMO JUGOSLAVIJO!

Film o pravilnem dihanju

Srce in pljuča se gibljejo v spiralah

V berlinski Medicinski družbi so imeli dve zanimivi predavanji o gibanju pljuč in srca med dihanjem. To gibanje so bili posneli s pomočjo röntgenske kinematografije. Filmi so jasno pokazali, kako se srce in pljuča pred dihanjem gibljejo nekako v spiralah.

Prezračenje pljuč ni tako preprosto in sodeluje pri njem več organov, nego so mislili doslej. Nova dognanja so zelo važna za sport in medicino. Rumunski zdravnik dr. Athanasiu, eden izmed obeh predavateljev, je pokazal s filmi, posnetimi z Röntgenovimi žarki, da večina običajnih dihalnih vaj, na pr. z gibanjem rok, nikakor ni idealna in da pospešuje le prezračenje zgornjega dela pljuč. Dokazal je obenem, da so dosti preprostejše dihalne vaje, kakor z nepremičnimi ramami, dosti ugodnejše in da prezračijo celotna pljuča. Takšne vaje vršijo dostikrat tudi utrujeni sportniki, ne da bi se jih sami zavedali, in prav tako tudi nadušniki med napadom. Zanimive projekcije so pokazale, kako so se Grki 500. let pred našim štetjem med sportom naslanjali z iztegnjenimi rokami na kakšno podlago ali malo upognjeno koleno, pri čemer jim je visel prsni koš brez napetosti mišic na lopaticah. To pozo za prezračenje pljuč in odpočitek so poznali kitajski zdravniki baje celo pred 5000 leti.

Mladi Rockefeller v nevarnosti

Hoteli so ga ugrabiti, a ga je rešila njegova strežnica

Listi so poročali te dni, na so ameriški razbojniki ugrabili bivšo bolniško strežnico, lepo Margaret Mouoentryjevo, prijateljico vnuka nedavno umrlega milijarderja Rockefellerja. Zločinci so hoteli ugrabiti prav za prav mladega Rockefellerja, toda drzna domislica njegove prijateljice ga je rešila.

Dva gangsterja, ki sta bila zasnovala načrt, sta pričakala mlado dekle pred njenim stanovanjem in sta ji potem sledila toliko časa, dokler ni stopila v majhen restoran. Tja sta bila pozvala še dva pajdaša in ko je Margaret stopila v telefonsko celico, so ji nenadno položili samokres na čelo in ji zapovedali, naj pozove svojega prijatelja v restoran. To je v resnici storila, toda svojemu pozivu je dodala opozorilo, naj pride sam, v tako čudni obliki in je to opozorilo ponovila s tako ostrim poudarkom, da je moral mladi Rockefeller postati po sili nezaupen.

Ko je na svoje vprašanje prejel izmikajoč odgovor, je uganil, da mu preti nevarnost in namestu njega je pridrvel policijski avto. Banditi pa so bili postavili stražo in tako jim je uspelo, da so utekli.

Kako so umrli

O načinu, kako so umrli Tuhačevski in njegovi tovariši, piše »New York Herald«:

»Ustrelili so jih, kakor veleva zakon. Dali pa so jih ustrelili v hrbet, ko so stopali iz sodne dvorane po Kremlju, ali pa v kakšnem justifikacijskem oddelku na kakšnem mračnem dvorišču o tem ne ve noben sovjetski državljan ničesar.«

Celo njihova trupla so izginila, piše list. Domnevajo, da so jih sežgali in njihov pepel raztresli.

Gozdni požari v Severni Ameriki

V širnih ozemljih Kanade in severnih Zedinjenih držav divjajo ta čas veliki gozdni požari. Nešteto lesenih hiš je že postalo žrtev plamenov in ogenj grozi tudi domu za jetičnike v St. Johnu v Novi Brunsviški. Tu je več nego 200 bolnikov v veliki nevarnosti.

Farih se je vrnil s Severnega tečaja

V Moskvo se je vrnil po uspelem poletu na Severni tečaj letalec Farich. Njegov polet, ki je znašal 24.000 km, je šel iz Moskve proti Novosibirsku, Jakutsku, Anadirju, Vranglovemu otoku, zalivu Tiksiju, rtu Čeljuskinu, Siksonu, Arhangelsku in spet v Moskvo. Začel se je 9. februarja in ga je moral pogumni letalec izvesti v skrajno neugodnih okoliščinah.

Premagati je moral megle in snežne viharje polarne zime. Med Jakutskom in Anadirjem je Farich letel nad neraziskanim ozemljem »mrzlotnega tečaja«. S svojim poletom je na sijajen način rešil glavno nalogo, in sicer to, da bi se dobila zveza s polarnimi postajami tudi v zimskem času in da bi se raziskala zimska letalska proga vzdolž severne obale Azije.

Vojvoda Windsorski zadnji feldmaršal

Kakor pišejo londonski listi, ostane vojvoda Windsorski navzlic svojemu odstopu kot kralj veliki admiral angleškega vojnega brodovja, feldmaršal angleške vojske in general angleškega zračnega brodovja.

Ne štejejo ga pa več kakor tedaj, ko je bil kralj, za velikega admirala, feldmaršala in zračnega maršala, ki je po činu najstarejši izmed vseh, temveč ga bodo v službenih seznamih v bodoče vodili v evidenci le po njegovi službeni starosti. Ker se je začela njegova služba štetj šele 21. jan. 1936., ko je stopil na prestol, in odtlej še ni bilo nobenega novega imenovanja v teh činih, je vojvoda Windsorski pomaknjen na zadnje mesto.

Smrt v pasti za podgane

Naselje Rustenfeld pri Leopoldsdorfu v Avstriji je pretekli teden obiskala nenadna invazija podgan, ki so napravile veliko škodo po hlevih malih živali. Naseljenci so začeli uničevalni boj proti podganam z vsemi mogočimi pripomočki. Na posestvu nekega Lista so postavili celo »električno past« za podgane, ki je nekoliko noči dobro delovala. Pred nekoliko večeri je hotel Listov sin, 16-letni Alfred, pogledati, koliko podgan je električni tok spet ubil. Zlezel je v hlev za kunce in se je pri tem dotaknil nezavarovanega električnega voda. Tok ga je na mestu ubil. Šele čez nekaj časa so našli njegovo truplo.

I V E R I

Taktika tvojega nasprotnika naj ti bo ključ za tvoja dejanja.

Samo tisti, ki ne poznajo vrtoglavice, lahko grade mostove.

Odgovor nasprotnika časti, molk ga ponižuje.

Če hočeš svetiti, moraš postati plamen.

Odkritosrčen nasprotnik je najboljši prijatelj.

Življenje je knjiga s podobami, za katero se tepejo otroci.

Zavoljo ljubega miru je dovoljena celo majhna laž.

Materinska ljubezen je edina, ki samo daje.

Toaleta elegantne Parižanke

na peščini se letos skoro v ničemer ne razlikuje od moške obleke, kakor kaže pričujoča slika

Angleška kraljica-mati pri veteranih

Angleška kraljica-vdova Mary je nedavno obiskala stare vojaške veterane angleške vojske v azilu pri Chelsei

Kupčije z vročino

Sleparske „hladilne kroglice“ v Ameriki

V New Yorku so te dni prijeli dva možakarja, ki sta si v enem mesecu prislepарila celo ogromno imetje s »hladilnimi kroglicami«. Sleparja sta nastopala kot izumitelja in s ponarejenimi strokovnimi izjavami izvedencev. Te ponarejene izjave so trdile, da prihaja s temi kroglicami na trg prvič zdravilo, ki odstranjuje vsak občutek vročine in ki drže telesno temperaturo še pri 30 stopinjah v senci prijetno »pod ledom«.

Nikjer ni za mazače in sleparje toliko lahkovernih ljudi na razpolago kakor v trezni Ameriki, zato ni čudno, da so si dali nešteti trgovci, posebno iz velikih mest Zedinjenih držav, poslati pod vplivom te bombastične reklame poskusne pakete s hladilnimi kroglicami, za katere pa je bilo treba »izumiteljema« pošiljati 10 dolarjev po povzetju. Na žalost so morali lahkoverni ljudje kmalu ugotoviti, da vsebujejo »čudežne« kroglice samo ekstrakt poprove mete in je bil vsak zavojček dejansko vreden komaj nekoliko centov. Preden pa je nastopila policija in aretirala oba sleparja, sta si nabrala že nič manj nego četrt milijona dolarjev...

Kitov ne bodo iztrebili

Zaščitni ukrepi zastopnikov držav, ki se udeležujejo lova na kite

Med tem ko je svet še silno oddaljen od zaščitne dobe za človeka — glej španski primer — se bodo kiti od prihodnjega meseca dalje lahko veselili zaščitne dobe, ki so jim jo ljudje priznali seveda ne iz nravstvenih, temveč iz praktičnih razlogov.

Kite so v Severnem ledenem morju v prejšnjem stoletju skoraj iztrebili, lov na to ogromno žival se vrši samo še v antarktičnih morjih. Tu pa je neprestano zasledovanje skozi vse leto v zvezi z izboljšanimi metodami te živali isto tako že silno zdecimiralo. Na mesto nekdanjih kitolovcev so stopile prave plavajoče tovarne, ki predelavajo na stotine pobitih kitov, na mesto starih harpunirjev, ki so morali vso svojo lovsko spretnost pokazati na nestgurnih čolnih na vesla, ki jih je utegnil prekucniti vsak udarec zadete živali, delujejo danes brzi motorni čolni, iz njih pa streljajo na največje sesalce na svetu iz topov harpune, ki so napolnjene z razstrelivom. Celo z elektriko pobijajo že te polarne velikane in potem ni čudno, da so jim že nekaj časa sem napovedovali skorajšnjo popolno iztrebitev.

Toda v zadnjih dneh so zastopniki devetih držav, ki se v prvi vrsti udeležujejo lova na kite, in sicer med zastopniki Anglije, Južne Afrike, Nemčije, Nove Zelandije, Avstralije, Zedinjenih držav, Argentine, Irske in Norveške, podpisali sporazum, ki stopi po vsej priliki v veljavo 1. julija. Ta pogodba predvideva devetmesečno zaščitno dobo na leto, tako da bodo smeli kite loviti samo tri mesece na leto. Ta določba velja v ostalem le za tako zvani »pelagični lov«, to je za lov z lovilnimi ladjami, ki spadajo h kaki plavajoči tovarni. V nekih področjih pa bo sploh prepovedan vsak pelagični lov in tako tudi lov na določene, že zelo redke vrste kitov, med katere spadata grenlandski kit in sivi kit. Prepovedan bo nadalje lov na mladiče in samice, ki so v družbi svojih mladičev in lov na kite pod določeno velikostjo. Pozneje se bodo sporazumeli tudi glede lovilnih metod in lovilnega orodja, ki ga lovci ne bodo smeli uporabljati.

Nova angleška bojna letala

Londonski listi poročajo podrobnosti o petih novih tipih angleških bojnih letal, ki so se pri poskusnih poletih tako obnesli, da je vlada zanje izdala že naročilo za izdelavo v seriji. Dva tipa sta lahka, dva težka, eden pa srednji s posebno velikim akcijskim radijem.

Eden izmed lahkih strojev je pri poskusnih poletih dosegel povprečno hitrost 500 km na uro in višino 4500 m. Drug aparat je brzel s hitrico 460 km v višini 5000 m. Letalo z dolgim akcijskim radijem je letelo s 360 km na uro in je doseglo višino 2700 m, ob brzini 340 km pa se je dvignilo 7200 m visoko. Oba težka tipa bombnih letal sta dosegla skoraj hitrost 360 km v višini 2700 m in ob obtežbi 10 ton. Vsa letala so opremljena s topovi, in sicer imajo najmanj 2, največ pa 5 topov.

Zadni film Jeane Harlow

Zadnji film pred nekoliko dnevi umrle ameriške filmske igralke Jean Harlow bo nastopil po vsej priliki kot spominski film svojo pot okoli sveta.

Film se imenuje, kakor smo že poročali, »Saratoga«, in so ga skoraj že končali. V nekoliko prizorih, ki še manjkajo, bo igrala newyorška igralka Johnsonova. Družba, ki izdeluje film, je prejela tisoče in tisoče pisem častilcev in občudovalcev pokojne filmske zvezde in vsa ta pisma vsebujejo prošnjo, naj bi se film vendarle izdelal do konca in dal v javnost. Film bodo predvajali s posebnim uvodom, ki bo posvečen spominu mrtve igralke.

Nesreča brzega vlaka Dunaj — Pariz

Na postaji Dalaas v Predarlskem se je te dni iztiril brzovlak, ki vozi z Dunaja v Pariz. Štirje vagoni iz sredine vlaka so skočili iz tira. Neki potnik iz Avstrije, ki je bil v jedilnem vozu, je bil težko poškodovan, več drugih potnikov pa je odneslo lažje poškodbe. Stvarna škoda je precejšnja.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

50 stotov težak morski volk

V bližini hamburškega pristanišča so nemški ribiči nedavno ujeli 50 stotov težko morsko pošast, ki so jo razstavili na ogled v Hamburgu

ANEKDOTA

V ordinacijo prof. Spinala, ki je slovel kot zdravnik za živčne bolezni in satirik, je prišla nekoč neka dama, ki je tožila o svoji nespečnosti. Profesor jo je natančno preiskal, ni mogel pa ničesar najti. Zato jo je vprašal: »Ali ste že poskusili s kakšnim uspavilom?« — »Da, gospod profesor,« je odgovorila, »pa ne pomaga dolgo. Če se ponoči zbudim, me napadejo takšna stanja, da moram vstati in takoj pod posteljo pogledati, ali se ni kdo priplazil v sobo. Prosim, pomagajte mi!« — »Nu, če ni nič drugega,« je odgovoril Spinale, »vam priporočam preprost pripomoček — dajte odžagati vse štiri noge pri postelji in... boste spali!«

VSAK DAN ENA

»Tu-le spredaj bosta kmalu dve mesti prosti!« (Everybodys weekley«)

Kulturni pregled

Immanuel Kant, »Dve razpravi«

Naše filozofsko slovstvo je pravkar obogatila Slovenska matica z izdajo knjige **Immanuela Kanta »Dve razpravi« (Razmišljanja o čustvu lepega in vzvišenega. — K večnemu miru,** str. 102). Razpravi je prevel dr. Izidor **Cankar,** uvod pa je spisal dr. Boris **Furlan.**

Kantovi razpravi sta sredi velikih in težkih kvadrov njegovih del dva prijetna in tudi širšemu čitateljskemu krogu dostopna spisa, ki prav tako kakor velika dela izražata veličino Kantovega duha ter globino in plemenitost njegovega mišljenja.

Uvod univ. prof. dr. Borisa **Furlana** je eden izmed vzornih primerov takih introdukcij v delo velikih mislecev. Pisec najprej seznanja čitatelja s celotnim sistemom Kantove filozofije in izloča iz nje kot temeljno in vodilno misel, kot njen svetli smoter stremljenje po veličini človeškega rodu. Kako aktualen je še vedno tale odlomek iz Kanta: »Če je sploh katera znanost, ki jo človek res potrebuje, je to ona, ki jo jaz učim, in iz katere se lahko nauči, kako naj primerno izpolni mesto, ki mu je določeno v stvarstvu in kakšen mora biti, da bo res človek.« Te misli so izhodišče uvoda; za njimi nam pisec zgoščeno prikazuje razvoj Kantovega mišljenja. Nato se zaustavlja pri posameznih poglavjih. Razmišljanj s skrbno in prikupno razlago pomembnih misli, ki jih razvija Kant v tej svoji razpravi, enem najmikavnejših zagovorov lepote in dostojanstva človeške narave. Prav tako jasno in pregledno, čeprav na omejenem prostoru, označuje dr. B. Furlan filozofsko podlago druge razprave »K večnemu miru«, ki je posvečena velikemu in prav dandanes tako žgočemu problemu ostvaritve pravičnega občestva.

»Delovati za smotre miru, boriti se za pravično ureditev občestva, delati za napredovanje človeškega rodu,« piše avtor uvoda, »to je sporočilo, ki nam ga je zapustil veliki filozof iz Königsberga in ki naj bo nam, njegovim današnjim potomcem kategorični imperativ. In če se nas sredi krčev in težav današnjih dni, sredi vstajajočega krivoverstva, ki poveličuje vojno kot novi stil nevarnega življenja in najvišji izraz dinamičnih sil naroda, polasti kedaj malodušnost, bo morda dobro, če si prikličemo v spomin besede, s katerimi je Kant zaključil Spor filozofske fakultete z juridično«, in ki nam dajejo upanje, da bo, čeprav kasno, končno vendarle zmagal razum: »Nikomur ne zamerim, če spričo vsega javnega zla začenja obupavati nad rešitvijo človeštva in nad njegovim napredovanjem k boljšemu. Toda zanašam se na heroično zdravilo, ki ga navaja Hume in ki bi utegnilo pospešiti ozdravljenje: — »Če vidim — pravi ta, — kako se narodi med seboj vojskujejo, se mi dozdeva, da vidim dva pijana možaka, ki se v trgovini s porcelanom obdelavata s krepelci. Ne samo, da si bosta še dolgo zdravila otekline, ki si jih bosta naložila, marveč bosta morala plačati tudi vso škodo, ki jo povzročita. Sero sapiunt Phryges«.

»Razmišljanja o čustvu lepega in vzvišenega« odpirajo globoke poglede v človeško naravo, v vrste človeških nravi in temperamentov, v skalo našega čuvstvenega doživljanja, ki doseza v svojih visokih tonih čudovito lepoto in vzvišenost; v to smer je treba vzgajati človeško naravo. Od osebne čustvenosti sega Kantova prodorna in plodna misel tudi k občemu čustvovanju in kaže na narodnih značajih različnost čustva o vzvišenem in lepem. — V filozofskem osnutku »K večnemu miru« najde čitatelj poleg konkretnih predlogov za ostvaritev mirovnega sožitja med narodi enega najlepših uvodov v politično moralko, ki jo dandanes zanikujejo tisti, katerim so zoprni tudi pacifistični ideali; videti je, da sta poveličevanje vojne in kult sovraštva samo posledica žalostne dekadence v politični morali, ki sicer ni bila nikdar visoka, ki pa je v našem času izgubila še poslednjo oporo in merila. H Kantovi razpravi »K večnemu miru« bi se bili morali vedno znova vračati vsi ljudje dobre volje, ki jim javno delo ni samo krinka za osebni pohlep.

Kantovi »Dve razpravi« sta prav v sedanjem času aktualni memento nesmrtnega filozofa in etika, človeka, ki se zaveda njune neminljive plemenitosti in vzpodbudnosti — vzlic nekaterim posameznostim, ki nosijo pečat svoje dobe in bi jih današnji Kant drugače povedal, — mora samo veseliti, da so osnovne ideje teh dveh spisov še vedno v diskusiji. Je to znak, da jih bo človeštvo iskalo toliko časa, dokler ne bodo vodilni krogi zanje dozoreli in jih ostvarili. Kdor je čital pomembni spis enega največjih fiziologov sodobnosti, Nobelovega lavreata dr. H. Carrela »L' homme, cet inconnu« (Paris 1935), je mogel z zadoščenjem spoznati, kako moderen naravoslovec občuduje veličino moralnih kvalitet človeka in s kolikšno prepričevalnostjo označuje pomanjkanje teh kvalitet, pomanjkanje srčne in socialne kulture, za duševno manjvrednost, ki zopet sloni na telesnoduševnih pomanjkljivostih. Kakor stari Kant, stavi tudi Carrel moralne vrline nad intelektualne sposobnosti: merilo, ki je zlasti z vidika občestvene koristnosti absolutno pravilno.

Naj bi Kantovi »Dve razpravi« vzpodbudili k razmišljanju o obravnavanih vprašanjih in k pravilnemu mišljenju, brez katerega ni pravilnih in občekoristnih dejanj!

—o.

Zapiski

Razstava naših likovnih umetnikov v Rimu. Prejšnjo soboto je bila v Rimu otvorjena razstava jugoslovenske moderne umetnosti. Razstavo je otvoril v navzočnosti zunanjega ministra grofa Ciana tajnik fašističnega sindikata za lepe umetnosti Maraini. Poglavitne priprave za rimsko reprezentanco naše sodobne umetnosti je izvršil načelnik umetniškega oddelka v beograjskem prosvetnem ministrstvu Veljko Petrović. Razstavo označuje to, da na nji niso zastopani hrvatski, posebej še zagrebški umetniki in sicer, kakor piše »Obzor« z dne 17. t. m., »iz idejnih nazlogov«. Srbsko umetnost zastopajo Stojanović, Gvozdenović, Čelebonović, Petrović, Popović, Hakman, Lubardu, Milunović, Vuković, Ignjat Job, Lazar Ličenski, Zora Petrović, Rosandić, Tomo Palavičini in Milivoj Uzelac, slovensko pa: A. G. Kos, Maksim Sedej, Fr. Pavlovec, Tone Kralj, Fr. Tratnik, Tine Kos, Mihа Maleš in France Kralj. Tudi slovenski umetniki so torej zastopani nepopolno in enostransko. Razstava je prirejena v »Galleria di Roma« na Piazza Collona. Otvoritvi so prisostvovali nekateri razstavljalci.

Štiri Kubove knjige o Jugoslaviji. Kakor smo na tem mestu že zabeležili, je znani češki slikar, skladatelj in narodopisec Ludvik Kuba izdal novo knjigo »Čtení o Bosně a Hercegovině«. Ta knjiga se pridružuje trem predhodnicam: v predzadnji knjigi je opisal Dalmacijo, v prejšnjih dveh pa Južno Srbijo in Macedonijo. Vse štiri knjige so opremljene s Kubovimi izvirnimi risbami in barvnimi reprodukcijami njegovih krajin in etnografskih tipov. Znano je, da je Kuba poleg tega zbral in objavil večje število južnosrbskih napevov. Njegovo obsežno in zaslužno delo za slovanski jug bi bilo vredno pri nas večje pozornosti.

El Grecova razstava je bila otvorjena v Parizu. V Louvru pripravljajo razstavo 100 izbranih del španskih umetnikov iz Madridskega Prada.

25letnica smrti Zikmunda Wintra. Češka kulturna javnost se je te dni spominjala 25letnice smrti enega najzanimivejših čeških zgodovinarjev in zgodovinskih avtorjev Zikmunda Wintra. Izmed njegovih znanstvenih spisov se zlasti odlikuje »Kulturna slika čeških mest 15. in 16. stoletja«, dalje vrsta monografij, kakor na pr. »Cerkveno življenje na Češkem«, »Zgodovina praških visokih šol«, »Zgodovina rokodelstva in trgovine«, i. dr. V leposlovju je bil Z. Winter poleg Jireska najznačilnejši pripovedni slikar češke reformacije in obenem pesnik stare Prage in njenega življenjskega kolorita. Najzrelejše in najpomembnejše Wintrovo delo je »Mistr Kampanus«, l. 1909. knjižno izišla mogočna zgodovinska freska burnih let okoli Bele gore. S tem spisom se je Winter uvrstil med mojstre češkega zgodovinskega romana. Zikmund Winter je umrl 12. junija 1912 na zdravljenju v bavarskem Reichenhallu.

Sociološko-politična študija o birokraciji. Praška založba »Orbis« je izdala kot 23. zvezek svoje zbirke spis Jana Mertla »Byrokracie. Studie sociologicko-politická« (Praha 1937, 272 str. 8°). V času, ko se etatizem čedalje bolj vsiljuje narodom in omejuje demokracijo, postaja proučevanje bistvenih vprašanj smisla, ustroja in funkcije države čedalje akutnejša potreba, ki se je dobro zavedajo ne le politiki, marveč tudi drugi javni delavci, na pr. žurnalisti. Češki sociolog Mertl je v tej svoji knjigi izločil iz obsežnega kompleksa vprašanj, ki se zgoščujejo okrog pojma birokracije, samo najpomembnejša in najaktualnejša vprašanja Tako je sestavil znanstveno delo, ki pomeni nedvomno tehten donesek v češko sociološko in politično literaturo. Študija o birokraciji je predvsem študija o funkciji države, ki ima v uradništvu svoj neizogibni in za samo državo neizmerno važni aparat. Mertl definira v uvodu pojmovanje države in prehaja preko določitve razlik med aktivnim in pasivnim državljanom k problemom delitve oblasti v državi, k odnosu med politično in administrativno sestavino države, nato pa navaja in označuje nemško, francosko in angleško pojmovanje birokracije. V nadaljnjem razglablja osnovne pojmovne znake birokracije, pomen delitve višjega in nižjega uradništva ter ugotavlja razvojne tendence v sindikalistično in totalizatorno smer. V drugem poglavju prikazuje češki sociolog zgodovino birokracije v absolutistični državi in sicer od starega Egipta in Kitajske preko fevdalne države do prosvetljenega absolutizma. Najobširnejše je tretje poglavje, ki obravnava uradništvo v demokraciji, najprej načelno, nato pa na konkretnih primerih Anglije, Zedinjenih držav ameriških in Francije, vedno s pregledom zgodovinskega razvoja in vseh reformnih ukrepov prav do najnovejših. Četrto poglavje obravnava uradništvo na češkoslovaškem najprej pod Avstrijo, nato pa v sedanji državi. Pri tem se pisec ne bavi zgolj s sociološkimi, političnimi in pravnimi problemi, marveč prikazuje tudi gibanje plač in druga prakt'ič na vprašanja, gledana seveda z zrelišča sociološkega stremljenja po ugotavljanju zakonitosti ali normativnosti pojavov. Knjiga je spisana prav jasno in mikavno; spričo nedostajanja domače literature te vrste opozarjamo nanjo vse, ki lahko čitajo strokovno literaturo v češčini. Dragocena je tudi bibliografija ob koncu knjige.

Vladimir Jurčić, Hrvatska književna kritika. Pisec spisa »Kako so umirali hrvatski književnici«, mladi in temperamentni slovstvenik Vladimir Jurčić je napovedal knjigo »Hrvatska književna kritika«. V nji namerava med drugim sintetično obdelati ves razvoj hrvatske slovstvene kritike od Vraza do danes ter se polemično spoprijeti z Ljubom Marakovićem, Ladislavom Žimbrekom in z drugimi nasprotniki. Knjigo napoveduje zagrebška založba »Orbis«.

Dr. Fran Ilešić je objavil v »Ruchu Slowianskem« (Lwów 1937) in v ponatisu razpravo »Witaj, majowa jutrzenko«, v kateri navaja nekatere zanimive podatke o pesmi, ki se v slovenščini začenja »Ko pomlad cvetoča pride in odklene temna vrata« in ima refren » Ljubi maj, krasni maj, — konec zime je tedaj«, v poljščini refren »Wiwat maj, luby maj, dla Polaka blogi raj« in v nemščini začetek »Wenn des Frühlingszauberfinger klopfet an der Erde Pforten« z refrenom »Schöner Maj, holder Maj, Winters Herrschaft ist vorbei«. Vse tri popevke imajo identično melodijo. Slovenska je v Nedvědovem »Slavčku (III.) označena kot »poljska narodna«, pod nemško je podpisan Albert Heinrici, poljska se pa odlikuje po političnem tekstu in kaže, da je nastala v početku 19. stoletja. Pisec stavi domneve, da je melodija te pesmi nemara vendarle starejša poljska ljudska arija, ki jo je posnel nemški skladatelj Albert Heinrich († 1651), ker so njegovi stiki s Poljsko dognani. O historialu slovenske »Majniške« obeta dr. Ilešić podrobnejšo razpravo.

Iz revij. »Letopis Matice Srpske« prinaša v najnovejšem zvezku (maj—juni) daljšo razpravo dr. Dušana Nedeljkovića »Uticaji i značaj Rudjera Boškovića«, v kateri se bavi tudi z vplivom Boškovićeve prirodne filozofije na sodobnike in potomce. Spis dr. Nedeljkovića je važen prispevek k jubilejni literaturi o veličkem »Slovincu« iz Dubrovnika. Momčilo Milošević objavlja nekatere pesmi iz svoje »Knjige ljubavi«, B. Čiplić daljšo novelo »Težak je život«, B. Bajić pesem »Uspomena lojalnog činovnika na Heladu«, Branko Lazarević pa zaključuje daljši esej »Večno tragično«. Zanimiv je tudi literarno-zgodov. članek dr. Ilije Mamuzića »Jedna nemačka drama o Karađorđu«. Izmed ostalih prispevkov opozarjamo na Kaliničevo študijo o poljskem pesniku J. Slowackem.

Strela je dve žrtvi ubila, tretjo omamila

Strahovita nesreča v Skomarju nad Vitanjem

Maribor, 17. junija.

Vitanje in bližnjo okolico je obiskalo v zadnjih dneh strahovito neurje. Posestnica Veronika Kovšetova iz Skomarja, domovine znanega ljudskega pevca Jurija Vodovnika, je opravljala v dopoldanskih urah s svojima dvema deklama na polju daleč izven vasi razna poljska dela. Pri tem jih je zalotila nenadna nevihta. Da bi jih dež preveč ne premočil, so vse tri žensko poiskale zavetja pod bližnjo jelko. Usoda pa je hotela, da je nekaj trenutkov zatem prav v to drevo udarila strela, ki je ošvignila obe dekli, Barbaro Tepejevo in Antonijo Mirakovo. Obe sta se na mestu zgrudili mrtvi, dočim je Kovšetovo strela samo omamila in onesvestila. Na pomoč je hitel vsem trem ponesrečenkam zdravnik dr. Silan iz Vitanja, ki pa je žal pri obeh deklah mogel ugotoviti le še smrt. Posestnico Kovšetovo je obudil k zavesti ter je upanje, da bo ostala pri življenju. Huda nesreča je vzbudila po vsem Vitanju in okolici mnogo sočutja.

Matija Horvat in njegova zgodba

Živ mrlič iz Prekmurja nam piše o svoji usodi

Nešteto tragedij je povzročila svetovna vojna. Prav posebno mnogo bridkosti in razočaranj so doživeli vojni ujetniki. Še danes, ko mineva že dvajseto leto, odkar je bilo klanje končano, se obnavljajo posamezne žaloigre. Eno izmed njih, ki jo pozna vse Prekmurje, nam opisuje naslednje pismo Matije Horvata iz Otovcev:

Spoštovani gospod urednik! Bodite tako prijazni. Vas prosim, in priobčite v vašem uglednem in splošno priljubljenem dnevniku »Jutru« moj žalostni, a resnični doživljaj, zaradi katerega se nahajam v tako obupnem položaju, da mi ni živeti ne umreti, pomagati si pa ne morem, ker me nočejo poslušati in priznati mojih pravic. Trkal sem že na razna vrata oblastev in merodajnih činiteljev, a vse zaman. Moj glas je glas vpijočega v puščavi. Pravice zame ni in je bržčas tudi ne bo, dokler ne zve širša javnost, kakor se pri nas v svobodni Jugoslaviji, v času tako pogosto omenjene in poveličevane prosvitljenosti, pravičnosti in napredka deli pravica. Ko bo javnost obsodila to protizakonito postopanje, tedaj mogoče se bodo gospodje iztreznili in uvideli, da so mi protizakonito delali krivico, ter bodo zagrešeno popravili; ali pa se bodo vsaj našli odločujoči činitelji, ki jih bodo k temu prisilili.

Kaj ne da, gospod urednik, biti živ in obenem mrtev, to ni mogoče; kakor ni mogoče: imeti posestvo in ne biti njega lastnik in ne smeti razpolagati z njim, kakor je to dovoljeno vsakemu svobodnemu, neprekličanemu in nezadolženemu državljanu. In vendar se na žalost oba slučaja tičeta mene. Sem živ, a moram biti mrtev, ker tako zahtevajo; imam posestvo, ki ga pa ne morem hasnovati, ker ga drugi uživajo in prodajajo, a jaz — med bednimi najbednejši — moram biti tiho in gladen gledati, kako gineva moje imetje, ki sem si ga priboril s trdim delom, v potu svojega obraza, s krvavimi žulji. Le poslušajte mojo zgodbo in dali mi boste prav.

Takoj v začetku svetovne vojne sem odšel na rusko bojišče. Že oktobra 1914. leta sem bil ranjen in sem prišel v ujetništvo, odkoder sem se vrnil 4. maja 1936. Ne bom vam opisoval svojih doživljajev, križev in težav ujetništva, kako sem skušal pobegniti in priti domov, bil ujet; drugič na potu obolel, bil spet ujet; kako so mi bili pokradeni moji dokumenti, da nikamor nisem mogel — in tako dalje. Vse to vsaj približno že poznate kot zgodbo marsikaterega ujetnika, ki je begal po neizmerni Sibiriji ter po širni Azijski Rusiji dolj do Kavkaza. Vse to je danes zame postranskega pomena. Glavno je, da sem pred odhodom pustil doma s krvavečim srcem ljubljeno ženo in komaj dveletnega sinčka Aleksandra. V brezmejni ljubezni do teh dveh dragih sem napravil oporoko za primer moje smrti. Z oporoko sem določil za dediča sina, a ženi sem volil dosmrtne haske.

Že 1919 leta si je moja žena omislila ljubimca, ki ga je tako vzljubila, da brez njega ni mogla živeti, zato ga je vzela k sebi pod mojo streho, kjer še danes živi, jaz pa moram hoditi kot občinski ubožec od hiše do hiše ter prositi in jadikovati za skorjico kruha, ker si je kot invalid prislužiti ne morem.

Moji ženi ljubezen ni zadostovala. Treba je živeti. A kje vzeti? In glejte bistro glavo! Leta 1924. me je dala proglasiti za mrtvega. S smrtovnico v rokah se je izkazala pri sreskem sodišču v Murski Soboti in postala je s sinom pravomočna dedinja po meni. Mojo oporoko je seveda zatajila. Ker je bil sin nedoleten, je upravljala s svojim ljubimcem vse moje posestvo in prodajala po milj volji les in drva.

Ne mislite, gospod urednik, da me pri vsem tem zadene kaka krivda, češ da se nisem ženi javljal. Pisal sem ji vsako leto in še leta 1925. je dobila moje pismo. Tudi drugi ujetniki, ki so prišli domov in me pustili bolnega v ujetništvu, so ji povedali, da sem živ. A na vse to ona ni dala nič.

Leta 1931. sem na srečo prišel v stike s svojim bratom Blažem, ki tudi živi v Otovcih. Lahko si mislite, da se je kakor blisk raznesla ne samo po vasi, ampak po vsej krajini vest, da sem še živ. Občani so obsojali početje moje žene. A za vse to se ona ni zmenila. Brat mi je pisal, kako živi žena in kaj dela z mojim imetjem. Prosil sem ga, naj mi pomaga, da pridem domov. Toda kako? Za povratek je bilo treba mnogo denarja, tega pa z bratom nisva imela. Moral sem ostati še dalje v ujetništvu, pooblastil pa sem brata, da toži mojo ženo, zaradi zapravljanja mojega premoženja. Res je vložil tožbo pri sreskem sodišču v Murski Soboti, ki pa je tožbo na zahtevo moje žene — češ, da pisma nisem pisal jaz — zavrnilo. Šele ko sem drugič pisal in poslal svojo fotografijo s podpisom, je sodišče tožbo sprejelo. A uspeh — ničen! Žena je predlagala, naj se razprava vrši, ko se povrnem in sodišče ji je ugodilo. Po zaslugi sodišča bi bila srečna na veke, kajti ona ni niti s prstom mignila, da bi mi pomagala priti domov. Za ljubimca je lahko tratila denar in zapravljala mojo imovino, zame ni imela pare. Škode imam že okrog 80.000 din.

Končno se je bratu le posrečilo, da je spravil skupaj potrebni denar za moj povratek. Hvala bogu, vrnil sem se srečno. Prestano trpljenje je bilo hitro pozabljeno. Začelo pa je novo, še hujše gorje. Žena me sploh ni pustila in me ne pusti v mojo lastno hišo. In sodišče? Prvotno je tožbo odložilo do mojega povratka; zdaj ko tožim sam, pa tožbe ne prizna in jo zavrača, češ da mora priti najprej moj sin iz Francije, kjer je na delu kot moj dedič.

Mnenja sem, da bi moralo sodišče sedaj, ko sem tu, popraviti vse storjene mi krivice in razveljaviti prepis posestva na ženo in sina ter me priznati kot edinega pravomočnega lastnika moje imovine, kakor bi tudi moralo kazensko nastopiti proti moji ženi radi bigamije. Žal se ne ukrene ne eno ne drugo. Ženi prizna sodišče, da ji dolgujem 60.000 dinarjev in to brez vseh dokazov; moje terjatve pa ne prizna in zahteva od mene, da priznam namišljeni dolg. Prosil sem, naj se mi prizna iz mojega vsaj toliko, da mi bo mogoče živeti. Zaman. Odgovor je bil: »Kaj hočete, če ni vaše!« Z občinskim ubožnim spričevalom sem prosil za dodelitev pravnega zastopnika, do katerega ima celo največji zločinec pravico. Meni poštenjaku, ki se borim za svojo last, ga sodišče odreka. Obrnil sem se na dva odvetnika v Murski Soboti, ki sta bila izprva pripravljena zavzeti se za mojo zadevo, a sta mi pozneje pomoč odklonila, bogve po čigavem nasvetu. In ko sem po končani razpravi izjavil, da bom vložil pritožbo mi je dr. Fleck, zastopnik moje žene, vpričo sodnika, mojega brata in žene kazal fige in se mi rogal. Je to dostojno? Ali sem res brezpraven?

In kakor da bi čaša mojega gorja še ne bila polna, me je žena tožila za škodo, češ da k hiši ničesar nisem prinesel, zakaj nisem prišel domov itd. Vse to le zaradi tega, da neovirano lahko nadaljuje z zapravljanjem in prodajo mojega imetja.

Obrnil sem se pismeno na okrožno sodišče v Mariboru s prošnjo, da se postavi moja tožba v prejšnji stan. In kaj sem dosegel? Končni nič. Okrožno sodišče je odstopilo mojo prošnjo sreskemu sodišču v Murski Soboti, kjer počiva in bržčas spi nevzdramno spanje.

Orožniki in občina bi gotovo v teku 24 ur napravili red, če bi ne imeli vezanih rok. Tako pa moja žena nemoteno živi in ravna po svoje.

To je moja zgodba. Mogoče sem še kaj izpustil, a ni čudno, saj sem že ves ubit od trpljenja in pomanjkanja, in čudo je le, da se mi ni pamet zmešala. Ali kakor vidite, je res, da sem živ in mrtev, seveda mrtev moram biti, ker tako želijo drugi. Toda živ v grob ne morem in nočem. Tudi jaz sem se žrtvoval za blagor domovine, zato imam kakor vsak drugi pravico do življenja. Prosim tedaj vse odločujoče činitelje, da se za mojo zadevo zavzamejo in pokrenejo, da bom kot živ mogel živeti, uživati državljanske pravice in priti do svojega imetja.

Ščj

V prepričanju, da mi boste pomagali in priobčili to mojo žalostno in trnjevo pot skozi življenje, se vam, gosp. urednik vnaprej zahvaljujem in Vas pozdravljam.

Otovci, junija 1937. **Matija Horvat**

Lahko kot pero Vam je v roki novo Zeiss-steklo pri opazovanju; ravno tako udobno ga nosite s seboj v nahrbtniku, preko pleč ali če Vam visi okoli vratu: njegova teža Vas nič ne ovira, ker je ne čutite na potovanjih, izletih, pri turah v gore, pri vsakem sportu se ga neovirano veselite. Prepričajte se sami. Vaš optik Vam bo razkazal nova Zeiss-stekla. Še lažja kovina kot običajna aluminijeva zlitina. Na teži do 40% prihranka. Oni, ki gredo najbolj v prodajo, 6—8 kratni Zeissovi daljnogledi, tehtajo zdaj samo še 165 do 400 g.

ZEISS DALJNOGLED

Dobe se v vseh boljših optičnih trgovinah. Cenik T s slikami in opisi vseh Zeiss modelov dobite brezplačno pri tvrdki Carl Zeiss, Jena ali pri M. Pavloviću, generalnem zastopniku za Jugoslavijo, Beograd, M. Draškovića ul. 9, telef 23-500, pošt. predal 411.

CARL ZEISS JENA

Sokolstvo

Petnajst let Sokola v Stražišču

V nedeljo 20. t. m. bo proslavilo Sokolsko društvo v Stražišču 10letnico svojega obstoja in bo slovesno razvilo naraščajski prapor. Delovanje društva je jako plodonosno. V 15 letih si je postavilo svoj dom, kjer se zbira sokolska družina, da krepi in jači svoje mišice, bistri um in se vzgaja v ljubezni do svojega ljubljenega kralja in drage nam Jugoslavije. Ob 10letnici je razvilo svoj društveni prapor, pod katerim stopa ponosno in samozavestno v boljšo in lepšo bodočnost. Za Petrovo petletko je društvo sklenilo poleg drugega povečati svoj dom, kar se je deloma že izvršilo, ostali del pa dovrši, kakor hitro bodo dopuščale denarne prilike.

Marljivi naraščaj je hotel tudi sam kaj prispevati k Petrovi petletki. Odločil se je, da zbere sredstva za nabavo naraščajskega prapora. Z vsem navdušenjem in veliko požrtvovalnostjo so tekmovali naraščajniki in naraščajnice, kdo bo nabral več denarnih prispevkov. Tako so nabrali lepo vsoto in jo povečali še z igro »Jurček«, ki so jo vprizorili letos v aprilu. Društvena uprava je rade volje ustregla želji naraščaja, da se izvrši slovesno razvitje prapora ob društveni 15-letnici.

Spored slavnosti je: ob 13. skušnje, ob 15. slovesno razvitje prapora, nato sprevod skozi vas in nazaj na telovadišče ob Sokolskem domu, kjer bo nastop V. skupine. Po javni telovadbi bo sokolska zabava na letnem telovadišču in v domu. Pri vsej prireditvi sodeluje godba I. planinskega polka iz Škofje Loke. Ker je čisti dohodek namenjen za dograditev doma in odplačilo dolga, vabi društvo vse Sokolstvo in prijatelje sokolske misli, da se prireditve udeleže v čim večjem številu v geslu: »Le naprej!« Zdravo!

Mežica in koroško okrožje vabita na zlet

Mežica, 17. junija.

Koroško okrožje mariborske sokolske župe se pripravlja na svoj vsakoletni okrožni zlet, ki bo 20. junija v Mežici. Zlet je celodneven. Naše obmejno okrožje, najsevernejše v naši državi, se razteza vzdolž državne meje in so mestoma sedeži naših društev komaj pa 20 minut oddaljeni od državne meje.

Zlet je okrožje letos določilo v Mežico, ki je nekaka sredina našega okrožja. Zato je tudi že nekaj let tu sedež okrožnega načelnika. Mežica sama, ki je pred dvema mesecema ustanovila odsek v rudarskem revirju Podpeci, se temeljito pripravlja na nastop. Stalno se vrše seje zletnega odbora, ki je uredil vse do najmanjših potankosti.

V telovadnico je veselje pogledati, tak živžav je v njej. Zvečer pa se polni telovadnica s članstvom, našimi rudarji, ki kljub težkemu delu v jami redno hodijo k telovadbi in se pridno pripravljajo na nedeljo. Brat načelnik in ves vaditeljski zbor se trudita, da že samo domače društvo postavi čim več moči za okrožni zlet.

Odsek društva, ki smo ga ustanovili v Sv. Heleni, v rudarskem revirju v Podpeci, se dobro razvija. Za sedaj vadita članstvo in moški naraščaj. Brat starosta je obiskal društvo v prvih telovadnih urah ter je s kratkimi nagovori pred vrsto tolmačil sokolsko ideologijo in važnejše stvari iz sokolske organizacije. Gotovo je málo primerov, da bi si društva sedaj v teh časih ustanavljala odseke kakor je Helena. Čim se sedanji bratje, ki se pripravljajo za vaditelje, toliko usposobijo bomo takoj začeli tudi s telovadbo dece, ki že komaj čaka, da pride v telovadnico. Za sedaj hodi poučevat oziroma vežbat iz Mežice v Podpeco brat starosta ter drugi člani vaditeljskega zbora. Prvikrat v zgodovini sokola Mežica in našega okrožja nastopi letos tudi Podpeca.

Spored zleta je: ob 9.30 skušnje vseh oddelkov za popoldanski nastop, ob 11.30 štafetne tekme za prvenstvo okrožja, ob 13.30 skupen odhod na telovadišče, ob 14. telovadni nastop vseh oddelkov. Sledi prosta zabava. Za prevoz iz Prevelj je preskrbljeno, pač pa se morajo vsi udeleženci in gostje predhodno javiti po svojem društvu. Brez predhodne prijave nima nihče zagotovljenega prevoza razen z rednim avtobusom, ki stalno vozi na progi Prevalje-Mežica-Črna in nazaj. Pridite vsi, ki vam je na srcu prospeh sokolstva na naši meji! Glejte, tudi mi podpiramo brate na oni strani meje. Baš prejšnjo nedeljo smo pohitili mežiški Sokoli na dve veliki prireditvi na Koroškem. Komur bo pretoplo, se bo lahko ohladil v kopališču SPD, ki je med najlepšimi v naši domovini (v našem Korotanu pa sploh najlepše).

Podprite mejo! Mežica in koroško okrožje vabita!

VII. letni telovadni javni nastop sokolskega društva Ponikva ob j. ž. bo v nedeljo 20. t. m. ob 16. na letnem telovadišču v Ponikvi. Sodeluje sokolska godba iz Šmarja pri Jelšah. Vsa sosedna društva in sokolske prijatelje vljudno vabimo, da se prireditve v obilnem številu udeleže.

Naše gledališče

DRAMA

Petek, 18.: Zaprto.
Sobota, 19.: Tisočak v telovniku. Premierski abonma.
Nedelja, 20.: Zaprto.

★

Kot zadnjo dramsko premiero pripravljajo Realovo in Fernerjevo burko »Tisočak v telovnjku«. Glavni moški vlogi igrata gg. Gregorin in Dancš, ker je g. Cesar obolel, je prevzel njegovo vlogo g. Gregorin. Razen Gregorina in Daneša igrata še: gdčna Mileva Boltarjeva glavno žensko vlogo; g. Slupica kmečkega ljubimca, nadalje sodelujejo še ga Rakarjeva, Bratina in Pianecki. Dejanje te burke je zelo zabavno in bo gotovo privabilo mnogo občinstva, ki ljubi vedro zabavo. Režija bo Kreflova.

OPERA

Petek, 18.: Zaprto.
Sobota, 19.: Car Kalojan. Red Sreda.
Nedelja, 20.: Navihanka. Red C. Predstava v korist Udruženja gledaliških igralcev. Cene od 30 Din navzdol.

Red Sreda ima v soboto 19. t. m. predstavo »Car Kalojan« na kar posebno opozarjamo. Prosimo, naj blagovolj to upoštevati, kajti radi bližnjega konca sezone in precejšnjega števila predstav, ki se morajo še odigrati, ni bilo mogoče uvrstiti vseh predstav točno na abonma pripadajoče dneve.

Požrešna lisičja družina

V Hammerlu na avstrijskem Štajerskem je iz kokošnjaka nekega posestnika v eni zadnjih noči izginilo 60 kokoši, raca in puran. Menili so najprvo, da gre za tatvino, potem so orožniki ugotovili, da so vso to perutnino zvlekli v gozd lisica in njeni mladiči. Del podavljenih in raztrganih živali so se našli

A. POLTZER: 56

Kaminski napušč

Prigode Patricije Holmove **št. 13**

»A lordovega denarja ne maram!« je svojeglavo vzkliknila Patricija. Takoj nato se je zazdela sama sebi nekam smešna. Moj Bog, si je rekla, mislila sem, da nastopajo ljudje, ki se z vsemi štirimi branijo prijetnega in brezskrbnega življenja, le v romanih... Konec koncev mi narekuje sklep, da se odrečem, samo užaljena ničemurnost...«

Odvetnik, kakor da bi bil spoznal njene misli, je dobrodušno dejal:

»Kolikor starejši je človek, toliko težje prizna svoje zmote. Najbrže je to edini vzrok, da vas ded ne želi videti. Kadar je sam, se pa nemara kesa in z žalostjo vzklika: mea culpa!... To, da vam hoče pomagati, je vsekako nedvomen dokaz njegove izpreobrnitve. Miss Holm, bodite pametni in ne odbijte roke, ki vam jo ponuja!«

Sir Albert Thorne je videl, da dekle že omahuje, ter dodal:

»In nečesa ne pozabite! Denar, ki ga dobite, ni darilo! Lord Kingsley svojega premoženja ni sam pridobil; to je imetek Holmove rodbine, katere edina živeča potomka razen sedanjega lorda Kingsleya ste vi, miss Holm!«

Čez četrt ure je Patricija zapustila odvetniško pisarno. V njeni ročni torbici je bilo spravljenih precejšnje število bankovcev po deset funtov. Toli znatne vsote ni še nikoli imela. In pri tem je bil znesek samo polovica mesečne rente. Ostalo je bila dobila v obliki čeka. Peš je stopala po ulici in se nehote ustavljala zdaj pred tem, zdaj pred onim izložbenim oknom, in kar neverjetna se ji je zdela misel, da ji je treba samo stopiti v trgovino, pa lahko ustreže želji, ki si pred nekaj urami še sanjati ni upala o nji.

Malo pred sklepom uradnih ur je prišla v svojo pisarno. Šef je sočutno vprašal, ali je bila zadeva, zaradi katere so jo klicali k odvetnikom, zelo neprijetna. Ko je pa zvedel, kako srečno se je izpremenila usoda njegove uslužbenke, je s toplim glasom vzkliknil:

»Miss Holm, iz srca vam čestitam na vaši veliki sreči! Sam pri sebi sem zmerom upal, da se vaš ded nekega dne spravi z vami... In kakor si po eni strani ne morem kaj, da se ne bi veselil izpolnitve te davne želje, tako mi bo po drugi strani žal, da izgubim toli dobro nastavljenko... Če bi ga zdaj še potrebovali, bi vam dal najsijajnejše izpričevalo o vašem delu v moji pisarni! In dasi je to vaš poslednji dan v tej službi, ki vam je pet let omogočala skromno življenje, se vendar nadejam, da nas boste kdaj pa kdaj počastili s svojim obiskom...«

Po tem kratkem ogovoru v slogu svojih poslovnih pisem je šef stisnil Patriciji roko, nato pa vzdihnil:

»Le kje naj tako nanagloma vzamem primerno naslednico...?«

»Zakaj nanagloma, gospod Brandcastle? Saj rada ostanem do konca meseca«, je mirno odvrnila Patricija.

»Res, miss Holm?« je nejeverno vzkliknil šef.

»Ako me hočete dotlej obdržati, rade volje! Drugače res ne bi vedela, kako naj si preženem čas... Bojim se, da imam malo zmožnosti za brezdelje. Morala se bom ogledati po kakem konjičku, da me dolg čas ne umori.« Patricija se je veselo zasmejala, in šef se je pridružil njenemu smehu. Nato je z vso resnobo dejal:

»Kaj pa, če bi se omožili? S kakim imenitnim lordom ali baronetom...«

»Še kaj, sir? Če mi ne veste priporočiti drugega konjička, se bojim, da si bom morala sama beliti glavo...«

★

Patricija je prišla drugi dan ob navadnem času v pisarno. V zgodnjih popoldanskih urah je stopila v prostore izvozne tvrdke gospa izrazito južnjaškega lica. V slabi angleščini je poprosila za razgovor s šefom. Komaj je bila tujka v pisarni gospoda Brandcastla, so že poklicali Patricijo. Šef jo je potreboval za tolmača. Tuja gospa, ki se je pisala senjora Mendez in je imela, kakor je rekla, v Bahii Blanci v Argentiniji trgovino, je hotela naročiti večjo množino birminghamskih jeklarskih izdelkov.

Samoumevno je bilo, da je gospod Brandcastle rad ustregel prošnji nove odjemalke, naj bi jo, ker na žalost le slabo govori angleški, Patricija spremila na njenih poslovnih potih po Cityji. Patricija je torej vzela klobuk in plašč ter odšla z Argentinko. Pred hišo je čakala velika limuzina. Tujka in Patricija sta sedli vanjo.

Med dolgo vožnjo sta le malo govorili. Patriciji je bila tujka čudno zoprna, čeprav ni vedela, zakaj. Hyde Park je bil že za njima, ko je tujka mahoma odprla naročno torbico. Patricija je začutila rezek, presunljiv vonj. V naslednjem trenutku ji je pritisnila tujka majhno rutico na obraz.

Patricijine roke, ki so v nagonski obrambi sunile proti Argentinki, so brez moči omahnile — čutila je, kako jo počasi mineva zavest.

Pust zimski dan je bil, in vkljub zimski uri je bilo že skoraj tema. Zdajci se je pokazal vštric velike limuzine drug voz. Za vodilom je sedel mlad moški. Črte njegovega obličja je bilo moči samo slutiti, ker so jih skrivali avtomobilska čepica in naočniki.

★

Dozdevna senjora Mendez se je ob pogledu na mali sportni voz sklonila naprej in hlastno nekaj zaklicala šoferju. Težka limuzina je s povečano hitrostjo zbrzela po praznih ulicah. A ni se mogla otresti zasledovalca.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo ozi, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.- v znamkah**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana štev. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelek „Jutra", Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Za stranski posel
iščemo državnega upokojenca. Informacije: Tavčarjeva ulica št. 2. 14627-1

Korespondentka
perfektna nemščine, slovenščine, srbohrvaščine, stenografije in strojepisja, vajena trg. obrata, dobi stalno službo v Ljubljani. Ponudbe z izčrpnim vpisom dosedanjih služb pod »Verzirana in zanesljiva« na ogl. odd. Jutra. 14668-1

Uradnico
začetnico, s trgovsko šolo, iščemo za takoj. Informacije Tavčarjeva 2. 14657-1

Fotografa
pomočnika ali pomočnico sprejmem s 1. julijem, spreten v izdelavi Leicaslik. Istotam se sprejme tudi vajenec s primerno šolsko izobrazbo. Foto Mancini, Ljubljana—Vič. 14762-1

Frizerko
dobro moč iščem za takoj ali po dogovoru. Saračevič Jesenice (Gor.) Obrtniška u. 34. 14747-1

Pekovski pomočnik
mlajši dobi delo. Prednost imajo tisti z nekaj odjemalci. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14737-1

Brivskega pomočnika
in frizerko sprejme takoj Salon »Ela« Ljubljana, Gajeva ul. 6. 14736-1

Kuharico
perfektno, prvovrstno, popolnoma zdravo sprejmemo za takoj. Ponudbe z navedbo plače, prepisom spričeval in slike na Pension Riviera, Kraljevica. 14738-1

Več krojaških pomočnikov
sprejmem takoj. Krojaštvo Klojčnik Matija, Aleksandrova c. 88. Pobrežje pri Mariboru. 14781-1

Natakarico
dobro in pošteno iščem za takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. Lahko se osebno predstavlti. 14746-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par, davek 3 Din, za šifre ali dajanje naslova 6 Din; najmanjši znesek 12 Din.

Potrebujete
30letnega poštenega samskega trgovskega izobraženca. Inkasant, skladiščnik ali karkoli. Posredovalcu hvaležnost in 1000 Din. Dopise na ogl. odd. Jutra pod »Delavoljan«. 14717-2

Prodam

Beseda 1 Din, davek 3 Din. za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Politirano posteljo
s federmadracom, čisto, — prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14712-6

Najboljši trboveljski PREMOG
brez prahu,
koks, suha drva
I. Pogačnik
BOHORIČEVA 5,
Telef. 20-59

Pridelki

Beseda 1 Din, davek 3 Din. za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hmelj in ječmen
za kuhanje piva nudi Sever & Komp., Ljubljana. Recept dobite v trgovini. 14655-33

Kolesa

Kolesa
popolnoma nova od 500.— din naprej večja izbira malorabljenih in starih poceni naprodaj pri »Promet« (nasproti Križanske cerkve) 14768-11

Pohištvo

Beseda 1 Din, davek 3 Din. za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Moderno pohištvo
kupite najugodneje pri Krže pohištvo, Vrhnika. Zaloga v Ljubljani, Tyrševa c. 23, dvorišče. 14656-12

Obrt

Beseda 1 Din, davek 3 Din. za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gumbi - plise
entei, ažur, predtisk, monograme, hitro izvrši Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Strukelj. 85-30

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din. za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Šotor
kupim oz. izposodim proti odškodnini. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Julij«. 14763-7

Steklene balone
v pletenih ali lesenih košarah 60 kg kupim. Ponudbe z navedbo cene na ogl. oddel. Jutra pod »Balone«. 14773-7

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din. za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Posojila dajemo
v gotovini in blagovnih bonih HERMES. Informacije Tavčarjeva 2. 87-16

Hranilne knjižice
kupite ali prodaste potom moje oblastveno dovoljene pisarne najboljše
RUDOLF ZORE,
Ljubljana Gledališka 12. Telefon 38-10. 14672-16

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din. za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hišo
periferijsko, dvostanovanjsko, komfortno, prostrano, z vrtom, kupim za gotovino. Navesti ceno, kratek opis. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nujno«. 14714-20

Masivna hiša
z visokim pritličjem, sposobna za nadgradnjo na Savski cesti, krasno 3sobno komfortno stanovanje, več manjših stanovanj in zgradb, uvoz za vozove, vrt, dvorišče, površina cca 600 kv. sežnjev, zelo ugodno naprodaj. Potrebna gotovina cca din 225.000. Amortizacijski dolg drž. hipotekarne banke na 25 let. Prodaja direktno hišni lastnik Zagreb, Savska cesta 147 Weiller. 14708-20

Novo zidana hiša
se proda z nekaj zemljišča oddaljena 5 minut od postaje Laško, 2 minut od Toplic, Radio Therma, pripravna za vpokojenca ali letoviščarje. Naslov: Zorko Franc, Šmihel Laško. 14753-20

Hišo
iz proste roke prodam na Klancu št. 22. Kranj. 4 sobe kuhinja, jedilna shramba, klet, elektrika ter voda v hiši. Lep zelenjadni vrt, obsežen sadovnjak, pripravno za trgovino, brez konkurenčni kraj. Cena po dogovoru se poizve 'stotam od 12 do 14 ure. 14749-20

Stanovanje oddam

Beseda 1 Din, davek 3 Din. za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trisobno stanovanje
solnčno, kopalnica, Tavčarjeva ulica 1, tretje nadstropje, oddamo 1. avgusta za 1000 Din. Upravitelj: Novi trg 3. 14669-21

Stanovanje
soba, kuhinja in pritikline 10 minut od glavne pošte, blizu Mestne drevesnice — Tivoli, čisto, sončno oddam takoj. Cena Din 400.—. Neobvezne ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Tivoli 400«. 14765-31

Stanovanja išče

Beseda 1 Din, davek 3 Din. za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Mirna stalna stranka
išče za august štirisobno stanovanje v centru ali v bližini. Ponudbe s točno navedbo cene in ulice na ogl. oddel. Jutra pod »M. S.« 14761-31a

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din. za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sobo
z 2 posteljama v centru oddam za dobo 2 mesecev. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14770-23

Prazno sobo
izredno veliko s plinom in elektriko pripravno za pisarno, društvene prostore ali mirno obrt oddam na Starem trgu 19. 14736-23

Sobe išče

Iščem sobo
s kuhinjo ali sobo s štedilnikom. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod šifro »Redno plačujem«. 14767-23a

Razno

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prodajalko ZA SLAŠČIČARNO
zmožno nemškega jezika rabim za takoj. Pismene ponudbe s sliko na slaščičarno **BUČAR — Kranj,** Tavčarjeva 1.

Mnogo ceneje in boljše si nabavite vse vrste oblek in perila pri **Preskerju,** Sv. Petra c. 14.

Informacije

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Preklicujem
Podpisani izjavljam s tem da nisem plačnik za neporavnane račune svoje žene Suzane. Pogačnik Jože, gostilničar, Gorje pri Bledu št. 61. 14742-31

SPORT

Še enkrat — generalna skušnja

V nedeljo ob 10. dopoldne bo zveza naših lahkoatletskih klubov še enkrat pregledala svoje vrste za troboj

Pojutrišnjem v nedeljo ob 10. dopoldne bo na igrišču Primorja zadnji izbirni miting za določitev reprezentance zveze, ki bo od. 2. do 4. julija nastopila v Ljubljani na troboju Beograd—Zagreb—Ljubljana.

Na sporedu bodo naslednje zanimive discipline: tek 400 m, skok v daljino, met krogle, tek 10 km, met kopja, troskok, tek 1500 m, met kladiva, tek 110 in 400 m zapreke in stafeta 4×100 metrov.

Ker nastopijo na izbirnem tekmovanju najboljši lahkoatleti iz vse banovine, bo prireditev gotovo zanimiva in privlačna.

Boks v Trbovljah

Jutri ob pol 20. priredi boks sekcija SK Trbovelj boksarski nastop, ki naj dvigne zanimanje za ta sport v rudarskih revirjih. Na prireditvi bodo nastopili razen domačih boksačev tudi atleti iz Zagreba, Ljubljane in Kamnika.

Ker je ta panoga v Trbovljah popolnoma nova in se bodo na jutrišnji prireditvi po prvih mesecih treninga pokazali na njej tudi domači fantje in še v hudi konkurenci z zunanjimi, bo tekmovanje gotovo zelo zanimivo.

Boksači, ki bi hoteli nastopiti ,naj se prijavijo pol ure pred nastopom načelniku sekcije, sportno občinstvo pa se vabi, naj pride v čim večjem številu pogledat aktivne pristaše te sportske panoge.

Mladina naj zna plavati!

Še je čas, da vpišete svoje sinove in hčerke v plavalne tečaje S. K. Ilirije, ki so se pričeli v ponedeljek. Tečaje obiskuje sedaj preko 30 fantov in deklet. Tečaj se vrši vsak dan ob 10. Prijave in prijavnino Din 2.— sprejema ključar. Tečajniki plačajo za vstop v kopališče vsakokrat le 2 Din.

Spet nekaj ni v redu

Preteklo nedeljo je bila v Mariboru odigrana kvalifikacijska tekma za pokal prometnega ministra, v kateri so mariborski železničarji zmagali nad zagrebškimi s 4:0. V tej konkurenci bi bil moral nastopiti tudi ljubljanski Hermes, ki pa je po naših informacijah zmago prepustil brez igre mariborskim tovarišem. Odbor ŽSK Hermesa nam je glede na to navedbo poslal naslednjo izjavo, ki jo prav radi objavljamo v nadi, da se bo sedaj gotovo razčistilo, kako je prav za prav mariborski železničar opravil s Hermesom. V izjavi pravi:

ŽSK Hermes izjavlja, da ne ustreza resnici trditev v sportni rubriki »Pond. Jutra« v članku o odigrani kvalifikacijski tekmi med moštvima železničarjev iz Maribora in Zagreba, po kateri je Hermes v prvem kolu prepusti mariborskemu železničarju tekmo s 3:0. Hermes je prosil, da bi mariborski železničar, glede na to, da je imel Hermes v nedeljo 6. t. m. svoje igrišče zasedeno s prireditvijo lastne motosekcije, naj bi mariborski železničar igral v Ljubljani 13. t. m., na kar pa slednji ni pristal. O čudnem in nesportnem postopanju železničarja v Mariboru je klub obvestil zajednico železničarskih sportnih klubov v Beogradu, ki prireja te tekme za pokal prometnega ministra.«

Naj bo kakorkoli, dejstvo je le, da je mariborski železničar že na poti v naslednje kolo in najbrže sedaj ne bodo mogli urejati naknadno drugega kot le še formalnosti.

Jugoslovenski akademiki na svetovnih akademskih igrah v Parizu. V dnevih od 21. do 29. avgusta t. l. bodo v Parizu VII. mednarodne akademske igre, ki se jih bo udeležila tudi jugoslovenska akademska reprezentanca na stroške ministrstva za telesno vzgojo. Ministrstvo je zato pozvalo Akademski sportni klub na ljubljanski univerzi, da mu sporoči imena ljubljanskih akademikov, ki bi prišli v poštev za reprezentanco. Jugoslavija nastopi v naslednjih disciplinah: 1. plavanje in skoki v vodo (moški in ženske); 2. sabljanje (m. in ž.) 3. tenis (m. in ž.) 4. lahka atletika (m.) 5. veslanje (m.) veslanje (m.) 6. boks. Ker poteče rok za prijave že 20. t. m., pozivamo vse, ki bi prišli v poštev za omenjene tekme, da se prijavijo sami ali po svojih klubih najkasneje do 19. t. m. opoldne na Akademski sportni klub, Ljubljana, univerza. Tel. 35—96 — ASK.

Odbor lahkoatletskih sodnikov — Ljubljana. Za izbirni miting Zveze se določa tale jury: vrhovni sodnik: Savo Sancin, vodja tekmovanja: Polajnar, starter: ing. Cerar, sodniki: dr. Bradač, Gnidovec, Kermavner, Megušar, Potokar, Premrl in Stropnik. Vsi navedeni gg. sodniki naj bodo v nedeljo 20. t. m. točno ob ¾10. na igrišču Primorja. Službujoči odbornik: dr. Bradač. — 24. t. m. je obvezen sestanek vseh gg. sodnikov ob 20.15 pri Slamiču. Izostanek od tega sestanka ima enake posledico kot izostanek od tekmovanja.

Zveza slovenskih lahko-atletskih klubov, (službeno). Nastop na izbirnem mitingu v nedeljo 20. t. m. na igrišču Primorja ob 10. je obvezen za naslednje atlete: Skušek, Pleteršek, Žgur, Žorga, Gaberšek, Malnarič, Korče, Putinja, Krpan, Perc, Krevs, Czurda, Kajfež, Pogačnik, Krenner, Srakar, Nabernik (vsi Primorje), Pavlič, Košir, Jeglič (vsi Planina), Zupančič, Bručan, Starman Lado, Kotnik, Dečman, Brinet, Zupan, Branisl, Ilovar, Vukšinič, Pribovšek, (vsi Ilirija), Osetič (Jugoslavija), Hlade, Kangler, (Železničar), Grmovšek (Maraton). Vsi imenovani se morajo javiti na igrišču najpozneje pol ure pred pričetkom tekmovanj. Pozivamo klube, da pošljejo na start razen imenovanih tudi vse one atlete, ki po njihovem pridejo v poštev za reprezentanco.

SK. Mars: Danes sestanek vseh igralcev na običajnem mestu in ob običajni uri. Popoldne obvezen trening, prinesite vso opremo zaradi pranja in razdelitve za nedeljsko tekmo. Prijatelji kluba se vabijo, da nas spremijo na Jesenice k važni kvalifikacijski tekmi z Bratstvom. Odhod z opoldanskim vlakom. Načelnik.

S. K. Svoboda (Ljubljana). Drevi ob 19. članski sestanek. V nedeljo ob 8.30 naj bodo igralci I. moštva na igrišču Reke. Opremo naj prinese vsak sam.

G. V. P.: Kakor smo rekli. Naslednjič zopet — v enaki zadevi vsakomur enkrat!

Dvignite dospele ponudbe:

Bodočnost, Čisto, Čisto sobo, Črnomelj, Celotna gotovina, Deželа, Donosna in krasna, Družabnost, Dobra delavna moč, Dosmrtno, Dobra pozicija, Ena oseba, Frizer, Gradbeno podjetje, Hišnika, Hotelski vratar, Hvaležna. Industrija a. d., Izredna prometna točka, Kapital, Komfort, K. P., Kmetijski strokovnjak, Kavcija 36, Konjunktura 100%, Ljubezniva, Ljubljanska okolica, Lepa nagrada, Lepo posestvo, Lepa pomlad, Ljubiteljica otrok, Miza, Mirna stranka, Marljiva, Novo 6, Nemška konverzacija, Naselitev v Celje, Oreh, Obroki, Ob Ljubljanici, Plača in provizija, Poštenost in solidnost, Prijazen dom, Poštena natakarica, Pridna in poštena, Prijazna, Prvovrsten ščipalec, Perfektna šivilja, Prosto, Pošten, Plavolasa blondinka in črnolaska, Prazna soba čista, Poštena gospodinja, Prazna soba z štedilnikom, R. 98, Rokavice, Resen, Rentabilno podjetje, Stalno mesto uradnice, Stalno, Samsko, Stalna, Stalno mesto, Slovenec, Stalna služba, Savremenost, Soba s štdilnikom, Središče Ljubljane, Samoprodaja, Solnčno sobo. Skrben, Snažnost, Siguren plačnik, Skromno, Snažno, Soba takoj, Solidnost, Stanovanjska hiša, Stadion, Strojne vezilje, Sobarico, Sem brez naslednika, Stalen zaslužek Tri tone, Takoj ali pozneje, Takojšen nastop, Takojšen prevzem, Točen plačnik, Tyrševa cesta, Tiha sreča, Takoj plačam, Takoj potrebujem, Takoj 99, Takoj soba, Tudi več, Točno plačilo, Upokojenca, Ugodni pogoji, Ugodni nakup 44, Uradnica, Verzirana in zanesljiva, Velik okoliš, Vilo hišo, Vila Bled, Vodilna trgovina, Vajenec, Velika okolica, Varčna in poštena, Vsestransko zanesljiva, Zanesljiva moč vele trgovina, Zračno, Zanesljiv mehanik, Zanesljiv mizar, Želim zakonske sreče, Zavarovalnica, Zanesljiva dobra moč, Zmožen kavcije, Zanesljiva in delovna, Zeleni maj, Zanesljiva moč, Zelo pošten, Zmožna in poštena, Zbiralec 37, Zanesljivost, 600.— Din, 5.000, 222, 35%, 100, 25, 8.700, 30, 500.000, 580.— Din.

Za jugoslovanski patent št. 11513 od 1. avgusta 1934. na: »IZBOLJŠANJA NA ALI V ZVEZI S SREDSTVI ZA LANSIRANJE MOTORNEGA LETALA« — se iščejo kupci ali odjemalci licence.
Cenj. ponudbe na: Ing. Hinko Petrič, Ljubljana, Beethovnova ulica 2.

SHELL BILJOBRAN POLETNI
deluje naglo in izredno; niti najmanj ne škodi listju niti ostalim zelenim delom rastline. Obširna navodila in ponudbe zahtevajte od izdelovalca
JUGOSLAVENSKO SHELL D. D. — Zagreb, Gajeva ul. 5

Ni prepozno!
REŠITELJICA VAŠIH ZOB je samo pasta »SMALTODONT«, ker ima prednosti pred ostalimi znamkami. Kot taka je odlikovana v Londonu — Parizu — Bruslju — Rimu — Milanu in Solunu. Dobiva se v vseh boljših trgovinah.

Zahvala

Vsem, ki so spremili na zadnji poti mojega nad vse dobrega soproga, in očka, gospoda

Roberta Blenka

ga obsuli s cvetjem, ter v teh težkih urah stali ob strani, vsem moja globoka zahvala.

ŽALUJOČA ŽENA IN HČERKA.

G. Th. Rothman:

VRTISMRČEK in ŠILONOSKA

Nove pustolovščine

26

Ogorčen nad tolikšno krivico se obrnem in odidem s Šilonosko. Maščevalnost me kuha in ne morem se sprijazniti z mislijo, da naj stopim pred teto praznih rok. Spotoma se skrijeva za drevo. »Glej ga, tamle gre!« reče Šilonoska. In res, od daleč se bliža Sirojed s svojim darilom.

Hijene raztrgale 15 otrok

V majhni vasi indijskega okrožja Farrukhabada je nastala te dni velika panika, ko je trop kakšnih 50 hijen nenadno navalil na kraj. Hijene poznajo posebno v Indiji le kot strahopetne živali, ki se jih ne boje. V tem primeru jih je moral samo velik glad pripraviti do napada.

Vaščani so pobegnili v največji hitrici in pri tem niso mogli več rešiti dela otrok, ki so se igrali za kočami. Zverine so planile na otroke, ki se niso mogli braniti in jih petnajst na mestu razmesarile. Šele po treh urah so se hijene umaknile v gozdove in šele tedaj so se obupani prebivalci vrnili v vas.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.